

JAARSTUKKEN 2025

Inhoudsopgave

JAARSTUKKEN 2025	1
INHOUDSOPGAVE	3
AANBIEDINGSBRIEF	6
LEESWIJZER JAARSTUKKEN 2025	9
JAARVERSLAG	10
PROGRAMMA 1 WERKEN	11
SUB-PROGRAMMA 1.1 ECONOMIE STERK WATER GERELATEERD	12
SUB-PROGRAMMA 1.2 INNOVATIEVE LANDBOUW, TUINBOUW, VISSERIJ EN AQUACULTUUR	18
SUB-PROGRAMMA 1.3 FLORERENDE KLEINSCHALIGE BEDRIJFVIGHEID	24
SUB-PROGRAMMA 1.4 ARBEIDSMARKT IN BALANS.....	31
PROGRAMMA 2 WONEN	35
SUB-PROGRAMMA 2.1 GOED EN REALISTISCH VOORZIENINGENNIVEAU	37
SUB-PROGRAMMA 2.2 WONEN NAAR WENS	48
SUB-PROGRAMMA 2.3 LEEFBARE KERNEN MET BETROKKEN INWONERS.....	68
SUB-PROGRAMMA 2.4 GOED EN BETAALBAAR AANBOD ZORG EN WELZIJN	73
PROGRAMMA 3 VERBLIJVEN	88
SUB-PROGRAMMA 3.1 SCHOUWEN-DUIVELAND VAKANTIE-EILAND.....	89
SUB-PROGRAMMA 3.4 ACTIVITEITEN AAN HET WATER.....	99

PROGRAMMA 4 BESTUUR EN BURGERZAKEN	102
OVERZICHT VAN DE ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	105
OVERZICHT VAN DE KOSTEN VAN OVERHEAD.....	108
VENNOOTSCHAPSBELASTING	109
ONVOORZIEN	110
PARAGRAFEN	111
PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN.....	112
PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING	119
PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN.....	127
PARAGRAAF 4 FINANCIERING	143
PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING	149
PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN.....	162
PARAGRAAF 7 GRONDBELEID	171
PARAGRAAF 8 DEMOGRAFISCHE ONTWIKKELING	184
PARAGRAAF 9 SOCIAAL DOMEIN.....	189
PARAGRAAF 10 STADS- EN DORPSVISIES	191
<i>Overzicht masterplannen .....</i>	<i>207</i>
PARAGRAAF 11 WET OPEN OVERHEID/OPENBAARHEID.....	212
JAARREKENING.....	213
BALANS PER 31 DECEMBER 2025	214

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	217
TOELICHTINGEN	219
<i>Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling</i>	220
<i>Toelichting op de balans</i>	224
<i>Toelichting op het overzicht van baten en lasten</i>	244
Overzicht incidentele baten en lasten	244
Overzicht structurele mutaties reserves	245
Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT)	246
<i>Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid</i>	248
SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)	253
OVERZICHT GEREALISEERDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD.....	288
VERDELINGSPRINCIPE TAAKVELDEN	291
RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING VAN HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS	297
OVERIGE GEGEVENS	299
ACCOUNTANTSVERKLARING	300
BIJLAGEN	301
KERNGEGEVENS.....	302

Aanbiedingsbrief

AAN DE LEDEN VAN DE GEMEENTERAAD

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2025 van de gemeente Schouwen-Duiveland aan. Met deze jaarstukken leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid, de uitvoering van de programma's en het financieel resultaat over het afgelopen jaar.

Als gemeente spelen we een voortdurende rol in en ondervinden we het effect van de internationale en nationale ontwikkelingen. Ook in 2025 stond de wereld onder invloed van voortdurende internationale spanningen en conflicten, waaronder de aanhoudende oorlog in Oekraïne en het conflict in het Midden-Oosten. Deze gebeurtenissen hebben hun weerslag op het maatschappelijke en economische klimaat.

De landelijke verkiezingen hebben geleid tot een nieuw kabinet. In afwachting van de nieuwe regering zijn landelijke politieke keuzes uitgesteld. Dit uitstel raakte gemeenten direct en vroegen om voortdurende bijstelling van beleid en uitvoering.

In 2025 waren de belangrijkste aandachtspunten in het sociaal domein de zorg voor Oekraïners en statushouders en de aanhoudende tekorten aan professionals in de zorg. In het fysieke domein is daar de woningnood als belangrijk thema bijgekomen. Dit vroeg om een versnelling van het woningbouwprogramma. Door deze vele ontwikkelingen ontstond een nog grotere spanning op het vlak van capaciteit, middelen en de beheeropgave. Deze spanning zal zich de aankomende jaren ook voort blijven zetten en zal ons ook vragen hierop goed te anticiperen in beleid/ begrotingen en keuzes die gemaakt moeten worden.

Deze spanning zien wij ook terugkomen bij de investeringen. Hierbij constateren we dat niet alle investeringsvoornemens in 2025 zijn gerealiseerd. Daarnaast merken we dat de beschikbare capaciteit niet altijd toereikend is om alle ambities binnen het gestelde tijdsbestek waar te maken. Deze omstandigheden onderstrepen het belang van een wendbare en toekomstbestendige organisatie. Om de planning en realisatie beter in balans te brengen is de bestuursopdracht "Doorontwikkeling P&C cyclus" in december door uw raad vastgesteld, waarvan in 2026 de eerste resultaten worden opgeleverd.

Het jaar 2025 was het laatste jaar van het huidige coalitieakkoord. In het overdrachtsdocument is inzichtelijk gemaakt dat veel ambities uit het raadsakkoord zijn gerealiseerd. De herijkte strategische visie *Tij van de Toekomst*, die in mei 2025 door uw raad is vastgesteld, vormt een belangrijk kader in de uitwerking van concrete vervolgstappen en uitvoeringsagenda's.

De ambities uit het organisatieprogramma zijn in 2025 verder uitgewerkt in de organisatie. Daarbij is een start gemaakt met de voorbereiding van het invlechten van de Zuidhoek en het samenvoegen van de bedrijfsvoeringsafdelingen. In 2026 wordt verder gewerkt aan het verbeteren van projectsturing, planning en uitvoeringskracht, zodat beschikbare middelen doelmatig, tijdig en wendbaar worden ingezet en beleidsdoelstellingen beter tot uitvoering komen.

Wij zien uit naar het gesprek met u over deze jaarstukken en naar de verdere samenwerking aan een sterk, sociaal en veerkrachtig Schouwen-Duiveland.

GEREALISEERD RESULTAAT 2025

Het gerealiseerd resultaat 2025 bedraagt € 6.757.180 positief. De Zuidhoek laat een tekort zien van € 176.860 welke gedekt is uit de algemene reserve van de gemeente.

De belangrijkste componenten die bijdragen aan dit resultaat vindt u terug aan het eind van ieder (sub-)programma.

Grootste voordelen:

- € 1.102.000 Loonkosten
- € 675.000 Duurzaamheidssubsidies
- € 560.000 Realisatie stimulans woningbouw
- € 517.000 Minimabeleid
- € 508.000 Maatregelen verkeersveiligheid

Grootste nadelen:

- € 290.000 Leges Omgevingsvergunningen
- € 282.000 Dotatie voorziening pensioenen(voormalig) wethouders
- € 271.000 Overige inkomsten en uitgaven
- € 260.000 Toeristenbelasting

TOT SLOT

Wij stellen u voor de jaarstukken 2025 vast te stellen.

Zierikzee, 26 mei 2026

Burgemeester en wethouders van Schouwen-Duiveland,

S.J.A. Bronsveld
secretaris

J. Chr. van der Hoek
burgemeester

A.M.J. van Burg
wethouder

H.L.K. Canters
Wethouder

J.G Smit
wethouder

C.H. Poortvliet
wethouder

A. A. ten Cate
wethouder

Leeswijzer jaarstukken 2025

LEESWIJZER

De jaarstukken, met daarin opgenomen het jaarverslag en de jaarrekening, zijn opgebouwd uit een aantal hoofdstukken. Elk hoofdstuk staat onder een zogenoemde 'tegel'. Via de knop 'Home' rechtsbovenaan de website komt u altijd weer terug op de startpagina van de jaarstukken. Via de knop 'Programma's' kunt u rechtstreeks naar andere hoofdstukken navigeren.

Het jaarverslag is geschreven vanuit het college van burgemeester en wethouders en is gericht aan de gemeenteraad.

Jaarverslag

Onder deze tegels staan eerst onze vier beleidsinhoudelijke programma's. Programma's 1, 2 en 3 zijn onderverdeeld in sub-programma's. Elk (sub-)programma bevat per onderwerp de beantwoording van de vraag 'Wat willen wij bereiken?' en 'Wat deden we daarvoor?' Hierbij blikken wij ook per onderwerp terug op het voorgaande jaar. Ook rapporteren we door middel van een stoplichtmodel over de voortgang op de indicatoren tijd en geld:

- **Groen:** De activiteit loopt volgens planning en/of raming.
- **Oranje:** De activiteit wijkt (licht) af van de planning en/of raming.
- **Rood:** De activiteit wijkt veel af van de planning en/of raming.

De vraag 'Wat heeft het gekost?' is aan het eind van ieder (sub-)programma opgenomen. Als in een (sub-)programma de lasten en/of baten met meer dan € 100.000 worden overschreden, vindt een analyse plaats.

Jaarrekening

Onder deze tegel hebben wij de jaarrekening opgenomen. Deze tegel bevat onder andere de balans en diverse daaraan gerelateerde overzichten.

Alle bedragen die staan vermeld in de jaarstukken zijn in Euro's (€).

Jaarverslag

Programma 1 Werken

IN WELKE GEMEENTELIJKE BELEIDSTUKKEN IS HET BESTAANDE BELEID OMSCHREVEN?

- Waterplan Schouwen-Duiveland 2007
- Beleid hogere waarden wegverkeerslawaaï 2015
- Energieagenda 2025-2030
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2022–2025
- Beleidsplan Circulaire economie 2025-2028
- Regionale Energiestrategie 2.0
- Bedrijventerreinprogramma 2025
- Beleidsmodules 'Luchtkwaliteit' en 'Geluid en stilte' (2008), 'Licht en duisternis', 'Energie en klimaat', 'Externe veiligheid' en 'Bedrijven en milieuzonering' (2009), 'Bodem' (2010)
- Beleidsnotitie handhaving in de Participatiewet 2024
- Beleidsnotitie Rondkomen op Schouwen-Duiveland
- Hitteplan 2025
- Detailhandel Structuurvisie (2014)
- Transitievisie Warmte Schouwen-Duiveland en Regionale Structuur Warmte Zeeland (2021)
- Integrale laadvisie Schouwen-Duiveland Elektrisch (2022)
- Economische Visie Schouwen-Duiveland (2024)

Sub-Programma 1.1 Economie sterk water gerelateerd

BELEIDSINDICATOREN

Naam indicator	Eenheid	Bron	Waarde 2022	Waarde 2023	Waarde 2024	Waarde 2025	Meest recente waarde Zeeland
Functiemenging (verhouding banen/ woningen – bij 50% evenveel banen als woningen)	%	LISA	49,5	50,1	50,5	n.n.b.	50,9

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.1.1. We versterken de watereconomie.

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

1.1.1.3. We bepalen een zoeklocatie voor een water gerelateerd bedrijventerrein

Stand van zaken

In juni besloot de gemeenteraad geen verder onderzoek uit te voeren naar de ontwikkeling van een aquacultuurterrein bij Bruinisse. Er werd geen zoeklocatie bepaald.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.1.6. We realiseren een energieneutraal Schouwen-Duiveland.

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

1.1.6.7. We voeren de Energie-Agenda en de Regionale Energie Strategie uit

Stand van zaken

De raad stelde de tweede Energieagenda voor de periode 2025 - 2030 vast. De Energieagenda 2025-2030 bevat doelstellingen en activiteiten voor de vier thema's: 1. Energiebesparing; 2. Duurzame Energieopwekking en opslag; 3. Warmtetransitie en 4. Duurzame mobiliteit. Via de jaarlijkse energiebalans monitorden we de resultaten. De Regionale Energie Strategie (RES) Zeeland 1.0 actualiseerden we naar een RES-Zeeland 2.0 met doelstellingen en activiteiten voor de thema's: gebouwde omgeving, mobiliteit en elektriciteit. De RES-Zeeland 2.0 voeren we uit samen met de andere 13 Zeeuws gemeenten, de provincie Zeeland, het waterschap en Stedin.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.1.6.8. We voeren de regeling voor een innovatiefonds energieopslag uit (Amendement A3 programmabegroting 2025-2028).

Stand van zaken

De regeling kleinschalige energieopslag is inmiddels in werking getreden en voeren we uit. Het innovatiefonds collectieve energieopslag treedt in 2026 in werking.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.1.8. We zetten in op verduurzaming van bedrijven en bedrijventerreinen

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

1.1.8.2. We voeren het plan van aanpak voor verduurzaming van bedrijven uit.

Stand van zaken

In het plan van aanpak verduurzaming bedrijven werkten we samen met ondernemersverenigingen en ondernemers aan de thema's Energietransitie & Mobiliteit; Biodiversiteit en Klimaatadaptatie en Circulaire Economie. Het plan van aanpak bestaat uit de volgende fases: 1. Netwerk creëren; 2. Data verzamelen; 3. Uitvoering van projecten door Actie Leerteams en 4. Monitoring en Evaluatie. Vanuit de CDOKE gelden stelden we een regisseur aan die bedrijven ondersteunt bij het verduurzamen. Inventarisatie vond plaats via duurzaamheidsscans met behulp van de milieubarometer. Voor verdiepende scans werkten we samen met Impuls Zeeland. Projecten die we samen met ondernemers verenigingen en ondernemers uitvoerden zijn o.a. onderzoek naar energyhubs (Zierikzee en Renesse), onderzoek naar de mogelijkheden naar een circulaire hub (Zierikzee) en het uitvoeren van biodiversiteitsscans (Bruinisse). De jaarlijkse duurzaam ondernemer prijs reikten we uit aan drie bedrijven tijdens een bijeenkomst van de Ondernemerskring Schouwen-Duiveland (OSD). De provincie, Zeeuwse gemeenten en Impuls Zeeland initieerden het Transitiefonds Zeeland dat financiering aan ondernemers verstrekt.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.1.8.3. We voeren het plan van aanpak voor verduurzaming van gemeentelijke gebouwen uit.

Stand van zaken

We werkten aan het versneld verduurzamen van het gemeentehuis, het UOR, de reinigingsdienst en de gemeentelijke havens. In het gemeentehuis voerden we een Energie Management Systeem in en programmeerden we de bewegingsmelders. Voor het UOR en de reinigingsdienst hebben we het gasloos maken van de gebouwen onderzocht. Dit door middel van elektrisch verwarmen, plaatsen van

zonnepanelen en opslag in accu's. In de gemeentelijke havens van Zierikzee, Brouwershaven en Bruinisse vervingen we in alle gebouwen de verlichting door LED. Het havenkantoor van Brouwershaven maakten we gasloos door het plaatsen van een warmtepomp en zonnepanelen. We stelden een Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMJOP) op voor de verdere verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.1.9. Schouwen-Duiveland is in 2025 volledig circulair.

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

1.1.9.1. We stellen beleid op op het gebied van circulaire economie

Stand van zaken

We startten met het uitwerken van de Zeeuwse agenda in een lokale agenda voor vaststelling in 2026. De samenwerking met de Zeeuwse gemeenten op het gebied van circulaire economie zetten we voort. In 2025 startten we samen met de andere Zeeuwse gemeenten met het verkennen van de mogelijkheden voor een convenant inzake circulair bouwen en slopen. In 2026 werken we dit verder uit. Voor infrastructuur en openbare ruimte onderzochten we in 2025 of toepassing van de Milieukostenindicator (MKI) als instrument voor monitoring en sturing op circulaire ambities wenselijk is. In 2026 concretiseren we deze plannen verder.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-1.817.108	-3.777.965	-1.859.355	1.918.610
Baten	8.801.655	7.600.506	6.253.589	-1.346.917
Geraamd totaal lasten en baten	6.984.547	3.822.541	4.394.234	571.693
Geraamd resultaat	6.984.547	3.822.541	4.394.234	571.693

TOELICHTING EXPLOITATIE

Energiearmoede incidenteel voordeel lasten € 224.000 en incidenteel nadeel baten € 224.000 per saldo nihil

De specifieke uitkering voor dit onderwerp loopt tot en met 31 december 2027. Van te voren is het lastig inschatten wanneer inwoners met een laag inkomen en een hoog energieverbruik gebruik maken van deze regeling. Het overgebleven gedeelte van 2025 betrekken we bij de bestuursrapportage 2026.

Diverse duurzaamheidssubsidies incidenteel voordeel lasten € 1.950.000 en incidenteel nadeel baten € 1.275.000 (per saldo incidenteel voordeel van € 675.000)

Voor het onderwerpduurzaamheid hebben we specifieke uitkeringen ontvangen. Deze lopen meerjarig. ook hier is het van te voren lastig in te schatten wanneer inwoners gebruik maken van deze regelingen. Het overgebleven gedeelte betrekken we bij de bestuursrapportage 2026. Daarnaast hebben we voor het stimuleren van duurzame maatregelen ook gemeentelijke middelen beschikbaar gesteld. Hier is 2025 minder gebruik van gemaakt dan verwacht. We hebben hier begin 2026 extra acties op ingezet om de regelingen onder de aandacht te brengen. De nog niet bestede middelen vanuit het project koopkracht voor dit doel betrekken we bij de bestuursrapportage 2026.

Dividenduitkering GBE Aqua BV, incidenteel voordeel baten € 117.000

Wij verwachtten het slotdividend van GBE Aqua BV over 2025, evenals over 2024, pas na afloop van het jaar te ontvangen. In december 2025 werd echter het slotdividend onverwacht al uitgekeerd.

TOELICHTING INVESTERINGEN

Aansluitpunt riolering passagiersschip Bruinisse, doorschuiving € 104.225,19

De kosten zijn in 2025 lager gekomen door het gevolg van een tracékeuze. We hadden te maken met een secundaire waterkering waar we in 1e instantie niet doorheen mochten maar na plaatselijke bespreking hebben we toch een mogelijkheid gevonden.

Sub-Programma 1.2 Innovatieve landbouw, tuinbouw, visserij en aquacultuur

BELEIDSINDICATOREN

Voor dit sub-programma zijn geen beleidsindicatoren benoemd.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.2.5. We zetten in op toekomstbestendige landbouw, tuinbouw en visserij.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

1.2.5.1. We ondersteunen agrariërs en vissers in de veranderingen die zij vanwege duurzaamheid moeten doorvoeren via innovatie, onderzoek, kennis, netwerk en subsidiemogelijkheden

Stand van zaken

Het nieuwe programma Living Lab Schouwen-Duiveland 2025-2028 stelden we vast. Het programma Broedplaats zoet water ronden we definitief af inclusief de subsidieverantwoording. De provincie nam de projectleiding over van het Fieldlab Burghsluis, het plan tot gebruik van het effluent rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) en het Interreg project Kreekruginfiltratie Noordgouwe. Besloten is de uitvoering van het Visserij Ontwikkelingsplan door te schuiven naar 2026.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.2.5.2. We zijn actief betrokken en leveren onze inbreng bij het opstellen van het gebiedsplan door provincie Zeeland in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied.

Stand van zaken

In het derde kwartaal van 2025 besloten Gedeputeerde Staten over het ontwerp provinciale programma landelijk gebied en het stikstofplan. In december waren er informatiebijeenkomsten. De vaststelling van deze provinciale plannen vindt plaats in de 1e helft van 2026. Provincie, waterschap en gemeente

bespraken het ontwerp van de intentieverklaring samenwerking in gebiedsproces Schouwen-West niet meer in 2025. Provincie schoof dit door naar 2026.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.2.6 We versterken ecologie en biodiversiteit.

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

1.2.6.1. We geven vorm en inhoud aan het blauw-groen netwerk samen met gebiedsbeheerders en nemen de kansen voor recreatie daarin mee.

Stand van zaken

Begin 2025 startten we de aanbesteding voor een adviesbureau om te ondersteunen bij het opstellen van de biodiversiteitsvisie. Dit werd Bureau Ruimte&Groen, samen met Orbis. We stelden een klankbordgroep samen waarmee we participeerden. We rondden de analysefase in concept af.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.2.6.5. Bij het openbaar groenbeheer zetten we in op versterking van de biodiversiteit.

Stand van zaken

De nulmeting biodiversiteit kruidachtige vegetatie Schouwen-Duiveland is afgerond, zowel voor Schouwen-Duiveland- west als oost. Deze nulmeting namen we mee bij het uitwerken van ons natuurlijk maaibeheer. Aan de westkant van de Delingsdijk is dit jaar ecologisch gemaaid, zodat de biodiversiteit kan toenemen. De voorstellen voor ecologisch maaibeheer aan de oostkant van de Delingsdijk maakten we in 2025, zodat de aannemer het nieuwe groeiseizoen, vanaf maart 2026, ook daar ecologisch kan maaien.

De nulmeting biodiversiteit houtige beplanting is afgerond en gebruiken we als basis voor onze renovatieplannen. Dit in combinatie met de nulmeting technische staat beplanting. Een groeiend aantal invasieve exoten bedreigt de biodiversiteit van het openbaar groen. In een beheerplan invasieve exoten zijn bestrijdingsmogelijkheden voor de diverse soorten aangegeven. De locaties van de Japanse duizendknoop hebben we in beeld en bestrijden we op verschillende manieren, afhankelijk van de situatie ter plekke. Goede nazorg na bestrijding, monitoring en beheermaatregelen op maat moeten ervoor zorgen dat de exoten zich niet verder verspreiden.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.2.6.8. We stellen een visie Biodiversiteit op

Stand van zaken

Samen met het biodiversiteitsplatform werkten we onder begeleiding van het studiebureau Ruimte en Groen en Orbis aan het opstellen van een biodiversiteitsvisie. We sloten hiervoor een samenwerkingsovereenkomst met de provincie Zeeland. Vaststelling van de biodiversiteitsvisie is gepland voor 2026.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.2.6.9. We stellen een Soort Management Plan op

Stand van zaken

We voerden de eerste fase van het plan van aanpak Natuur Vriendelijk Isoleren (NVI) uit. In het kader van de gedragscode Natuur Vriendelijk Isoleren (NVI) werkten we aan compenserende maatregelen door het plaatsen van kraamkasten voor vleermuizen. We realiseerden onze compensatieopgave door het plaatsen van 40 kraamkasten. We gaven in het vierde kwartaal van 2025 opdracht aan het studie bureau Sweco voor het opstellen van een Soortenmanagementplan (SMP). Hiermee startten we de tweede fase (Pre-SMP) van het plan van aanpak NVI.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.2.6.10. We voeren de biodiversiteitsagenda uit (Amendement A15 programmabegroting 2025-2028)

Stand van zaken

Vooruitlopend op het vaststellen van de biodiversiteitsvisie voerden we diverse acties uit. We voerden een biodiversiteitsscan uit op bedrijventerrein Bruinisse. We stelden een subsidieregeling op voor de akkerranden en voerden deze uit. We voerden de eerste fase uit van het plan van aanpak Natuurvriendelijk isoleren (NVI) en we realiseerden de compensatie opgave in het kader van de gedragscode NVI door het ophangen van 40 kraamkasten voor vleermuizen. Hiervoor stelden we een projectleider natuurvriendelijk isoleren aan vanuit de CDOKE gelden. We startten met het opstellen van een Soortenmanagement Plan.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.2.7 We zetten in op een goede zoetwatervoorziening voor een toekomstbestendige landbouw.

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

1.2.7.1. We voeren een gerichte lobby voor een structurele oplossing van de zoetwaterproblematiek. Ook gaan we in overleg met betrokken overheden en andere stakeholders waarbij we aandacht hebben voor zowel externe aanvoer als duurzame initiatieven.

Stand van zaken

In november 2025 besloten we de Living Lab-werkzaamheden voort te zetten en stelden we het nieuwe programma Living Lab voor de periode tot en met 2029 vast. Daarna startten we de voorbereidingen voor de uitvoering daarvan.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-444.361	-845.909	-646.441	199.468
Baten	92.500	189.775	264.719	74.944
Geraamd totaal lasten en baten	-351.861	-656.134	-381.723	274.411
Geraamd resultaat	-351.861	-656.134	-381.723	274.411

TOELICHTING EXPLOITATIE

Living Labs incidenteel voordeel lasten € 254.000

Omdat het project Broedplaats Zoet Water doorliep in 2025 is er pas in november gestart met het nieuwe living lab programma. In 2026 zetten we de projecten goed in de tijd weg en betrekken daarbij dan ook het overgebleven budget uit 2025.

TOELICHTING INVESTERINGEN

Geen relevante afwijkingen te melden.

Sub-Programma 1.3 Florerende kleinschalige bedrijvigheid

BELEIDSINDICATOREN

Naam indicator	Eenheid	Bron	Waarde 2022	Waarde 2023	Waarde 2024	Waarde 2025	Meest recente waarde Zeeland
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar	LISA	247,8	252,7	255,0	n.n.b.	197,1

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.3.1 We zetten in op revitalisering en herstructurering van bestaande bedrijventerreinen en intensivering van ruimtegebruik.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

1.3.1.2. We voeren de herstructurering van Haringvlietplein fase 2 (laatste) uit

Stand van zaken

Met het bereiken van een naderend akkoord tussen ontwikkelaar en de laatste te verplaatsen retailer, bereiden we de ruimtelijke procedure voor. Diverse onderzoeken werden in 2025 doorlopen. Eén van de belangrijkste opgaven was/is dat één bedrijf moet worden verplaatst naar passende huisvesting voordat sloop en nieuwbouw van Fase 2 kan plaatsvinden. We streven naar nieuwbouw in 2027/2028.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.3.1.3. We stellen een Uitvoeringsplan bestaande kleinschalige bedrijventerreinen op

Stand van zaken

De raad stelde het nieuwe bedrijventerreinenprogramma in juni vast. In 2026 starten we met het uitvoeringsplan kleinschalige bedrijventerreinen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.3.2. We ondersteunen Bedrijven Investerings Zones (BIZ- zones) en geven een economische impuls aan opgerichte BIZ-zones.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

1.3.2.3. Bij voldoende draagvlak van de ondernemers doorlopen we de BIZ procedure

Stand van zaken

In 2025 is er geen aanvraag voor een nieuwe Bedrijveninvesteringszone ingediend.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.3.2.5 We verlengen de economische Impuls BIZ (Amendement A10 kadernota 2022)

Stand van zaken

In 2025 was hier nog geen actie op nodig. De evaluatie voeren we in 2026 uit en de uitkomsten betrekken we bij de programmabegroting 2027-2030.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.3.2.6 We voeren samen met de OV/BIZ Zierikzee, de OV/BIZ Burgh-Haamstede en de OV/BIZ Renesse een pilot 'Kernenmanager' uit. (Amendement A6 programmabegroting 2022-2025 en Raadsbesluit Uitbreiding pilot kernenmanager (8288620))

Stand van zaken

De evaluatie pilot kernenmanager is in 2025 uitgevoerd. In de programmabegroting 2026-2029 is opgenomen dat we de pilot omzetten in een structurele activiteit voor drie jaar. Dit betekent dat het project loopt van 1 januari 2026 tot en met 31 december 2028. Aan de inhoudelijke voorwaarden wordt op dit moment (begin 2026) nog druk gewerkt.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.3.3. We stimuleren en faciliteren (kleinschalige) bedrijvigheid op Schouwen-Duiveland.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

1.3.3.3. We realiseren een ondernemersloket (inclusief Amendement A4 programmabegroting 2025-2028)

Stand van zaken

We ronden de implementatie van het digitaal ondernemersloket af. In het vierde kwartaal startte een tweede bedrijfscontactfunctionaris.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.3.3.6. We ondersteunen bedrijven, die willen innoveren en ontwikkelen met innovatievouchers (inclusief Amendement A5 programmabegroting 2025-2028)

Stand van zaken

In samenwerking met Impuls Zeeland startten we met het aanbieden van innovatie- en ontwikkelvouchers aan MKB-ondernemers.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.3.5. Er is een optimale (digitale) infrastructuur.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

1.3.5.4. In het kader van een betere bereikbaarheid en ontsluiting van Zierikzee onderzoeken we de mogelijkheden voor structurele verbeteringen van mobiliteit in en om de stad

Stand van zaken

De raad stelde het richtinggevend (schets)ontwerp voor de reconstructie van de drie kruisingen op de N59 en Grevelingenstraat vast. De vervolgonwerpen van voorlopig tot definitief ontwerp staan voor de komende jaren op het programma. Ook richten wij ons op het vormen van een (deels extern) uitvoeringsteam dat op basis van een nog te sluiten samenwerkingsovereenkomst met Rijkswaterstaat één of meerdere van deze opgaven kan realiseren.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.3.5.8. We voeren een verkenning uit op basis van de MIRT-spelregels voor het poldertracé bij Burgh-Haamstede en voor een veilige oversteekplaats nabij Bruinisse

Stand van zaken

De situatie in Bruinisse is in 2025 in samenspraak met Rijkswaterstaat (RWS) beschouwd. Hiermee is inzicht in de omvang van de problematiek. In het kader van het Lokaal Toekomstbeeld Fiets is een voorstel door RWS aangekondigd voor het bepalen van maatregelen. De verwachting is dat dit voorstel in 2026 wordt opgesteld.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.3.5.15. Betere bereikbaarheid en veiligheid voor wonen-werken

Stand van zaken

Tijdens de planvorming voor een fietsveilige inrichting van de Deltastraat in Zierikzee, is gebleken dat een inrichtingsvariant met een vrijliggend fietspad de beste oplossing is. Andere inrichtingsvarianten kunnen niet op draagvlak rekenen of zijn niet inpasbaar. In het eerste kwartaal van 2026 verwachten we een bestuurlijk (financieel) voorstel voor te kunnen leggen, waarin we om extra krediet vragen bovenop het beschikbare investeringskrediet van € 313.500.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.3.5.16. Gebiedsontwikkeling Zuidoostflank Zierikzee 150 + 20 KV station inclusief kabeltracee en wijziging structuurvisie Zierikzee 2030

Stand van zaken

Het beroep tegen het bestemmingsplan voor het KV-station vond op 23 december 2025 plaats. De uitspraak verwachten we in het eerste kwartaal 2026.

De uitgangspuntennotitie voor de ruimtelijke procedure voor de Tussen- en Eindfase van de gebiedsontwikkeling (groei van bedrijventerreinen) stelden we vast. Het concept van het te wijzigen omgevingsplan leggen we in het voorjaar 2026 ter visie voor met als doel vaststelling in de raadsvergadering van september 2026.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-1.260.347	-1.442.327	-1.306.510	135.817
Baten	607.183	921.421	1.354.183	432.762
Geraamd totaal lasten en baten	-653.164	-520.906	47.673	568.579
Geraamd resultaat	-653.164	-520.906	47.673	568.579

TOELICHTING EXPLOITATIE

Grondexploitatie Bedrijventerrein fase 3 Bruinisse incidenteel voordeel lasten € 97.000 en incidenteel nadeel baten € 176.000

Het woonrijp maken van deze grondexploitatie stond gepland in 2025 maar schuift door naar 2026. Uit de bestekraming blijkt dat de kosten hoger uitvallen dan voorzien. Daarom is de (tussentijdse) winstneming gecorrigeerd. Het resultaat verwerken wij in de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf.

Grondexploitatie Straalweg incidenteel voordeel baten € 233.000

Voor deze grondexploitatie is een bestekraming opgesteld voor het woonrijp maken die lager uitvalt dan begroot. Hierdoor neemt het resultaat toe wat resulteert in een hogere tussentijdse winstneming. Het resultaat storten wij in de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf.

Grondexploitatie Business Park Zierikzee NW incidenteel voordeel baten € 147.000

Doordat het perceel volledig is verkocht aan 1 koper is het niet meer nodig openbare ruimte (ontsluitingsweg) aan te leggen. De lasten vallen daardoor lager uit dan begroot. Het resultaat neemt daardoor toe. Het resultaat storten we in de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf.

Grondexploitatie Gouwepoort incidenteel voordeel baten € 231.000

Voor deze grondexploitatie is een verliesvoorziening gevormd. De ondergrond voor de aan te leggen ontsluitingsweg is mee verkocht aan de kopers van de bouwkvavels. De kosten voor de aanleg van de ontsluitingsweg zijn voor rekening van de kopers. Hierdoor vallen de kosten lager uit dan voorzien en verlagen wij daarom de verliesvoorziening. Zie ook de paragraaf grondbeleid voor meer informatie.

TOELICHTING INVESTERINGEN

Geen relevante afwijkingen te melden.

Sub-Programma 1.4 Arbeidsmarkt in balans

BELEIDSINDICATOREN

Naam indicator	Eenheid	Bron	Waarde 2022	Waarde 2023	Waarde 2024	Waarde 2025	Meest recente waarde Zeeland
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar	LISA	832,6	851,3	867,2	n.n.b.	845,1
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking ten opzichte van beroepsbevolking	CBS	71,1	72,2	72,4	72,6	72,2
Werkloze jongeren	% 16 tot en met 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1	1	1	n.n.b.	2
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15–64 jaar	CBS	297,2	305,8	296,8	n.n.b.	242,7

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.4.1. Samenwerking met het onderwijs en het bedrijfsleven om opleidingsmogelijkheden aan te laten sluiten op de behoefte van de arbeidsmarkt.

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

1.4.1.6 We realiseren het project Hospitality HUB Schouwen-Duiveland (amendement A9 programmabegroting 2022-2025)

Stand van zaken

De Hospitality Hub voerde de geplande activiteiten voor schooljaar 2024–2025 binnen budget uit. Vervolgens verlengden we de projectperiode met een halfjaar. We kenden een extra budget toe voor augustus tot en met december 2025. Hierdoor verschoof de termijn voor het aanleveren van de eindevaluatie. Na afronding van de projectperiode leggen we de eindevaluatie ter kennisname voor aan de raad.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1.4.2. We richten ons op omscholing en het activeren van de niet-actieven met als doel sociale en/of economische zelfredzaamheid.

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

1.4.2.1. We bieden werkzoekenden passende ondersteuning naar werk.

Stand van zaken

Het aantal bijstandsuitkeringen in onze gemeente is over heel 2025 nagenoeg gelijk gebleven. Eind 2025 registreerden we 358 bijstandsuitkeringen. Zowel de instroom in (93) als uitstroom (97) uit de bijstand lag dit jaar iets lager dan in 2024.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.4.2.9. We voeren de participatiewet optimaal uit

Stand van zaken

In november 2025 informeerden we de raad in een raadsinformatiebijeenkomst over de landelijke en lokale ontwikkelingen in de Participatiewet, de aanstelling van de bruggenbouwer en een interim-directeur van De Zuidhoek, de resultaten van de verkenning van bureau Berenschot en de verdere aanpak richting een toekomstbestendige uitvoering van de Participatiewet in onze gemeente. Ook de ondernemingsraden en adviesraad sociaal domein informeerden en betrokken we actief.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

1.4.2.7. We werken regionaal samen aan een evenwichtige arbeidsmarkt

Stand van zaken

De deelnemers in de arbeidsmarktregio stelden gezamenlijk het regionale uitvoeringsplan 2025 vast. In het kader van de door het Rijk voorziene hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur, kwamen de partijen een nieuwe governance- en overlegstructuur in de arbeidsmarktregio overeen. Bestuurlijk werd een Regionaal Beraad (i.o.) gevormd, waarvoor de regionale samenwerkingspartners een samenwerkingsconvenant ondertekenden. Daarnaast werd een ambtelijk kernteam in de regio samengesteld, dat voor het Regionaal Beraad de relevante beleidsadviezen en -stukken voorbereidt.

Om vorm en inhoud te geven aan de totstandkoming van een Regionaal Werkcentrum Zeeland (RWC), startte in 2025 een regionale projectgroep. Eind oktober leverde die de businesscase voor een RWC op, die het Regionaal Beraad vaststelde. Tenslotte ging - onder regie van een extern bureau - eind 2025 een regionale projectgroep van start met het samenstellen van een meerjarenagenda voor de arbeidsmarktregio Zeeland.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-10.679.298	-10.646.696	-9.740.025	906.671
Baten	4.452.348	3.817.243	3.229.641	-587.602
Geraamd totaal lasten en baten	-6.226.950	-6.829.453	-6.510.384	319.069
Onttrekkingen	122.200	139.200	137.858	-1.342
Geraamd resultaat	-6.104.750	-6.690.253	-6.372.525	317.728

TOELICHTING EXPLOITATIE

Sociale werkvoorziening De Zuidhoek, incidenteel voordeel lasten € 702.000, incidenteel nadeel baten € 612.000

Het saldo van De Zuidhoek bedraagt € 90.000 positief en ligt daarmee onder de toelichtingsgrens. De afwijkingen in baten en lasten worden met name veroorzaakt door lagere bijdragen van Rijk en gemeenten en lagere renteopbrengsten, alsmede lagere personeels- en bedrijfsvoeringskosten.

TOELICHTING INVESTERINGEN

Geen relevante afwijkingen te melden.

Programma 2 Wonen

IN WELKE GEMEENTELIJKE BELEIDSSTUKKEN IS HET BESTAANDE BELEID OMSCHREVEN?

Sociaal domein

- Beleidsplan Toezicht en Naleving Wmo en Jeugdwet 2024-2027
- Gelijk Anders. Diversiteit, Gelijkwaardigheid en Inclusie 2025-2030.
- Subsidiebeleidskader gemeente Schouwen-Duiveland 2024
- Nota Dorps- en Gemeenschapshuizen Schouwen-Duiveland 2025
- Beleidskader breed Sociaal Domein (2025)
- Beleid Mantelzorgondersteuning 2017-2020
- Op weg naar een dementievriendelijk Schouwen-Duiveland 2019-2022
- Voor een toekomst zonder geweld - Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Zeeland 2019-2023
- Regionaal Kader Gezondheid 2022-2025 en Preventie- en Handhavingsplan
- Regiovisie Jeugdhulp Zeeland 2023-2028
- Kadernota Inburgering (2021)
- Regiovisie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Zeeland 2022-2025

Openbare ruimte

- Landschappelijk raamwerk Buitengebied in beweging (2007)
- Handboek Begraafplaatsen gemeente Schouwen-Duiveland 2016
- Speelruimtebeleid Samen spelen 2017-2026
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2022-2026
- Beheer- en Beleidsplan Wegen 2023-2027
- Integraal verkeer- en vervoersplan Schouwen-Duiveland 2017-2027
- Groenbeleidsplan & Groenbeheerplan gemeente Schouwen-Duiveland 2024-2028
- Beleid voor hondenbezitters 2025-2030
- Beleidsplan openbare verlichting 2024-2033
- Notitie programma Van Huishoudelijk Afval Naar Grondstof
- Beheer- en beleidsplan civiele kunstwerken en inrichtingselementen 2025
- Havens en waterwegen 2019-2028
- Baggerbeheerplan 2024-2033

Veiligheid en openbare orde

- Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026
- VTH-beleid Zeeland 2024

Onderwijs

- Onderwijsachterstandenbeleid 2024-2026
- Integraal Huisvestingsplan basisonderwijs Schouwen-Duiveland 2017- 2027
- Onderwijsakkoord Kinderopvang en Onderwijs Schouwen-Duiveland 2025-2028

Wonen

- Regionale woningmarktafspraken 2014-2023
- Nota grondbeleid gemeente Schouwen-Duiveland 2024
- Welstandsnota 2023
- Beleid huisvesting tijdelijke werknemers
- Structuurvisie Buitengebied in beweging (2009)
- Structuurvisie ongebruikte individuele bouwtitels in bestemmingsplannen (2015)
- Structuurvisie Bruinisse 2025
- Structuurvisie Zierikzee 2030
- Structuurvisie Wonen 2023-2033
- Woonzorgvisie Samen Doen op Schouwen-Duiveland

Sub-Programma 2.1 Goed en realistisch voorzieningenniveau

BELEIDSINDICATOREN

Naam indicator	Eenheid	Bron	Waarde 2022	Waarde 2023	Waarde 2024	Waarde 2025	Meest recente waarde Zeeland
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	0,0	0,0	0,0	n.n.b.	1,8
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	45,0	15,0	22,0	n.n.b.	19
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO (Ingrado)	2,5	2,4	1,8	n.n.b.	2,3

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.1.1. We hebben een kwalitatief goed en realistisch maatschappelijk voorzieningenniveau.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.1.1.8 We stellen een businesscase Dorpshuizen SMC Bruinisse op

Stand van zaken

Samen met Zeeuwsland werkten we scenario's uit voor de verdiepte business case (dorpshuis, sporthal inclusief het realiseren van appartementen behorende bij de woningopgave op het eiland).

De hierbij benodigde ruimtelijke onderzoeken (fysieke leefomgeving) en uitwerking van diverse conceptbouwtekeningen (gemeente-Zeeuwsland) inclusief bijbehorende stedenbouwkundige toetsing zijn in december 2025 afgerond. Dit heeft meer tijd gekost vanwege de zorgvuldigheid van het proces om te komen tot een realistische en gedragen business case.

De business case werken we in 2026 verder uit.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.1.1.11. We informeren bewoners over de verschillende manieren van begraven

Stand van zaken

Door de val van het kabinet is de modernisering van de Wet op de lijkbezorging en de vaststelling onzeker geworden. Daarom maakten we een start met de actualisatie van het beleid begraafplaatsen. Het informeren van bewoners en communicatie in algemene zin, maakt daar onderdeel van uit.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.1.1.14. Realiseren dorps huis in Poortambacht Zierikzee

Stand van zaken

In het afgelopen jaar werkte de projectontwikkelaar aan het opstellen van plannen voor het gebouw aan de Grevelingenstraat/Schelphoekstraat. Woningcorporatie Zeeuwend is hierbij betrokken. Een wijkhuis/-ruimte maakt onderdeel uit van deze plannen. Ook de financiële haalbaarheid wordt onderzocht.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.1.1.16. We leggen een kunstgrasveld aan bij s.v. WIK'57 (Amendement A2 programmabegroting 2024-2027)

Stand van zaken

Het kunstgrasveld is aangelegd en in april 2025 in gebruik genomen door de voetbalvereniging. Het werk is binnen het beschikbare budget gerealiseerd.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.1.1.17. We leggen een kunstgrasveld aan bij MZC'11 (amendement A2 programmabegroting 2024-2027)

Stand van zaken

Het kunstgrasveld is aangelegd en in april 2025 in gebruik genomen door de voetbalvereniging. Het werk is binnen het beschikbare budget gerealiseerd. In verband met hoge aanlegkosten en risico's legden we geen waterberging aan onder het veld.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.1.2. Er zijn goede voorzieningen op het gebied van (openbaar) vervoer om de bereikbaarheid van voorzieningen (voor de minder mobiele groepen) te garanderen.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.1.2.6. We stimuleren sociale mobiliteit en vervoer van en naar school

Stand van zaken

SD op Weg helpt projecten rondom mobiliteit op Schouwen-Duiveland verder op weg en zoekt naar verbindingen, gemeenschappelijke oplossingen en nieuwe kansen, om al werkend te komen tot een 'eilandelijk mobiliteitsnetwerk'. De Schoolbus in Zonnemaire had eind 2025 10 vrijwillige chauffeurs en er is een bestuur van 3 personen. De buurtauto reed alleen vanuit Burgh-Haamstede. Hier waren ongeveer 15 vrijwillige chauffeurs aan verbonden. In 2025 implementeerden we de flex taxi op Schouwen-Duiveland. Dit is een flexibel, op afroep beschikbaar vervoersmiddel dat het openbaar vervoer aanvult. Het is een taxi of busje dat je van een hub (binnen de bebouwde kom) of je huis (buiten de bebouwde kom) naar je bestemming brengt. Dit als alternatief voor de regulier buslijnen en biedt meer bereikbaarheid, vooral 's avonds en in het weekend. Door de introductie van de flex-taxi zetten we het project met de buurtbus niet verder voort. Bij het gemeentehuis staan sinds 2024 vier deelauto's voor medewerkers, die ook door inwoners of ondernemers gebruikt worden. SD op Weg stimuleerde deelmobiliteit door het organiseren van gebruikersgroepen onder andere via een korting op het rijtgoed van een deelauto.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.1.3. We bundelen eilandelijke voorzieningen zoveel mogelijk in Zierikzee. Verspreid over het eiland bundelen we voorzieningen die in een samenhangend netwerk een satellietfunctie voor de omgeving vervullen.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.1.3.1. We geven lokaal invulling aan het bibliotheekwerk op basis van de regionale visie, zoals is benoemd in de meerjarige subsidieovereenkomst met Bibliotheek Oosterschelde

Stand van zaken

In de uitvoeringsovereenkomst met onze gemeente staat de dienstverlening van de bibliotheek gespecificeerd. Ook voor 2025 sloten we de uitvoeringsovereenkomst af, zodat de bibliotheek haar

diensten kan blijven leveren aan onze inwoners.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.1.3.2. We realiseren een nieuw cultuurpodium in samenwerking met stichting Brogum

Stand van zaken

We hebben de huurovereenkomst (inclusief afspraken over beheer en onderhoud) met Stichting Brogum afgesloten. In het derde kwartaal van 2025 gunden we de opdracht tot nieuwbouw aan Bergh Bouw B.V. Na de ecologische vrijgave van het huidige gebouw vond in het vierde kwartaal van 2025 de sloop plaats, gevolgd door bouwrijp maken van het terrein en het slaan van de heipalen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.1.4. We maken de omslag van voorzieningen en gebouwen naar de subsidiëring van activiteiten.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.1.4.2. We herzien de subsidieverordening (ASV) 2013 en bijbehorende beleidsregels

Stand van zaken

Fase 3 van het project herijking subsidiebeleid verloopt volgens planning. We actualiseerden in 2025 diverse subsidieregelingen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.1.5. We stimuleren activiteiten waaruit veel zelfsturing, eigen initiatief en bestuurskracht van lokale instellingen en verenigingen blijkt.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.1.5.1. We faciliteren het realiseren van een wijkvoorziening voor Malta

Stand van zaken

In juni 2025 stelde de raad het dorpshuizenbeleid vast. In aansluiting hierop maakten we een verdiepingsslag op het thema wijkhuizen, waaronder een behoefteonderzoek. Hierin namen we ook de positie van de Ruilwinkel mee. Daarnaast onderzochten we de mogelijkheden voor huisvesting van de Voedselbank. Dit onderzoek loopt nog.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.1.5.2. We faciliteren culturele stichtingen en verenigingen om toekomstbestendig te worden (Amendement A3)

Stand van zaken

Het in 2024 opgestelde Plan van aanpak hebben wij in 2025 herzien. Op basis van het herziene plan stelden wij, na vertrek van de voormalige cultuurcoach, in november 2025 een nieuwe cultuurcoach aan via Regiekr8.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.1.6. We stimuleren samenwerking van het onderwijs in onze gemeente, met als doel kwaliteit en huisvesting te verbeteren, passend in het toekomstig beeld van spreiding en bundeling van onderwijsvoorzieningen.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.1.6.11. We zetten in op eigentijdse en duurzame schoolgebouwen

Stand van zaken

In het derde kwartaal organiseerden we een raadsinformatiebijeenkomst over het nieuwe Integraal Huisvestingsplan (IHP) en in het vierde kwartaal legden we het concept IHP met een commissievoorstel aan de raad voor. Het definitieve IHP ligt in maart 2026 voor definitieve besluitvorming voor aan de raad, inclusief de financiële consequenties.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.1.6.14. We stellen een nieuw onderwijsakkoord op

Stand van zaken

De bestuurders van onderwijs, kinderopvang en de gemeenten ondertekenden in juni het onderwijsakkoord. De uitgangspunten van het onderwijsakkoord namen we op in het concept Integraal Huisvestingsplan. De eerste gesprekken over inclusief onderwijs werden gevoerd. We werkten samen aan een soepele overgang tussen kinderopvang en basisschool, Bloei! en toegankelijke jeugdhulp.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.1.6.15. We zetten in op geclusterde voorzieningen in West

Stand van zaken

De focus in dit dossier ligt voor de schoolbesturen Obase en Lithora op de herziening van het IHP en daarmee het meerjarenplan en -uitvoeringsprogramma 2021 - 2024. Dit traject ronden we begin 2026 onder begeleiding van ICS af. Hieruit volgen nieuwe kaders en scenario's voor de scholen op het westelijk deel van ons eiland. Het conceptvoorstel, zoals besproken in de commissie Samenleving en Bestuur van 4 december 2025, bevatte het voorkeursscenario om af te stappen van het concept regioschool en te investeren in behoud van de scholen in de kernen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.1.6.16. We zetten in op geclusterde voorzieningen in Oosterland/Nieuwerkerk

Stand van zaken

De raad besloot in juni 2025 over een ruimtelijke voorkeursvariant in Oosterland, gericht op de integrale ontwikkeling van het nieuwe schoolgebouw, een grootschalige renovatie van de sporthal, de nieuwbouw van een gezondheidscentrum en inrichting van de buitenruimte. We sloten met de scholen een bouwheerschapovereenkomst, waarbij de gemeente bouwheer is.

In september selecteerden we een bureau dat het integrale ontwerpproces en alle bijbehorende werkzaamheden voor nieuwbouw van de scholen begeleidt in de komende jaren, inclusief de werkzaamheden aan de sporthal en de buitenruimte. We werkten in het vierde kwartaal van 2025 samen met de betrokken scholen en kinderopvang aan een schetsontwerp.

Voor beide scholen en de kinderopvang startten we eind 2025 een aanbesteding om ervoor te zorgen dat de Oosterburcht en Kibeo medio 2026 en de Bogermanschool medio 2027 kunnen verhuizen naar tijdelijke huisvesting. Tevens bereidden we de BOPA-procedure voor om de tijdelijke huisvesting te realiseren.

De raad besloot in september 2025 dat het onderzoek naar de beste locatie voor de nieuwbouw van de scholen en kinderopvang in Nieuwerkerk opnieuw moet gebeuren. In het vierde kwartaal van 2025 startten we met het nieuwe onderzoek in samenspraak met de betrokken scholen, kinderopvang en dorpsraad, waarbij ook rekening wordt gehouden met ruimte voor een nieuwe gymzaal.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.1.6.17. We renoveren de Willibrordusschool/JL de Jongeschool

Stand van zaken

Eind 2025 vond overleg plaats met de schoolbesturen over het haalbaarheidsonderzoek. Na overeenstemming te hebben bereikt over de inhoud, leggen we de raad de uitkomsten voor op 5 maart 2026.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-15.337.460	-16.506.435	-15.978.723	527.712
Baten	1.332.425	1.687.356	1.633.585	-53.771
Geraamd totaal lasten en baten	-14.005.035	-14.819.079	-14.345.138	473.941
Geraamd resultaat	-14.005.035	-14.819.079	-14.345.138	473.941

TOELICHTING EXPLOITATIE

Doorbelasting inhuur incidenteel voordeel lasten € 124.000

Voor dit onderdeel verwijzen we u graag naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Leerlingenvervoer incidenteel voordeel lasten € 205.000

U heeft budget beschikbaar gesteld voor het leerlingenvervoer vanwege verhuizing of verbouwing van scholen. Een verbouwing of verhuizing van scholen heeft niet plaatsgevonden en daarom is geen gebruik van gemaakt van dit budget. Dit levert een voordeel op van € 90.000.

Daarnaast hebben nog niet alle Oekraïense leerlingen de taalklas voltooid. Het restantbudget van € 115.000 schuiven we door naar 2026 voor leerlingenvervoer aan deze groep of de doelgroep uit de noodopvang in 2026.

TOELICHTING INVESTERINGEN

Hubs Mobiliteitsstrategie, Zeeland, overschrijding € 101.606

Aan deze investering zijn in 2025 meer uren toegerekend dan van te voren begroot. Dit budget stellen we bij in 2026.

Nieuwbouw basisscholen Oosterland, doorschuiving € 160.433

Vorbereidingen lopen op schema. Er zijn minder kosten gemaakt in 2025 dan vooraf ingeschat i.v.m. uitwerking ruimtelijke voorkeursvariant voor de integrale ontwikkeling aan de Weelstraat.

Nieuw- en verbouw Poppodium Brogum, doorschuiving € 146.270

De eerste facturen zijn eind 2025 ontvangen bij de start van de werkzaamheden. Resterende facturatie van het termijnschema op basis van stand van het werk volgt in 2026.

Renovatie toplaag kunstgrasveld Hockey, doorschuiving € 397.343

De renovatie is in 2025 voorbereidt in overleg met de vereniging, een extern adviesbureau en de gemeente. De daadwerkelijke uitvoering vindt plaats in de zomer van 2026.

Scholencluster Oosterland, doorschuiving € 660.973

Enkel wat onderzoekskosten gemaakt in 2025, De opdracht voor realisatie van tijdelijke huisvesting vindt plaats in 1e kwartaal 2026 en de sloop van de Oosterburcht en Bogermanschool pas in 4e kwartaal 2026 resp. 4e kwartaal 2027.

Nieuwbouw brandweerkazerne, doorschuiving € 277.872

Realisatie volgt wat later dan gepland. Kosten worden later geboekt.

SUB 6

Sub-Programma 2.2 Wonen naar wens

BELEIDSINDICATOREN

Naam indicator	Eenheid	Bron	Waarde 2022	Waarde 2023	Waarde 2024	Waarde 2025	Meest recente waarde Zeeland
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt	22	18	22	16	14
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,3	1,2	1,0	1,3	1,4
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,7	2,6	2,7	2,8	4,5
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,9	1,6	0,9	0,9	1,3
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	6,0	4,8	4,9	5,2	5,3
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	133,0	160,0	142,0	n.n.b.	148,0
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	233,8	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	65,8
Gemiddelde WOZ waarde	€ 1.000	CBS	303	343	383	408	319
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen/ gebouwen	5,2	2,6	4,6	n.n.b.	8,0
Demografische druk	%	CBS	88,5	89,6	90,0	91,5	82,4
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In €	COELO	905	898	922	981	904
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In €	COELO	1.001	987	1.009	1.087	995

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.2.1. We wonen prettig naar wens en behoefte.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.2.1.9. We zetten in op permanente oplossingen voor de huisvesting van tijdelijke werknemers

Stand van zaken

in het tweede kwartaal 2025 brachten we de behoefte, de omvang en de aard van de huisvesting voor (tijdelijke) werknemers in beeld. Hiervoor is een extern onderzoek uitgevoerd. Met de resultaten van het onderzoek actualiseren we het huidige beleid en bieden we deze medio 2026 aan de Raad aan.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.1.14. We geven uitvoering aan het huisvesten van statushouders

Stand van zaken

We moesten vóór 1 januari 2026 in totaal 120 statushouders huisvesten. Dit is inclusief de achterstand van 66 uit 2024. In 2025 huisvestten wij 46 statushouders. Om de achterstand op de taakstelling in te halen, realiseerden wij, naast de eerder vernoemde acties, een doorstroomlocatie voor een groot gezin in Nieuwerkerk. Daarnaast waren we voortdurend op zoek naar andere potentiële locaties om te transformeren voor de huisvesting van statushouders.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.1.27. We voeren de Omgevingswet in

Stand van zaken

We richtten ons vooral op de eerste wijzigingen van het omgevingsplan op basis van een initiatief. Een aantal van deze wijzigingen ligt inmiddels als ontwerp ter inzage. En één plan is door de raad vastgesteld. Voor de Omgevingsvisie stelde de raad het plan van aanpak vast en selecteerden we een partner adviesbureau die samen met ons het proces doorloopt.

Geld (indicator)**Tijd (indicator)****2.2.1.38. We geven wonen prioriteit en zetten alles op alles om woningen, voor eigen inwoners, te realiseren****Stand van zaken**

Wonen is een belangrijke prioriteit binnen de gemeente Schouwen-Duiveland. In oktober 2025 is de nieuwe Woonzorgvisie vastgesteld, waarin een vaste segmentering is opgenomen voor een mix aan woningtypen per woningbouwproject of kern. Deze segmentering is landelijk verplicht, maar sluit ook aan op onze eigen woningbehoefte, zoals onder andere vastgesteld in de kernprofielen. Met deze segmentering bouwen we voor zowel starters als doorstromers, bij voorkeur uit de eigen kern of gemeente. Voor de Woonzorgvisie werken wij in 2026 aan een uitvoeringsprogramma.

Geld (indicator)**Tijd (indicator)****2.2.1.42 We maken een Omgevingsvisie en Omgevingsplan Schouwen-Duiveland****Stand van zaken**

De raad stelde het plan van aanpak Omgevingsvisie in mei vast. We hebben een partner adviesbureau uitgekozen die ons bij het opstellen gaat ondersteunen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.1.43. We geven uitvoering aan de bestuursopdracht 'Gemeentelijke woningbouwprojecten'

Stand van zaken

- In 2025 werd de omgevingsvergunning voor het woningbouwplan aan de Haneweg in Ouwkerk onherroepelijk.
- Voor Riekusweel doorliepen we de aanbesteding en contracteerden we een projectontwikkelaar.
- In Nieuwerkerk werkten we samen met het provinciale versnellingsteam het plan Plantaanstraat/Elzenstraat (verpachte grond Boomgaard) uit en participeerden we met het dorp, met bijzondere aandacht voor de direct aanwonenden van het plangebied.
- In Zonnemaire werkten we, op basis van opgehaalde input, de plannen voor de I.M. van der Bijlstraat en de Christinastraat uit tot een definitief ontwerp.
- Daarnaast stelden we voor de locaties Grachtweg Zierikzee (voormalige basisscholen Beatrix/De Meie) en Regenboogstraat Zierikzee (brandweerkazerne) de eerste haalbaarheidsstudies op.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.1.44. We realiseren de woningbouwopgave Noorderpolder in Zierikzee

Stand van zaken

Het project loopt voor op planning. De 39 woningen/appartementen van Fase 3A zijn in aanbouw. De start bouw van de volgende 49 woningen/appartementen binnen dit deel van de wijk (Fase 3B en 3C) is in het voorjaar van 2026 voorzien.

De gedetailleerde uitwerking van Fase 4 - 4 appartementencomplexen en 4 clusters van grondgebonden woningen - wordt in de eerste 2 kwartalen van 2026 samen met het kwaliteitsteam vormgegeven.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.1.46. We zorgen voor modulaire woningen om de grote vraag naar woningen, onder andere veroorzaakt door de toestroom van Oekraïense vluchtelingen, op te vangen

Stand van zaken

Voor de locatie Scharendijke bereikten we medio 2025 met de direct omwonenden overeenstemming over de situering van de woningen op het perceel en ronden we de uitvoeringstekeningen bouw- en woonrijp maken af. Onder voorwaarde van onherroepelijke vergunningen gunden we de opdracht voor bouw- en woonrijp maken van het perceel aan Gebr. Moerland. Een tijdelijke bouwweg via de Recreatieverdeelweg legden we vooruitlopend op de werkzaamheden aan.

De omgevingsvergunning en watervergunning werden in de loop van 2025 onherroepelijk. Vanwege aangescherpte jurisprudentie rondom stikstof gaven we opdracht een passende beoordeling op te stellen. Deze passende beoordeling werd in het vierde kwartaal van 2025 herzien, vanwege een update van het rekenprogramma voor stikstof. Start van de werkzaamheden is naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026, als de natuurvergunning wordt verleend.

De uitvoeringstekeningen voor het bouw- en woonrijp maken van de gronden van de voormalige Cornelia ronden we vrijwel geheel af. De omgevingsvergunning ging eind 2025 ter inzage en de raad verzoeken we het voorjaar van 2026 een positief juridisch advies over de omgevingsvergunning af te geven. Een passende beoordeling of natuurvergunning bleek voor deze locatie niet meer nodig na de update van het rekenprogramma voor stikstof. We startten eind 2025 de voorbereidingen op de sloop van een deel van de voormalige Cornelia met als doel in het voorjaar 2026 tot gedeeltelijke sloop over te gaan.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.1.47. Wat doen we in het kader van de opvang asielzoekers

Stand van zaken

De Spreidingswet trad op 1 februari 2024 in werking. Dit betekent dat de opvang van asielzoekers een wettelijke taak is. Schouwen-Duiveland moest volgens deze wet 197 opvangplekken voor asielzoekers realiseren. Samen met de andere Zeeuwse gemeenten leverden we op 31 oktober 2024 het provinciaal verslag in bij de minister. In dit provinciaal verslag staat hoe de gemeenten in Zeeland aan de spreidingswet gaan voldoen. Volgens de Spreidingswet moesten we deze plekken per 1 juli 2025 realiseren. De gemeente Schouwen-Duiveland sprak af voor 250 asielzoekers een opvangplek te realiseren. Door een uitspraak van de Raad van State over stikstof (eind 2024) moesten we aanvullend ecologisch onderzoek doen voordat de vergunning kon worden verleend. Hierdoor was realisatie per 1 juli 2025 niet haalbaar. De vergunning werd verleend op 20 mei 2025. De noodopvang ging begin 2026 open.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.1.48. We actualiseren de Detailhandel structuurvisie

Stand van zaken

De concept Detailhandelsstructuurvisie is ter kennisneming aan ons aangeboden met de vraag om deze ter inzage te leggen. Naar aanleiding van de behandeling in het college moest de concept versie op punten worden aangepast. De planning is in het tweede kwartaal 2026 de actualisatie van de Detailhandelsstructuurvisie af te ronden.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.1.51. Wat doen we in het kader van opvang van Oekraïense vluchtelingen

Stand van zaken

De gemeente moest 392 plekken realiseren in 2025. Met gerealiseerde 340 plekken in 2025 haalden we dit niet. We realiseerden 63 in de Victoriakliniek, 60 in de Kabbelaar, 14 in reguliere woningen en 203 in de Cornelia. Er zijn in 2025 diverse activiteiten ondernomen om het vereiste aantal wel te halen. Zo publiceerden we een aanbesteding en werden de aanbiedingen, zoals Provincialeweg 11, onderzocht en uitgewerkt. Deze activiteiten leiden pas op z'n vroegst in 2026 tot resultaat.

In 2025 werkten we verder aan de realisatie van het modulair woonconcept (zie voor verdere toelichting 2.2.1.46). Hier hoort ook bij de voorbereidingen op het gefaseerd slopen van de Cornelia. Hiervoor verhuisden in 2025 ongeveer 50 personen van de Cornelia naar de Victoriakliniek.

De opvang van Oekraïners gebeurde deels in eigen beheer (in de Cornelia) en deels werd het uitbesteed (de Kabbelaar en de Victoriakliniek). Voor de locatie in eigen beheer voerden we in 2025 de hele organisatie uit, van beveiliging en schoonmaak tot begeleiding van de doelgroep. Voor de locaties in beheer van derden zetten we in op samenwerking en relatiebeheer.

De doelgroep Oekraïense vluchtelingen had ook in 2025 weer de mogelijkheid om naar Nederlandse les te gaan. Deze lessen werden verzorgd door een erkend taaldocent en afgesloten met een certificaat.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.2.2. We zetten daar waar mogelijk in op het verbeteren van de sociale veiligheid.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.2.2.10. We realiseren de nieuwbouw brandweerkazerne Zierikzee

Stand van zaken

Het bouwterrein is eind 2025 opgeleverd. Op 21 januari 2026 is de eerste paal geslagen. Hiermee is de bouw van de nieuwe kazerne officieel van start gegaan. Oplevering van de ruwbouw is eind 2026 voorzien.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.2.13 We intensiveren onze aanpak van strijdig gebruik (recreatie)woningen

Stand van zaken

De aanpak van strijdig gebruik blijft noodzakelijk en zetten we voort. Het is een proces van de lange adem om de leefbaarheid op de vakantieparken en woonwijken te blijven waarborgen. Veel van de opgestarte handhavingzaken kennen een lange doorlooptijd. In 2025 zijn 70 nieuwe zaken opgepakt.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.2.14. We breiden de brandweerpost Renesse uit voor natuurbrandbestrijding

Stand van zaken

De VRZ heeft laten weten dat de aanbesteding inmiddels is afgerond. Zij vonden een geschikte partij om de voertuigen te leveren. De voertuigen worden naar eerste inschatting op zijn vroegst geleverd in het vierde kwartaal 2027. In het eerste kwartaal 2026 pakken wij de voorbereiding voor de uitbreiding van de post Renesse voor de huisvesting van het voertuig verder op met een haalbaarheidsonderzoek voor de bewuste locatie.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.2.3. We verduurzamen onze woningvoorraad

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.2.3.2. We zien toe op een goed informatiepunt waar actuele en duidelijke informatie wordt verstrekt voor energiebesparende maatregelen, waaronder methoden voor isolatie

Stand van zaken

Inwoners van Schouwen-Duiveland konden voor vragen over verduurzaming van de woning en subsidies terecht bij het Energiehuis Schouwen-Duiveland, dat gevestigd is in het NME centrum in de Wevershoek in Zierikzee. Daarnaast konden inwoners algemene informatie over verduurzaming krijgen via het digitale energieloket www.duurzaambouwloket.nl. In de Wereldregio communiceerden we maandelijks via de Duurzaam Doen pagina over verduurzaming. Tot slot communiceerden we via onze eigen website en door middel van folders over duurzame maatregelen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.3.4. We ondersteunen collectieve bewonersinitiatieven op het gebied van energie en energiebesparing, zoals het Monumentenpaspoort, elektrisch rijden, rijden op waterstof en opwekken van duurzame energie

Stand van zaken

We stelden een subsidieregeling op voor kleinschalige energieopslag, een subsidieregeling voor isolatiemaatregelen voor VVE's en een subsidieregeling voor verduurzaming van stichtingen en verenigingen. We stelden een innovatiefonds in voor collectieve energieopslag. Samen met de andere Zeeuwse gemeenten promootten we het monumentenpaspoort voor monumenteneigenaren via een korting. Voor monumenteneigenaren stelden we een monumentencoach beschikbaar.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.3.8. We voeren het nationaal isolatieprogramma uit

Stand van zaken

We voerden de gemeentelijke isolatiesubsidie, de subsidie Doe-Het-Zelvers en de subsidie voor een gratis isolatiemaatregel voor woningeigenaren met energietoeslag uit. Voor (gemengde) Verenigingen van Eigenaren stelden we een subsidie op voor isolatiemaatregelen. We voerden een aantal wijkacties uit onder andere in Brouwershaven en Noordgouwe - Schuddebeurs.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.3.9. We voeren het plan van aanpak energie-armoede uit

Stand van zaken

We zetten het plan van aanpak energiearmoede voort. Inwoners en huurders van slecht geïsoleerde woningen kregen gratis advies over energiebesparende maatregelen van het energieteam. Het klusteam van de Zuidhoek voerde kleine energiebesparende maatregelen ter waarde van € 250 uit. In totaal werden er 243 huisbezoeken gedaan.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.3.10. We voeren de agenda klimaatadaptatie uit

Stand van zaken

- Tijdens het kampioenschap tegelwippen zijn er 6415 tegels gewipt.
- In juni stemde de raad in met het gemeentelijk hitteplan.
- Er kwamen dit jaar 4 groene schoolpleinen bij (Onder de Wieken in Burgh-Haamstede, De Morgenster in Kerkwerve, en de Meie en 't Kofschip in Zierikzee)
- Basisschoolleerlingen kregen scholentuinen en schooltuinonderwijs.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.2.4. We zetten in op een verkeersveilige en goed bereikbare gemeente met goede parkeervoorzieningen voor onze inwoners en bezoekers

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

2.2.4.4. We voeren in overleg met inwoners en ondernemers maatregelen uit om zwaar verkeer uit het centrumgebied van Zierikzee te weren.

Stand van zaken

De digitalisering van het ontheffingssysteem is vertraagd door de complexiteit van de opgave. Dit geldt met name voor het onderdeel van de bedrijfsontheffingen, als onderdeel van het totale ontheffingenbeleid. De digitalisering ervan is nodig om de scanauto straks optimaal te kunnen inzetten. Het digitaliseringsproject is gestart, maar wordt pas in 2026 afgerond.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.4.8. We nemen snelheidsremmende maatregelen op erftoegangswegen binnen de bebouwde kom

Stand van zaken

Het uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid 2026-2029 stelde de raad in oktober 2025 vast. Hierin zijn voor 12 locaties maatregelen voorzien die in de periode 2026 - 2029 worden uitgevoerd.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.4.12 We zetten in op veiligheid en parkeergemak voor onze inwoners

Stand van zaken

De raad stemde in met het uitvoeringsplan verkeersveiligheid 2026-2029.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.4.13. We zetten in op goede fietsparkeerplekken

Stand van zaken

De maatregelen in Renesse zijn in 2025 gerealiseerd. De uitvoering van de maatregelen in Zierikzee is voorzien in het eerste kwartaal van 2026.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.4.15. We monitoren verkeers- en parkeerdata

Stand van zaken

We zijn in 2025 gestart met gemeentebrede parkeerdrukmetingen. Het is de inzet om deze informatie ook toegankelijk te maken voor bewoners.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.4.16. Vanuit de opgave Slimme Mobiliteit willen we komen tot een sterk mobiliteitssysteem waarbij de reiziger centraal komt te staan

Stand van zaken

De Flex is sinds februari 2025 operationeel voor inwoners. Inmiddels is een uitgewerkt plan voor opwaardering en realisatie van grotere mobiliteitshubs op Schouwen Duiveland bestuurlijk voorgelegd. In 2026 werken we vooruitlopend op de nieuwe busconcessie verder aan de realisatie van deze mobiliteitshubs.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.4.17. We herinrichten de Laone in Renesse

Stand van zaken

In het tweede kwartaal 2025 werkten we het voorlopig ontwerp (juli 2024) uit naar een definitief ontwerp, gevolgd door het uitvoeringsontwerp in het derde kwartaal van 2025. We gunden de opdracht tot uitvoering van de werkzaamheden aan Gebr. Moerland, die daadwerkelijk startten in november 2025 met het deel tussen de Mauritsweg en parkeerterrein Laone.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.2.4.18. We verbeteren de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers op de Elkerzeeseweg richting rotonde Scharendijke (Amendement A8 programmabegroting 2025-2028)

Stand van zaken

In 2025 is het ontwerp verder uitgewerkt en afgestemd met de dorpsraad en betrokkenen. In 2026 worden de werkzaamheden uitgevoerd.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-48.286.818	-43.781.884	-42.147.140	1.634.744
Baten	27.556.579	23.101.686	22.240.982	-860.704
Geraamd totaal lasten en baten	-20.730.239	-20.680.198	-19.906.158	774.040
Stortingen	-378.575	-1.760.041	-2.074.729	-314.688
Onttrekkingen	0	790.068	752.813	-37.255
Mutaties reserves	-378.575	-969.973	-1.321.916	-351.943
Geraamd resultaat	-21.108.814	-21.650.171	-21.228.074	422.097

TOELICHTING EXPLOITATIE

Inkomsten begraafplaatsen, incidenteel voordeel baten € 168.000

Deze afwijking wordt met name veroorzaakt doordat meer rechthebbenden dan geraamd het onderhoud van graven voor langere tijd hebben afgekocht.

Onderhoud wegen incidenteel voordeel lasten € 157.000

Door vertraging bij de uitvoering van rioleringsprojecten in de tijd (met name door capaciteitsgebrek) is ook het wegenonderhoud dat hier aan gerelateerd is niet volledig uitgevoerd. De verwachting is dat we hier de komende jaren meer op kunnen inzetten.

Onderhoud groen UOR incidenteel nadeel lasten € 141.000

Door het hoge ziekteverzuim bij het UOR zijn er extra onderhoudswerkzaamheden verricht door de onderhoudscombinatie Trots die buiten het reguliere contract vielen.

Openbare ruimte havens vrijval stelpost aanpak glooiingen incidenteel voordeel lasten € 321.000

In 2025 hebben we nog geen kapitaallasten voor de aanpak van de glooiingen. De gemiddelde raming van € 321.000 die we hiervoor in onze begroting hebben opgenomen valt in 2025 dus vrij. Conform het voorstel kostendekkendheid havens voegen we dit bedrag bij het voorstel van de bestemming van het jaarrekeningsaldo toe aan de reserve dekking afschrijvingslasten.

Aquacultuur incidenteel voordeel lasten € 102.000

Door de raad is besloten om niet met dit plan verder te gaan. Over een alternatieve besteding van dit budget volgt in 2026 een voorstel.

CDOKE incidenteel voordeel lasten € 282.000 en incidenteel nadeel baten € 361.000

Voor extra capaciteit op energietransitie hebben we een specifieke uitkering ontvangen. Omdat deze uitkering over een langere periode loopt en tussentijds ook naar boven is bijgesteld is het lastig om de middelen in een jaarschijf volledig te besteden. De niet bestede middelen in 2025 betrekken we bij de bestuursrapportage 2026.

Welstandscommissie nadeel lasten € 98.000

De kosten voor de welstandscommissie zijn gerelateerd aan de hoogte van de bouwsommen. Omdat die harder gestegen zijn dan de reguliere indexering die we toepassen op de budgetten van de welstandscommissie ontstaat bij de jaarrekening een nadeel.

Bijdrage Omgevingsdienst Zeeland incidenteel voordeel lasten € 126.000

Bij het voorstel over de PenC stukken van gemeenschappelijke regelingen is de bijdrage in het jaarrekeningresultaat 2024 van de Omgevingsdienst niet goed verwerkt. Dit kwam pas naar voren bij de analyse van alle mutaties (begroot en werkelijk) in 2025. Hierdoor is ook een begrote onttrekking uit de Algemene Reserve niet nodig. Zie hiervoor de toelichting bij de Algemene Dekkingsmiddelen.

Storting reserve transitiefonds incidenteel voordeel baten € 121.000 en incidenteel nadeel lasten € 189.000

Bij financiële rapportages en bij het opstellen van de jaarrekening beoordelen we welke bijdrages we op

basis van verleende vergunningen (en dus goedgekeurde plannen) definitief kunnen toevoegen aan het transitiefonds. Omdat we op basis van verleende vrijstellingen bijdrages voor eigen rekening nemen melden we per saldo een incidenteel nadeel van € 68.000.

Leges Omgevingsvergunningen incidenteel nadeel baten € 290.000

Geen bijzondere reden voor deze afwijking. Legesoplegging is onder andere afhankelijk van het moment van indienen van een plan en dat kan in de tijd verschuiven.

Maatregelen verkeersveiligheid incidenteel voordeel lasten € 922.000 en incidenteel nadeel baten € 414.000, per saldo voordeel van € 508.000

Voor maatregelen op het gebied van verkeersveiligheid maken we gebruik van een SISA regeling waardoor we een gedeelte van de kosten vergoed krijgen door het Rijk. Dit speelde in 2025 bij het Investeringskrediet Kloosterweg Burgh Haamstede. De lasten en baten zijn daar ook verantwoord.

Op het exploitatiebudget verkeersveiligheid zijn begrotingstechnisch abusievelijk de lasten en de baten blijven staan van de oorspronkelijk aanvraag voor meerdere projecten. Omdat we daar dus geen werkelijke boekingen hebben verantwoord voor deze regeling melden we bij de jaarrekening een incidenteel voordeel van € 508.000 op deze post.

Bijdrage realisatie stimulans woningbouw incidenteel voordeel baten € 560.000

Voor de SISA regeling realisatie stimulans woningbouw verwachten we over het jaar 2025 een bijdrage van het Rijk te krijgen van € 560.000. De besteding van deze middelen verwerken we in 2026 via de bestuursrapportage.

Dwangsommen incidenteel voordeel baten € 298.000

Bij financiële rapportages en bij de jaarrekening beoordelen we de stand van zaken van de opgelegde dwangsommen. Op basis daarvan melden we nu bij de jaarrekening een incidenteel voordeel van € 298.000.

Lagere BTW toerekening aan het GRP , incidenteel nadeel voor het concern van € 681.000

Bij het opstellen van de begroting maken we altijd een inschatting van de BTW die we toe kunnen rekenen aan het Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP). Bij de financiële rapportages van 2025 meldden we doorschuivingen van investeringen van 2025 naar 2026 en verder. Bij de jaarrekening is er nu aanvullend ook nog budget overgebleven. Van de totale BTW betaling in 2025 komt er daarom minder ten laste van het vGRP en meer ten laste van de rest van het concern.

Hogere BTW toerekening aan de Reiniging, incidenteel voordeel voor het concern van € 143.000

De exploitatie van de Reiniging verwerken we budgettair neutraal in onze jaarrekening. Omdat er werkelijk € 143.000 meer BTW aan de Reiniging is toegerekend dan oorspronkelijk begroot levert dat wel een incidenteel voordeel voor het concern op.

Grondexploitatie Scharendijkse modulair wonen incidenteel nadeel lasten € 680.00

Uit de aanbesteding voor het bouw- en woonrijp maken blijkt dat de kosten hoger uitvallen dan voorzien. Hierdoor ontstaat een tekort op de grondexploitatie waarvoor wij een verliesvoorziening treffen. Het nadeel onttrekken wij aan de bestemmingsreserve woonconcepten.

Zie ook de paragraaf grondbeleid voor meer informatie.

Exploitatieovereenkomst Cornelia incidenteel nadeel baten € 492.000

De ontvangen bijdrage voor de sloop van het oude verzorgingstehuis Cornelia aan de Emil Sandstromweg in Zierikzee ten behoeve van de modulaire woningbouwontwikkeling stond gepland in 2025 maar schuift door naar 2026. Dit levert voor 2025 een nadeel op maar een voordeel voor 2026. Wij verwerken dit in de bestuursrapportage 2026.

Ontwikkelingsbedrijf beheer en exploitatie incidenteel voordeel lasten € 305.000 en incidenteel nadeel baten € 251.000

De begrote verkoop van een perceel grond (€ 278.500) schuift door naar 2026. Daarnaast schuiven de kosten van de sloop van de Meie (€ 98.500) vanwege een uit te voeren flora en fauna onderzoek door naar 2026. De investeringsbijdrage in de verbouwing van Huis de Haene (€ 200.000) schuift eveneens door naar 2026.

Doorbelasting personeelslasten nadeel lasten € 575.000

Het financiële nadeel wordt veroorzaakt doordat minder uren aan investeringen en bouwgrondexploitaties zijn toegerekend dan bij het opstellen van de begroting werd verwacht. Dit levert een nadeel op binnen dit sub-programma. De structurele component hiervan betrekken we bij het project doorontwikkeling PenC cyclus (onderdeel realistisch begroten).

Doorbelasting inhuur incidenteel nadeel lasten € 668.000

Voor dit onderdeel verwijzen we u graag naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Grondexploitatie Haneweg incidenteel voordeel lasten € 537.000

Voor deze grondexploitatie is een verliesvoorziening gevormd. Door een ontvangen subsidie verlagen wij een groot deel van de gevormde verliesvoorziening.

Bestemmingsreserve woonconcepten, incidenteel nadeel lasten € 113.000

De mutatie op de verliesvoorzieningen die gedekt wordt door deze reserve is per saldo licht verlaagd wat resulteert in een iets hogere storting in de bestemmingsreserve woonconcepten.

TOELICHTING INVESTERINGEN**Vervanging gemalen, doorschuiving € 201.499**

In 2025 is het gemaalregimes geoptimaliseerd door enkele gemalen op te heffen waardoor de RWZI minder belast wordt.

Voorbereidings krediet Kromme Koolweg Zee, doorschuiving € 185.602

De voorbereiding/uitvoering van de infra van deze Nieuwe Kromme Koolweg en opstalontwikkeling wordt gefaseerd uitgevoerd.

Afkoppelen verhard oppervlak 2025, doorschuiving € 638.245

Door de stremming in de uitvoering van de beheeropgaves in 2025 zijn er betrekkelijk weinig situaties geweest waarbij verhard oppervlak (doelmatig) afgekoppeld kon worden van het gemengde riool. Hier wordt in 2026 opnieuw naar gekeken.

Klimaat adaptatie Maatregelen 2025, doorschuiving € 162.078

Naar aanleiding van bewonersenquête's in combinatie met klimaatkaarten zijn in 2025 enkel de meest noodzakelijke plekken aangepakt en daar waar mogelijk dergelijke acties gecombineerd met andere opgaves in de omgeving.

Inprikker Burgh, doorschuiving € 117.240

Rijkswaterstaat heeft eind 2025 laten weten geen werkzaamheden aan de kruising N57/Weeldeweg uit te voeren voor eind 2027 en ook voor een nieuwe inprikker is in afwachting van duidelijkheid over de verplaatsing van Market Plaza niet aan de orde. Het budget van 2025 doorschuiven naar 2027 en het budget van 2026 en 2027 doorschuiven naar 2028 en 2029.

Herinrichting Noordstraat/Ring/Weststraat Burgh-H, doorschuiving € 188.041

Er staat eind 2025 nog een onderhoudstermijn open voor de aannemer. Dit laatste termijn voor de herinrichtingswerkzaamheden zal pas in 2026 worden betaald.

Optimalisatie Verkeersveilig Kloosterweg, overschrijding € 173.769

In 2025 is een nadelig effect ontstaan doordat de werkzaamheden van de 2e fase een maand eerder gestart om ruim voor Pasen 2026 klaar te zijn. Dit heeft tot gevolg dat de facturatie ook een maand eerder is en we in 2025 meer geld hebben uitgegeven dan begroot.

Uitvoering verkeersstudie Renesse 2025, doorschuiving € 120.443

Het verkeerskundig ontwerp is vast gesteld in 2025 er volgen in 2026 nog kosten m.b.t. werkzaamheden in en rond centrum Renesse (zoals bijdrage aan seizoensafsluiting).

Herinrichting Borrendamme Zee, doorschuiving € 110.000

In 2025 is gekozen om deze werkzaamheden voor het fietspad gelijktijdig op te pakken met de totale uitvoering van het beweegpark Borrendamme die staat gepland voor 2026.

Reconstructie Hoofdinfra NP, doorschuiving € 151.559

De uitgaven in 2025 lopen in pas met de afgegeven planning.

Grond PI. Capelledijk G142/677, doorschuiving € 404.260

De grondaankoop is net over de jaargrens van 2025 heen gegaan en heeft plaats gevonden in januari 2026.

Vervanging riolering binnenstad, doorschuiving € 770.967

In 2025 is ervoor gekozen om deze werkzaamheden uit te stellen, er zijn enkel verkennende onderzoeken uitgevoerd i.v.m riolen onder huizen en tuinen.

Sub-Programma 2.3 Leefbare kernen met betrokken inwoners

BELEIDSINDICATOREN

Naam indicator	Eenheid	Bron	Waarde 2022	Waarde 2023	Waarde 2024	Waarde 2025	Meest recente waarde Zeeland
Niet-sporters	%	RIVM (Gezondheidsenquête)	58,7	n.n.b.	55,8	n.n.b.	52,2

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.3.1. We faciliteren sociaal maatschappelijke en culturele initiatieven van burgers die de leefbaarheid bevorderen.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.3.1.7 We actualiseren het dorpshuizenbeleid

Stand van zaken

De raad stelde in juni 2025 het geactualiseerde Dorpshuizenbeleid vast. In december 2025 stelden we vanuit de geactualiseerde visie een uitvoeringsplan vast.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.3.1.8. We vergroten het respect voor diversiteit in de samenleving

Stand van zaken

In 2025 voerde een aantal initiatiefnemers activiteiten uit waarbij diversiteit zichtbaar werd en inclusie gestimuleerd. In oktober stelde de raad het beleidsdocument *Gelijk Anders Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie 2025-2030* vast. Daarin benoemden we een aantal ambities en thema's waar we de komende jaren op in gaan zetten. In het aanvullende uitvoeringsprogramma *Lokale Inclusie Agenda 2025-2030* vertaalden we thema's uit het beleidsdocument naar suggesties voor concrete acties.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.3.1.10. We optimaliseren de ondersteuning van stads-, dorps- en wijkraden en de uitbreiding van het aantal wijkraden in Zierikzee (amendement A10 programmabegroting 2024-2027)

Stand van zaken

In het afgelopen jaar is de coördinator Stads-, Dorps- en Wijkraden gestart. Er zijn drie focuspunten geformuleerd:

1. Structureren van het Loket SDW-raden en coördinatorrol. We werkten aan een duidelijke beschrijving van de rol en positionering van het Loket, het vergroten van de zichtbaarheid en bekendheid, het in kaart brengen van informatiestromen en het opstellen van uniforme afspraken.
2. Behoeftedonderzoek wijkraden Zierikzee. In de zomer van 2025 is een enquête uitgezet onder inwoners van Zierikzee om de behoefte aan wijkraden- en huizen te onderzoeken. We ronden het onderzoek af dat waardevolle inzichten gaf in de beleving van wijken en de behoefte aan participatie.
3. Ondersteunen van de raden en leren voor de toekomst. Gedurende het jaar pakten we ondersteuningsvragen vanuit verschillende SDW-raden op. De opgedane ervaringen gebruiken we om algemene leerpunten te verzamelen, uniforme afspraken te ontwikkelen en inzicht te krijgen in wat SDW-raden minimaal nodig hebben om goed te functioneren en op welke wijze de gemeente hierbij kan ondersteunen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.3.1.11. We faciliteren Stichting Radio-Omroep Schouwen-Duiveland (Radio SD) eenmalig om te kunnen voldoen aan de voorwaarden voor een structurele Rijkssubsidie (amendement A10 programmabegroting 2025-2028)

Stand van zaken

Na de toekenning stelde Radio SD tijdelijk personeel aan en voldeed daarmee aan de (huidige) eisen van de jaarlijkse Rijkssubsidie van € 250.000.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.3.2. We zetten in op een kwaliteitsimpuls voor de kernen en stellen daartoe stads- en dorpsvisies met uitvoeringsprogramma's op.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.3.2.31. Stads-, dorps- en wijkraden zijn voor ons de schakel tussen gemeente (bestuur) en de gemeenschap

Stand van zaken

Sinds 2025 bestaat het Loket Stads- Dorps- en Wijkraden (SDW-raden) uit drie personen: een coördinator, een beleidsmedewerker en een beleidsondersteuner. Het Loket heeft de SDW-raden ondersteund en geadviseerd op uiteenlopende onderwerpen, zoals de rolverdeling binnen dorpsraden, samenwerking en communicatie met inwoners en gemeenten, juridische vraagstukken, subsidies en het opstellen van dorpsvisies. In april en november zijn gezamenlijke bijeenkomsten georganiseerd voor alle Stads-, Dorps- en Wijkraden. Daarnaast zijn gedurende het jaar verschillende dorpsraden doorlopend ondersteund, afgestemd op hun specifieke behoeften.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.3.2.34. We onderzoeken het realiseren van het woonconcept 'Skaeve Huze'

Stand van zaken

In 2024 hebben we voorlopig gekozen voor realisatie op de locatie Schouwsedijk/Van Veenlaan. In 2025 lieten we vooruitlopend op een ruimtelijke onderbouwing voor het project, een locatieonderzoek uitvoeren. Dit onderzoek leverde op dat het project op deze locatie in beginsel kan worden uitgevoerd. Rond de zomer 2025 zetten we verdere ontwikkeling on hold, in afwachting van een dialoog met omwonenden en belanghebbenden. We willen dit doen vanwege aanwezige maatschappelijke weerstand. Ook moet een alternatief worden gevonden voor de huidige gebruiker van het terrein (de hondenvereniging). In december 2025 besloten we om voor het communicatietraject een externe procesbegeleider aan te stellen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-2.932.040	-3.262.793	-2.453.293	809.500
Baten	356.980	326.556	326.104	-452
Geraamd totaal lasten en baten	-2.575.060	-2.936.237	-2.127.189	809.048
Geraamd resultaat	-2.575.060	-2.936.237	-2.127.189	809.048

TOELICHTING EXPLOITATIE

Project Koopkracht, incidenteel voordeel lasten € 400.000

Het betreft begrote middelen voor duurzaamheidsmaatregelen die in 2025 niet zijn ingezet. Deze middelen vallen terug in de reserve Kabels en Leidingen en worden via de Bestuursrapportage 2026 opnieuw beschikbaar gesteld.

Bevordering kunst en cultuur, incidenteel voordeel lasten € 150.000

Het voordeel op dit budget betreft middelen uit een amendement uit 2022 die in voorgaande jaren zijn doorgeschoven, maar waarvan de oorspronkelijke uitwerking in 2025 niet heeft plaatsgevonden. In de verdere uitwerking van de in 2025 vastgestelde cultuurvisie zijn de doelen herijkt en is het budget anders gepositioneerd.

TOELICHTING INVESTERINGEN

Geen relevante afwijkingen te melden.

Sub-Programma 2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn

BELEIDSINDICATOREN

Naam indicator	Eenheid	Bron	Waarde 2022	Waarde 2023	Waarde 2024	Waarde 2025	Meest recente waarde Zeeland
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 tot en met 21-jarigen	CBS	1	1	n.n.b.	n.n.b.	1
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	4	4	4	n.n.b.	5
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	n.n.b.	163,5	160,0	133,7	212,2
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	10,0	10,4	10,9	13,5	16,6
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,1	1,0	1,3	n.n.b.	1,5
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12-23 jaar	CBS	0,4	0,2	0,2	n.n.b.	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	690	n.n.b.	700	680	727

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.4.1. We organiseren één loket voor alle vragen over zorg en welzijn op Schouwen-Duiveland.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.4.1.1. We implementeren een integrale toegang voor het gehele sociale domein (fase 2)

Stand van zaken

Het uitvoeringsplan voor het programma Doorontwikkeling van de toegang stelden we in maart 2025 vast. Wij informeerden de raad hierover via een raadsbrief.

In 2025 zijn er kleine stappen gezet in het integraal samenwerken met partners binnen welzijnsnetwerken. We kozen eerst voor interne, noodzakelijke, stappen naar integraal werken en eenduidigheid in werkwijze,

rollen en verantwoordelijkheden. Zo besloten we (regionaal) tot het gebruiken van eenduidige methodieken zoals 1Gezin1Plan1Regisseur en de Doorbraakmethode. In 2025 richtten we onze communicatie vooral intern. In samenhang met het beleidskader sociaal domein stelden we een strategisch communicatieplan op om in 2026 uit te voeren.

In 2025 werkten we in integrale werkgroepen aan de klantroute, de invoering van de Doorbraakmethode, de samenwerking met huisartsen, een routekaart voor casuïstiekbespreking, fysieke werkplekken dichtbij de inwoner en de samenwerking met partners in de sociale basis. Dit leverde in 2025 nog geen concrete eindresultaten op, maar we legden wel de basis voor een stevig lokaal team met een heldere werkwijze en betere aansluiting op inwoners en partners.

We startten in 2025 wel met het verbreden van de expertise in de toegang door inzet van casusregisseurs en ambulante werkers. Daarmee verbeterden we de ondersteuning bij complexere casuïstiek en versterkten we de aansluiting op passende hulp. Daarnaast startten we de samenwerking met huisartsen via een pilot waarin de toegang dichtbij georganiseerd bleef. De pilot leverde goede resultaten op en kreeg vervolg richting andere praktijken. Die uitbreiding vroeg extra inzet van de toegang en beperkte de beschikbare capaciteit voor andere ontwikkelopgaven.

De methodische en organisatorische doorontwikkeling van de lokale teams, inclusief samenstelling, positionering, rollen en taken kwam in 2025 nog niet tot uitvoering. We bereidden de start hiervan voor en starten begin 2026 met een extern bureau.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.4.2. We versterken de ketengerichte benadering in de zorg en nemen een regisserende rol in.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.4.2.2. We blijven op zoek naar mogelijkheden om kosten te besparen en ondersteuning efficiënter in te zetten

Stand van zaken

In onze toegang startten we met de doorontwikkeling. We stelden hiervoor een uitvoeringsplan op en startten we met verschillende werkgroepen. Samen met de Zeeuwse gemeenten werkten we aan de nieuwe verordening Jeugdhulp. Deze moet ons helpen om de juiste hulp te verstrekken en tegelijkertijd de kostenstijging te beheersen. De verordening leggen we in maart 2026 voor aan de raad. De beoogde nieuwe aanbesteding lukte niet. De huidige producten zijn opnieuw aanbesteed voor een periode van twee jaar. We starten begin 2026 opnieuw met de aanbesteding vanaf 2028. Jaarlijks stijgen de kosten voor jeugdhulp. De stijging is met name te verklaren vanwege inflatie. We zetten in 2025 stappen om meer zicht en grip te krijgen op de uitgaven jeugdhulp.

Binnen de Wmo lukte het om de gevolgen van de tariefstijging na de nieuwe aanbesteding te beheersen. Doordat de zorgaanbieders door personeelsgebrek minder zorg konden leveren dan geïndiceerd, is er zelfs een terugbetaling ontvangen van SWVO op de bevoorschotting voor de maatwerkvoorzieningen. Voor Huishoudelijke ondersteuning is ongeveer 90% geleverd, voor begeleiding 80% en dagbesteding 70%. We drongen de wachtlijst volledig terug tot de wettelijke termijn. De aanbesteding van de hulpmiddelen startten we in 2025 en is nog niet afgerond. De partijen die de gunning mogelijk verkrijgen hebben een tarief neergelegd dat leidt tot een lichte daling van de te verwachten kosten.

Het volume van bijstandsuitkeringen in de Participatiewet is nog steeds relatief laag. Uitstroom lukte ons nog steeds door inzet van instrumentaria en goede contacten met werkgevers. De instroom was laag, waarbij de achterstand in huisvesting statushouders in ogenschouw genomen moet worden. Per saldo resteert een ruim overschot op het Rijksbudget dat we ontvangen voor de betaling van bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.2.8. We maken beleid om te zorgen dat zorggelden goed besteed worden en onrechtmatigheid en zorgfraude wordt voorkomen

Stand van zaken

In 2025 vulden we vijf van de zes vacatures voor toezichthouders in en startten de toezichthouders in functie. We regelden de mandaten voor toezicht en handhaving en stelden duidelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden vast. Het toezichtskader en het controleplan Jeugdwet zijn opgesteld en in gebruik genomen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.2.9. We stemmen vraag en aanbod in het zorglandschap op elkaar af

Stand van zaken

In 2025 brachten we de uitgangspunten van de beleidsvisie zorglandschap onder in de door de raad vastgestelde woonzorgvisie. Hiermee borgden we de opgave van 145 woonzorgeenheden voor zeer kwetsbare ouderen met WLZ-zorg in één integrale visie. De woonzorgopgave voor ouderen en andere aandachtsgroepen, zoals cliënten uit de GGZ, blijft hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.2.10. We richten onze taken op het gebied van beschermd wonen lokaal en regionaal in.

Stand van zaken

De genoemde projecten verliepen volgens plan. Binnen ons lokaal beleid in het sociaal domein betrekken we de doelgroep met psychiatrische kwetsbaarheid in de opgave om te komen tot een Stevig Lokaal Team.

We zien dat verschillende maatschappelijke ontwikkelingen bijdragen aan een toename van complexe casuïstiek. In Zeeuws verband sloten wij ons aan bij een traject om de 'doorbraakmethode' te gaan toepassen in vastzittende cases. Dit is onderdeel van het implementatieplan domeinoverstijgende samenwerking tussen zorg en veiligheid. Dit plan werken we de komende periode in de Zeeuwse samenwerking verder uit en implementeren we in ons Stevig Lokaal Team.

Met subsidie van ZonMW gingen in mei 2025 de 'wijk-GGD-ers' in onze gemeente aan het werk. In 2025 werkten zij tot volle tevredenheid actief aan signaleren en oplossen van ingewikkelde casuïstiek. Het project loopt tot en met het tweede kwartaal 2027. Naast de subsidie financieren we deze inzet deels uit middelen voor lokale preventiedoeleinden die we ontvangen uit de regiobegroting beschermd wonen en opvang. In het eerste kwartaal 2027 bezien we of en zo ja hoe we de taak structureel opnemen in onze organisatie, en zo ja, welke middelen er hiervoor in de verdere toekomst beschikbaar zijn.

De activiteiten van Hersteltalent in onze gemeente leverden een relevante toegevoegde waarde in de toegang tot voorzieningen en via de laagdrempelige inloop. De voortzetting van het zelfregiecentrum 'Ammekare' is in de begroting 2026-2029 veiliggesteld.

In regionaal verband is een nieuwe aanbesteding voor beschermd wonen in 2025 geslaagd. Daarnaast ontwikkelden en voerden we regionale beleidsonderdelen uit, waarin ook onze gemeente een aandeel heeft. Ook rolden we een regionaal project uit onder leiding van een extern adviesbureau voor het in kaart brengen van de woonopgave. Dit wordt verbonden aan de lokale voorbereiding op de Wet Regie Volkshuisvesting voor wat betreft de woonvraag van inwoners uit deze doelgroep. Tenslotte legden we in 2025 het fundament voor een nieuwe gemeenschappelijke regeling 'Zeeuws Sociaal Domein'. Hierin zal vanaf 2027 de uitvoering van de regionale taken zijn plaats vinden.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.4.3. We stimuleren een gezonde levensstijl, door het voeren van een goed preventief gezondheidsbeleid met aandacht voor sportbeoefening. We zoomen in op de belangrijkste gezondheidsproblemen.

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

2.4.3.3. We stellen een nieuw beleidsplan Schouwen-Duiveland Vitaal op met bijbehorend uitvoeringsprogramma

Stand van zaken

De inzet van de regisseur en de buurtsportcoaches voor het uitvoeringsprogramma Schouwen-Duiveland Vitaal verliep volgens werkplan en planning. We legden meer focus op specifieke elementen uit het programma om de kwaliteit te verbeteren. Daarnaast startten we in nauwe samenwerking met verschillende partners met de uitvoering van de ketenaanpakken Valpreventie en Aanpak overgewicht/obesitas. In het Beleidskader Breed Sociaal Domein integreerden we de beleidsuitgangspunten van het uitvoeringsprogramma.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.3.8. We stellen beleid op voor een dementievriendelijk Schouwen-Duiveland

Stand van zaken

In het beleidskader Breed Sociaal Domein staat dat we Schouwen-Duiveland dementievriendelijk maken. Samen met het Odensehuis, SMWO en de casemanagers dementie van Allévo richtten we een kerngroep op die initiatieven ontwikkelt om onze gemeente dementievriendelijk te maken. Daarnaast besloten we om in Burgh-Haamstede een pilot te starten, waarin we samen met oudere inwoners werken aan passende oplossingen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.3.9. We ondersteunen financieel de campagne beginnende dementie van het Odensehuis (Amendement A11 programmabegroting 2025-2028)

Stand van zaken

De publiciteitscampagne startten we in 2025. Het Odensehuis voerde gesprekken met diverse stakeholders, waaronder verenigingen. Ze maakten filmpjes, advertenties, informatiebrochures en banners die via verschillende kanalen zijn verspreid door de hele gemeente.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.4.4. We hebben extra aandacht voor de jeugd en voor groepen met verhoogde kans op (gezondheids)achterstanden.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.4.4.2. We voeren het minimabeleid uit

Stand van zaken

Naast het vergroten van zowel de bekendheid als de toegankelijkheid van de minimaregelingen, de communicatiecampagne rondom de minimaregelingen en de collectieve ziektekostenverzekering en de lancering van de website 'Steuntje in de rug', startten we de voorbereiding van een pilot voor een verkorte aanvraag van één van onze minimaregelingen. Hierdoor kunnen onze inwoners in januari 2026 eenvoudig een vergoeding aanvragen. We sloten een samenwerkingsovereenkomst met de lokale stichting Leergeld, die de toegang tot gratis zwemlessen en sociale en culturele activiteiten voor kinderen voor ons gaan uitvoeren. Doelstelling is het creëren van een groter bereik van deze regelingen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.4.3. We voeren het onderwijsachterstandenbeleid uit

Stand van zaken

We zorgden voor ouder-kindactiviteiten over taal. Zowel op scholen als in de bibliotheek. Om ouders nog beter te ondersteunen bij de taalontwikkeling van hun kind, kwam er een subsidie voor een peuterconsulent. Deze consulent bezoekt vanaf 2026 gezinnen thuis. We verbeterden de toeleiding van peuters naar voorschoolse educatie en versterkten de samenwerking tussen kinderopvang, scholen en bibliotheek. We stelden een nieuwe subsidieregeling voorschoolse educatie op. Deze helpt ons doelgerichter te subsidiëren. Onze subsidie past nu beter bij wat voorschoolse educatie kost.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.4.7 We voeren een pilot uit op sturing externe verwijzingen jeugd

Stand van zaken

De pilot van de samenwerking in de huisartsenpraktijk Bruinisse met een jeugdconsulent van onze gemeente kreeg in 2025 aandacht binnen de huisartsengroepen. Inmiddels zijn 3 praktijken geïnteresseerd om in dezelfde pilot mee te draaien. Voor aansluiting bij de huisartspraktijken schaften we Zorgdomein aan als ondersteuning voor communicatie tussen de praktijken en de gemeente. De werkinstructies vanuit de gemeente pasten we aan en ondersteunen zo de nauwere samenwerking met de huisartspraktijken. De pilot grip op verwijzingen (grip op 315/317 berichten) loopt positief. In de pilot nam het aantal verwijzingen vanuit de huisarts af, omdat afstemming hierover vooraf plaatsvond tussen huisarts en consulent.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.4.8 We zetten in op het voorkomen van vechtscheidingen

Stand van zaken

Het onderzoek naar preventieve relatieprogramma's had resultaat. Wij schoolden professionals van drie organisaties in de dynamiek van partnerrelaties met focus op hechting, intimiteit en autonomie. Ze leerden werken met emotiegerichte therapie (voorheen genoemd: EFT) en het differentiatiedenken van Schnarch. Deze professionals begeleidden al ouders uit onze gemeente. Deze deskundigheid is in de toekomst vrij toegankelijk voor inwoners.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.4.9. We investeren in de ontwikkeling van jeugdigen voor de opgelopen ontwikkelachterstanden door corona

Stand van zaken

De uitvoeringsplannen van het beleidskader breed sociaal domein, waar BLOEI! in wordt geïntegreerd zijn nog in ontwikkeling. BLOEI! is inmiddels een breed bekend naschools activiteitenprogramma. Het aantal unieke deelnemers steeg in 2025 naar 2071 (2024: 1270). Meerdere kinderen namen vaker deel aan activiteiten en ook het aantal activiteiten steeg van 109 in 2024 naar 188 in 2025. De evaluatie van BLOEI! volgt in het eerste kwartaal 2026. Er zijn nog financiële middelen voor BLOEI! tot 2028.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.4.10. We voeren de bestuursopdracht Project Koopkracht uit

Stand van zaken

Op 30 oktober 2025 stemde de raad in met het budget voor de vierde en laatste tranche van het project Koopkracht. Hiermee is ook de afronding van het project in zicht en bereidden we de overgang naar structurele inbedding in de organisatie voor.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.4.5. We ondersteunen de zorgvrager bij het vergroten van zelfredzaamheid om deelname aan de samenleving mogelijk te maken.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.4.5.4. We zetten in op vroegsignalering financiële problematiek en het terugdringen van niet-gebruik van minimaregelingen

Stand van zaken

Team 'Vroeg erop af' van Vroegsignalering benaderde inwoners actief en bood passende ondersteuning. De vroegsignalering voerden we uit volgens het convenant Vroegsignalering . Het behaalde slagingspercentage op Schouwen-Duiveland lag ruim boven het landelijk gemiddelde. Dit betekent dat zij veelal betalingsafspraken voor inwoners maakten en/of doorverwezen naar maatschappelijke hulp. Vroegsignalering en externe maatschappelijke partners zoals het SMWO en het Leger des Heils legden gezamenlijke huisbezoeken af bij inwoners . Hierdoor konden zij vroegtijdig signaleren en doorverwijzen naar passende ondersteuning. Door deze nauwe samenwerking was de toegang tot ondersteuning voor inwoners laagdrempeliger. Ook leidde de brede uitvraag bij Vroegsignalering tot het inzicht dat meer gebruik kon worden gemaakt van de minimaregelingen, met tot gevolg een verdere terugdringing van het niet-gebruik van deze regelingen.

Er vonden structurele overleggen plaats met externe partners. Deze samenwerking droeg bij aan een effectieve hulpverlening en versterkte de aandacht voor preventie. Door gezamenlijke inzet konden inwoners sneller en beter worden geholpen.

Tevens bleven we actief inzetten op voorlichting aan inwoners, instellingen en werkgevers over beschikbare voorzieningen en over hoe (vroeg)signalering bijdroeg aan het voorkomen van problematische schulden.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.5.1. We stimuleren ontwikkeling en uitbreiding van voorliggende voorzieningen

Stand van zaken

We gaan door het verstevigen van het voorliggend veld, zoals opgenomen in de Hervormingsagenda Jeugd 2024-2027.

- We evalueerden in juni 2025 het Jeugdpreventieoverleg . We bespraken 36 jongeren. In 7 van de 36 gevallen is er sprake van kindeigen problematiek. Bij de overige jongeren was er met name sprake van een systemisch probleem (de omgeving).
- De jeugdprofessionals die beschikkingsvrij worden ingezet voor de doelgroep 12-18 jaar ondersteunden 16 jongeren en werkten hierbij nauw samen met het Pieter Zeeman Lyceum. Zij werken vooral gericht op het systeem rondom jongeren.
- We zetten in 2025 1 FTE jeugdprofessionals en 2 FTE casus regie beschikkingsvrij in voor een snelle start van ondersteuning, passende hulp, minder administratie en betere samenwerking met onze consulenten.
- Met de komst van de GASD-app realiseerden we één vindplek voor activiteiten voor jongeren.
- In Kansrijke Start werkten we samen met lokale en regionale partners rond (aanstaande) ouders en jonge kinderen. We publiceerden zorgpaden op de gemeentelijke website, zodat ouders en professionals snel de juiste ondersteuning konden vinden. Daarnaast schoolden wij professionals in relatie- en partnerdynamiek, waarmee zij ouders beter konden ondersteunen bij het creëren van een veilige thuissituatie voor het kind.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2.4.6. We zorgen voor een betaalbare zorg door in te zetten op preventie. Individuele voorzieningen maken plaats voor algemene en collectieve voorzieningen, die vanuit het welzijnswerk worden georganiseerd.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

2.4.6.1. We stellen een nieuwe strategische maatschappelijke agenda op voor de komende vier jaar

Stand van zaken

Het beleidskader 'Breed sociaal domein' stelde de raad in 2025 vast. Het beleidskader stelden we op in nauwe participatie met inwoners, partners en gemeenteraad. Het kader stelt het investeren in gemeenschappen centraal en doet dat op basis van vier thema's: bestaanszekerheid, opvoeden en opgroeien, fysieke en mentale gezondheid en geïndiceerde zorg.

We sturen op de realisatie hiervan via ons Samen Sturen model en nader op te stellen uitvoeringsplannen. Deze laatste volgen in het eerste kwartaal van 2026. We startten in 2025 met het opstellen van pilots op basis waarvan we onze nieuwe werkwijze in 2026 en verder willen uitproberen en borgen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

2.4.6.3. We stellen een visie op over de taken die SMWO voor ons uitvoert en formuleren ambities voor opbouwwerk, jeugd- en jongerenwerk, mantelzorgondersteuning en vrijwilligersondersteuning (amendement A4 programmabegroting 2024-2027)

Stand van zaken

De visie op de taken die SMWO legden we vast in het beleidskader breed sociaal domein. Samen met SMWO doorliepen we een traject waarbij we de visie vertaalden naar hun dienstverlening, inclusief een financiële doorkijk. Het volledige rapport met conclusies en consequenties leverden we in het derde kwartaal 2025 op. In de begrotingsraad van 2025 heeft de raad deze consequenties integraal afgewogen. Daarmee ligt er voor de komende jaren een stevige financiële basis voor belangrijke dienstverlening aan onze inwoners, gebaseerd op de vastgestelde visie op het brede sociaal domein.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-41.659.591	-47.481.222	-45.693.198	1.788.024
Baten	9.118.357	16.201.033	16.365.448	164.415
Geraamd totaal lasten en baten	-32.541.234	-31.280.189	-29.327.750	1.952.439
Geraamd resultaat	-32.541.234	-31.280.189	-29.327.750	1.952.439

TOELICHTING EXPLOITATIE

Opvang Oekraïense vluchtelingen, incidenteel nadeel lasten € 125.000

De hogere lasten worden met name veroorzaakt door hogere facilitaire kosten bij de Cornelia (schoonmaak en beveiliging) en een hogere vergoeding aan opvanglocatie de Kabbelaar dan geraamd. Deze mutaties lopen via de bestemmingsreserve woonconcepten.

Minimabeleid, incidenteel voordeel lasten € 517.000

Deze afwijking wordt grotendeels veroorzaakt door middelen voor de witgoedregeling (€ 449.000), waarvan de uitvoering in oktober 2025 is gestart en doorloopt in 2026.

WMO materieel gemeentelijk, incidenteel voordeel lasten € 109.000

De uitgaven voor deze maatwerkvoorzieningen (woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen) zijn dit jaar lager dan in voorgaande jaren. De lagere lasten worden veroorzaakt doordat minder maatwerkvoorzieningen zijn aangevraagd en toegekend dan geraamd. De hoogte van deze uitgaven is ook afhankelijk van de aard en omvang van de benodigde aanpassingen.

Beschermd wonen, incidenteel voordeel lasten € 174.000 en incidenteel voordeel baten € 133.000

Deze afwijkingen worden met name veroorzaakt doordat de realisatie van het project Skaeve Huse is vertraagd en het project Wijk-GGD later is gestart, waardoor minder uitgaven en bijbehorende inkomsten zijn gerealiseerd.

IJslands Preventiemodel, incidenteel voordeel lasten € 110.000

De jaren 2022 - 2025 stonden nog in het teken van opstarten en structuur bouwen. Daardoor zijn activiteiten later op gang gekomen en is een budgetoverschot ontstaan.

Jeugdhulp, incidenteel voordeel lasten € 757.000

Deze afwijking wordt enerzijds veroorzaakt door een correctie op een dubbele mutatie in de bijraming van maatwerkvoorzieningen jeugdhulp (€ 252.000). Anderzijds blijkt uit de voorlopige verantwoording 2025 van de Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland een voordeel van € 505.000 voor onze gemeente.

Overige kleinere afwijkingen, incidenteel voordeel lasten € 383.000, incidenteel voordeel baten 38.000

Het sub-programma 2-4 is financieel een uitgebreid programma. De grotere verschillen (circa € 100.000) hebben we hiervoor toegelicht. De belangrijkste verschillen waardoor er sprake is van een onderschrijding op dit sub-programma zijn:

- Integratie en noodopvang asielzoekers, incidenteel voordeel lasten € 62.000
- Kwijtschelding gemeentelijke heffingen, incidenteel voordeel lasten € 59.000
- WMO Stads-, dorps- en wijkraden, incidenteel nadeel lasten € 38.000
- Verstrekkingen PGB's Wmo Begeleiding, incidenteel voordeel lasten € 34.000
- Verstrekkingen PGB's Jeugdhulp, incidenteel voordeel lasten € 61.000

- SPUK Combinatiefuncties, incidenteel voordeel lasten € 34.000, incidenteel voordeel baten € 38.000
- SPUK Versterken sociale basis, incidenteel voordeel lasten € 25.000

TOELICHTING INVESTERINGEN

Geen relevante afwijkingen te melden.

Programma 3 Verblijven

IN WELKE GEMEENTELIJKE BELEIDSTUKKEN IS HET BESTAANDE BELEID OMSCHREVEN?

- Beleidsplan Archeologie Schouwen-Duiveland (2025)
- Notitie Recreatief Nachtverblijf Noordzeestrand (2016)
- Nota Verblijfsrecreatie 2025
- Agenda Toerisme 2018–2026
- Integraal strandbeleid 2024
- Structuurvisie Brouwersdam Zuid (2013)
- Evenementenvisie (2025)
- Kustvisie (2017)
- Horecavisie 2018
- Gebiedsvisie Rampweg (2023)
- Erfgoedvisie Schouwen-Duiveland 2024
- Cultuurvisie 2025 (Schouwen-Duiveland: visie op een rijk cultureel landschap – verleden, heden en toekomst verbonden)

Sub-Programma 3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland

BELEIDSINDICATOREN

Voor dit sub-programma zijn geen beleidsindicatoren benoemd.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

3.1.3 We gaan creatief en flexibel om met het (her)gebruik van het cultuurhistorisch erfgoed.

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

3.1.3.1. We voeren de actiepunten uit de erfgoednota uit, onderdeel herbestemming poorten en kerken

Stand van zaken

De omgang met gemeentelijke monumenten is opgenomen in de Erfgoedvisie Schouwen-Duiveland (2024). In 2025 hebben we de herbestemmingsmogelijkheden voor de stadspoorten in Zierikzee verkend. De Noordhavenpoort komt vanaf 2026 beschikbaar voor culturele initiatieven.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.1.3.10. We zetten in op koesteren en behouden van immaterieel erfgoed op Schouwen-Duiveland

Stand van zaken

Actie volgt in 2026.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.1.3.11 We zetten in op het behoud en de ontwikkeling van het materieel erfgoed op Schouwen-Duiveland

Stand van zaken

Binnen het project planontwikkeling ringwalburg (Erfgoed Deal) werkten we in 2025 aan het uitwerken van het ontwerp en het beeldkwaliteitsplan met participatie van inwoners. Ook voerden we voorbereidend archeologisch onderzoek uit.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.1.3.12. We ondersteunen het project cultuurplein Dikke toren-Centree Zierikzee

Stand van zaken

Stichting Centree leverde in 2025 geen projectplan op.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.1.3.14. We stellen cultuur- en museumbelid op

Stand van zaken

In opvolging van de cultuurvisie startten we met het opstellen van de cultuurverordening in samenspraak met Vijverberg advocaten. Een onafhankelijk adviesbureau is in het vierde kwartaal gestart met het vooronderzoek voor het museumbelid. De interviews met interne stakeholders vonden in december 2025 plaats.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.1.3.15. We zetten in op doorontwikkeling van het Watersnoodmuseum

Stand van zaken

Samen met de provincie zetten we de evaluatie op, wat bestaat uit een financieel traject en een inhoudelijk onderzoek. De onderzoeksbureaus EY en Berenschot deelden de eerste bevindingen van de onderzoeken in december 2025 met de betrokken ambtenaren en de provincie.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.1.3.16. We zetten in op de herbestemming van Gravensteen voor openstelling door het Stadhuismuseum in Zierikzee

Stand van zaken

Gelet op het doorlopen van de huur van het Gravensteen aan de Wereldwinkel t/m 31-12-2027, kwamen we in 2025 niet met een dekkingsvoorstel voor de herbestemming. We blijven wel in gesprek met de Wereldwinkel over een alternatieve locatie.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.1.3.17. We faciliteren het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap (NIK) met het onderhouden van de joodse begraafplaats in Zierikzee (Amendement A12 programmabegroting 2025-2028)

Stand van zaken

De bijdrage aan het NIK is verleend.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

3.1.4 We ondersteunen de ontwikkeling om de gemeente als aantrekkelijk eiland naar voren te brengen.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

3.1.4.1 We ondersteunen de ontwikkeling van de SESD

Stand van zaken

Stichting Eilandmarketing Schouwen-Duiveland leverde een nieuw Meerjarenplan op voor de periode 2026-2030.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

3.1.5 We zetten in op de kwaliteitsverbetering van ons toeristisch product

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

3.1.5.4. Met de recreatiesector gaan we planmatig na met welke stappen en op welke termijn bedrijven energieneutraal en circulair kunnen worden

Stand van zaken

In het kader van het plan van aanpak verduurzamen bedrijven ondersteunden we (recreatie)bedrijven, met duurzaamheidsscans op basis van de milieubarometer. Hiervoor huurden we extra capaciteit in met de CDOKE gelden. Daarnaast werkten we samen met Impuls Zeeland bij recreatiebedrijven voor verdiepende scans. Op provinciaal niveau onderzochten we samen met de andere Zeeuwse gemeenten en de provincie de mogelijkheden voor verduurzaming van recreatiebedrijven voor wat betreft klimaatadaptatie en en energietransitie. In Den Osse startten we samen met de recreatieondernemers en Zeeuwind de mogelijkheden voor een miniwarmtenet.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.1.5.1. We voeren het Uitvoeringsprogramma Agenda Toerisme uit

Stand van zaken

We werkten samen met de stakeholders van het Platform Toerisme aan de herijking van de Agenda Toerisme. De herijking en een bijbehorende uitvoeringsagenda leggen we in 2026 aan de raad voor.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.1.5.2. We hebben een helder, duidelijk en eenduidig recreatiebeleid

Stand van zaken

We informeerden de raad dat met het aanbieden van een nieuw raadsvoorstel over de Motie vreemd 'Kaders eventuele uitbreiding toeristische eenheden niet-reguliere kampeerterreinen' gewacht wordt tot meer bekend is over een mogelijk Zeeuwsbreed Afwegingskader en de daarbij horende (mogelijke) aanpassingen in de provinciale verordening. Deze situatie is op dit moment (januari 2026) nog ongewijzigd.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

3.1.6 We zetten in op het zorgeloos vinden van de unieke plekken op het eiland

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

3.1.6.1. We zetten in op vlotte en veilige fietsroutes

Stand van zaken

Het concept Lokaal Toekomstbeeld Fiets is in december vrijgegeven voor inspraak. We werken het plan in 2026 verder uit.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.1.6.5. We onderzoeken de mogelijkheden van ‘rolstoelommetjes’ op ons wandelnetwerk

Stand van zaken

Op 5 juni 2025 zijn de rolstoelommetjes in Zierikzee, Ouwkerk, Brouwershaven, Nieuwerkerk en Renesse officieel geopend. De uitvoering van de eerste projectfase heeft enige vertraging ondervonden als gevolg van opstartproblemen bij het werven van personen voor het testen van de routes. Inmiddels zijn hiervoor voldoende vrijwilligers beschikbaar. We werken aan de routes in Bruinisse, Dreischor, Scharendijke en Serooskerke. Deze routes ronden we naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 af. Ondanks een lichte bijstelling van de planning blijft de totale afronding van het project in 2027 haalbaar.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.1.6.7. Wij ondersteunen de initiatiefnemers bij de ruimtelijke procedure die moet leiden tot uitbreiding, herinrichting en/of nieuwbouw van betreffende verblijfsrecreatieve ontwikkelingen.

Stand van zaken

Eind 2025 verleenden we een omgevingsvergunning voor de nieuwbouw van het hotel. Hiermee vroeg de initiatiefnemer de benodigde elektra aansluitingen aan. Tevens ondersteunden we de initiatiefnemer in overleggen met de provincie Zeeland over het stikstofvraagstuk. Begin 2026 wordt duidelijk of sloop en nieuwbouw van het hotel daadwerkelijk op korte termijn plaatsvindt.

Voor de projecten uitbreiding en kwaliteitsverbetering Camping de Oase en Noordzee Residence geldt dat de Raad van State nog geen zittingsdatum heeft bepaald. In overleg met initiatiefnemers vonden in de eerste helft van 2025 eerste verkenningen plaats van de gevolgen van de stikstofuitspraak (intern salderen) van december 2024. In het tweede deel van 2025 gaven we hier geen vervolg aan, omdat initiatiefnemers momenteel geen passende oplossing(en) zien.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

3.1.7. We dragen bij aan het optimaliseren van evenementen als trekpleister.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

3.1.7.1. We herijken de Evenementenvisie

Stand van zaken

In 2025 is de Evenementenvisie herijkt. De raad stelde deze in de raadsvergadering van december vast.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-7.307.857	-6.125.591	-5.303.135	822.456
Baten	4.785.331	3.105.760	3.229.751	123.991
Geraamd totaal lasten en baten	-2.522.526	-3.019.831	-2.073.384	946.447
Stortingen	-975.132	0	0	0
Onttrekkingen	0	504.691	504.691	0
Mutaties reserves	-975.132	504.691	504.691	0
Geraamd resultaat	-3.497.658	-2.515.140	-1.568.693	946.447

TOELICHTING EXPLOITATIE

Ondersteuning musea incidenteel voordeel lasten € 323.000

Vanwege beperkte capaciteit binnen de kleine musea is in 2025 minder subsidie verstrekt via het Revitaliseringsfonds. Dit levert een voordeel op in 2025 van € 174.000. Wij bieden de musea meer tijd om dit te realiseren en betrekken daarom het overgebleven gedeelte van 2025 bij de bestuursrapportage 2026.

Daarnaast zijn de werkzaamheden voor Bovenmeesterwoning Burghse Schoole verschoven van 2025 naar 2026. Daarom is de bijbehorende subsidie aan stichting Monumenten niet verstrekt in 2025. Dit levert een voordeel op in 2025 van € 104.000. Het overgebleven gedeelte van 2025 betrekken we bij de bestuursrapportage 2026.

Actieprogramma toerisme incidenteel voordeel lasten € 137.000

Er zijn minder subsidies verstrekt aan nieuwe evenementen en er is minder aanspraak gemaakt op de voucherregeling van Impuls Zeeland .

Opbrengst betaald parkeren incidenteel voordeel baten € 174.000

De hogere opbrengst is in lijn met die van 2024. We betrekken dit voordeel bij het traject doorontwikkelen PenC cyclus waarbij we naar mogelijkheden kijken om de budgettaire ruimte te vergroten.

TOELICHTING INVESTERINGEN

Monumentenlichtplan 2025, doorschuiving € 195.850

De werkzaamheden van twee projecten in 2025 zijn later gestart, dan beoogd. Facturatie zal begin 2026 plaats vinden

Molen De Hoop, Zierikzee, doorschuiving € 591.434

De renovatie was in 2025 op volle gang. Grootste kosten worden verwacht in 2026 i.v.m oplevering en afrekening.

Vervanging parkeerapparatuur 2025, doorschuiving € 163.497

Werkzaamheden zijn nog niet afgerond in 2025 en worden opgeleverd in 2027.

Sub-Programma 3.4 Activiteiten aan het water

BELEIDSINDICATOREN

Voor dit sub-programma zijn geen beleidsindicatoren benoemd.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

3.4.3. We versterken het (maritieme) karakter van Zierikzee.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

3.4.3.2. We voeren de restauratie kademuren uit

Stand van zaken

De voorbereiding van de restauratie loopt volgens planning. Het nader ontwerp en de detaillering zijn in ontwikkeling, met oog voor behoud van monumentale waarden en sluit aan bij de huidige veiligheids- en duurzaamheidsnormen. Daarnaast werkten we aan de uitvoeringsfasering, het afronden van het ontwerp, het verder concretiseren van de fasering en het afronden van de aanbestedingsprocedure.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

3.4.3.3. We voeren 3e fase herinrichting binnenstad (Oude Haven) uit

Stand van zaken

De restauratie van de Oude Haven wordt eerst opgestart. Zodra de voorbereidingen voor de restauratie van de kademuren van de Oude Haven in Zierikzee gereed zijn, begint het participatietraject voor de herinrichting van de Oude Haven.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

3.4.7 We optimaliseren de functionaliteit en kwaliteit van het strand

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

3.4.7.6. We zetten in op huisvesting van de strandreddingsbrigade

Stand van zaken

Naar aanleiding van de variantenstudie zijn wij verder gegaan met het toetsen van de haalbaarheid. Uit vooroverleggen met de betrokken partijen (Rijkswaterstaat en Waterschap) zijn geen grote bezwaren voor de uitvoering van het project. In 2026 wordt een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) en een natuurtoets gestart. In het tweede kwartaal 2026 komen we met een raadsvoorstel, waarin de financiële consequenties volgen. De realisatie vindt naar verwachting in 2027 plaats.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-3.499.256	-3.591.949	-3.722.517	-130.568
Baten	1.602.719	1.830.500	1.806.278	-24.222
Geraamd totaal lasten en baten	-1.896.537	-1.761.449	-1.916.238	-154.789
Geraamd resultaat	-1.896.537	-1.761.449	-1.916.238	-154.789

TOELICHTING EXPLOITATIE

Onderhoud strand nadeel lasten € 68.000

Door een aanpassing van de indexering in het onderhoudscontract en extra noodzakelijk onderhoud na een zware storm melden we een nadeel van € 68.000. De structurele component hiervan betrekken we bij de bestuursrapportage 2026.

TOELICHTING INVESTERINGEN

Herinrichting Laone Renesse, doorschuiving € 100.751

De werkzaamheden aan de Laone zijn in 2025 een maand later gestart, dan beoogd. Restant facturatie aannemer volgt in 2026.

Huisvesting strand reddingsbrigade, doorschuiving € 150.000

Wij hebben in 2025 nog geen onderzoekskosten gemaakt. Wij hebben met andere overheden de te nemen route om tot uitvoering te komen doorlopen.

Restauratie Oude Haven, doorschuiving € 235.625

Dit project is tot op heden niet gestart wegens verschillende procedures bij de Raad van State. Na uitspraak is eerst een wijzigingsverzoek bij de RCE (Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed) ingediend om de reeds verleende subsidie in stand te houden. Dit verzoek is goedgekeurd. Er is sprake van een nieuwe aanbesteding met de aannemer waar gewerkt wordt aan een aannemingsovereenkomst op basis van een goedgekeurd DO. Daarna kan gunning plaatsvinden.

Programma 4 Bestuur en Burgerzaken

IN WELKE GEMEENTELIJKE BELEIDSSTUKKEN IS HET BESTAANDE BELEID OMSCHREVEN?

- Strategische Visie Tij van de toekomst 2040
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019-2023
- Fiscale strategie
- Strategisch beleid informatieveiligheid en privacy

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

4.1.1. We staan midden in de samenleving, we inspireren, verbinden en werken samen met inwoners, ondernemers en partners aan het behouden van en versterken van ons woon-, werk- en verblijfsklimaat.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

4.1.1.1. We evalueren en vernieuwen Strategische Visie

Stand van zaken

In mei 2025 stelde de raad de geactualiseerde strategische visie 'Tij van de Toekomst' vast. In de visie staat hoe we willen dat Schouwen-Duiveland er in 2040 uitziet en wat daarvoor nodig is: 'Samen bouwen aan verantwoorde groei'. De visie is een gezamenlijk kompas voor de komende 15 jaar en helpt ons samenhangende afwegingen te maken voor de grote opgaven.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

4.1.1.3. We verbeteren de informatiepositie in het kader van integer besturen

Stand van zaken

We voerden in 2025 de geplande activiteiten, zoals vastgelegd in het uitvoeringsprogramma ondermijning 2024-2026, uit. We organiseerden in september de week tegen ondermijning met een bijeenkomst voor het Pieter Zeeman Lyceum, een thema-avond voor raads- en collegeleden en de veiligheidsdag. De beleidsregel Wet Bibob is herzien. We vergrootten het bewustzijn van de gemeentelijke organisatie op het gebied van ondermijning met bewustwordingsacties. We organiseerden trainingen 'signaleren van ondermijning' voor zowel medewerkers als inwoners en ondernemers. We voerden integrale controles uit met partners zoals politie en de RUD.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

4.1.1.27. We stellen participatiebeleid op

Stand van zaken

De raad stelde in juni 2026 de bestuursopdracht vast voor het opstellen van participatiebeleid en een participatieverordening, inclusief het extra benodigde budget. De bestuursopdracht gaat uit van vaststelling van het beleid in september 2026. In de tweede helft van 2025 begonnen we met het traject. In het najaar betrokken we inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij het onderwerp en gingen ook in gesprek met de SDW-raden en met jongeren.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-3.869.888	-4.683.966	-4.959.046	-275.080
Baten	648.792	774.847	846.965	72.118
Geraamd totaal lasten en baten	-3.221.096	-3.909.119	-4.112.081	-202.962
Geraamd resultaat	-3.221.096	-3.909.119	-4.112.081	-202.962

TOELICHTING EXPLOITATIE

Dotatie voorziening pensioenen (voormalige) wethouders, incidenteel nadeel lasten € 282.000

Deze afwijking wordt met name veroorzaakt doordat de voorziening per 31 december 2025 is verhoogd naar de prognose conform de bindende BBV-uitspraak inzake de pensioenovergang naar het APB. Voor de achtergrond hiervan verwijzen wij u naar de raadsbrief van 23 december 2025.

TOELICHTING INVESTERINGEN

Geen relevante afwijkingen te melden.

Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting	Begroting na	Realisatie 2025	Resultaat 2025
	primitief 2025	wijziging 2025		
Dividend	-742	-743	-743	0
Financieringsfunctie	-592.633	-889.303	-778.973	110.330
Lokale Heffingen	-1.040.750	-1.040.503	-977.317	63.186
Overige algemene dekkingsmiddelen	-1.699.619	-2.456.459	-576.612	1.879.847
Uitkering deelfonds sociaal domein	0	0	0	0
Totaal lasten programma	-3.333.744	-4.387.008	-2.333.646	2.053.362
Algemene uitkering	75.004.070	77.665.178	77.740.082	74.904
Bespaarde rente	1.654.438	1.654.438	1.733.151	78.713
Dividend	33.711	50.755	50.756	1
Financieringsfunctie	592.633	1.076.329	1.146.995	70.666
Lokale Heffingen	26.584.041	26.666.041	25.837.533	-828.508
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	134.190	145.075	10.885
Uitkering deelfonds sociaal domein	4.195.561	4.551.232	4.551.232	0
Totaal baten programma	108.064.454	111.798.163	111.204.824	-593.339
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	104.730.710	107.411.155	108.871.177	1.460.022
Storting	-13.036.387	-24.695.027	-25.562.860	-867.833
Onttrekkingen	6.582.958	20.664.660	20.348.640	-316.020
Mutaties reserves	-6.453.429	-4.030.367	-5.214.220	-1.183.853
Gerealiseerd resultaat	98.277.281	103.380.788	103.656.957	276.169

TOELICHTING EXPLOITATIE

Saldo loonkosten / ingeleend personeel, incidenteel voordeel lasten € 2.235.000

Voor een nadere toelichting op deze afwijking verwijzen wij naar de algemene toelichting bij de beleidsindicatoren in de paragraaf bedrijfsvoering.

Overige inkomsten en uitgaven, incidenteel nadeel lasten € 271.000

De lasten vallen hoger uit door afwaardering van twee leningen (€ 125.000), een hogere dotatie aan de

voorziening dubieuze debiteuren (€ 110.000), een afboeking van vorderingen (€ 21.000) en overige posten (€ 15.000).

Treasury, incidenteel voordeel lasten € 110.000

Deze afwijking wordt in hoofdzaak veroorzaakt doordat we minder rentelasten betaalden.

Baten onroerende-zaakbelastingen, nadeel € 132.000 waarvan € 85.000 structureel

Voor een toelichting op de afwijking verwijzen wij u naar de toelichting in de paragraaf lokale heffingen.

Baten forensenbelasting, incidenteel voordeel € 264.000

Voor een toelichting op de afwijking verwijzen wij u naar de toelichting in de paragraaf lokale heffingen.

Baten toeristenbelasting, incidenteel nadeel € 391.000

Voor een toelichting op de afwijking verwijzen wij u naar de toelichting in de paragraaf lokale heffingen.

Algemene reserve, incidenteel nadeel lasten € 681.000, incidenteel nadeel baten € 232.000

Wij voegen € 675.000 extra toe aan de algemene reserve. Op grond van de uitgangspunten voor de hoogte van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf blijkt dat het saldo ultimo 2025 boven het maximum zit. Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid

Ten aanzien van het nadeel aan de batenkant, omdat specifieke activiteiten met begrote dekking uit de Algemene Reserve niet zijn uitgevoerd in 2025 hoeft hier werkelijk ook geen boeking voor plaats te vinden. Zie verder ook de toelichting bij subprogramma 2-2 over de Omgevingsdienst Zeeland waaruit blijkt dat er voor de verwerking van het jaarrekeningresultaat 2024 geen dekking uit de Algemene reserve nodig is. In totaliteit leidt dit tot een lagere onttrekking van € 232.000 vanuit de Algemene Reserve.

Reserve strategische visie, incidenteel nadeel lasten € 168.000

Deze afwijking wordt in belangrijke mate veroorzaakt door het toevoegen van het ontvangen slotdividend van GBE Aqua BV over 2025 aan deze reserve.

Reserve kabels en leidingen, incidenteel nadeel baten € 591.000

De lagere onttrekking aan deze reserve hangt samen met Project Koopkracht en wordt met name veroorzaakt door niet aangewende subsidies (€ 400.000) en doorgeschoven beleid naar 2026 (€ 100.000), aangevuld met lagere uitvoerings- en programmakosten.

Algemene reserve ontwikkelingsbedrijf, incidenteel voordeel baten € 529.000

We voegen per saldo € 529.000 meer toe aan deze reserve door winstnemingen van diverse grondexploitaties en vanuit het budgettair neutraal maken van de algemeen beheer posten van het

ontwikkelingsbedrijf.

Het verloop van deze reserve kunt u terugvinden in de paragraaf grondbeleid.

Overzicht van de kosten van overhead

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting	Begroting na	Realisatie	Resultaat
	primitief 2025	wijziging 2025	2025	2025
Bestuursondersteuning	375.121	442.121	421.097	21.024
Facilitaire zaken en huisvesting	2.484.989	2.633.925	2.583.781	50.144
Informatievoorziening en automatisering	1.796.468	2.231.658	2.204.221	27.437
Juridische kosten	230.581	310.581	368.119	-57.538
Management	1.005.534	1.072.175	1.190.675	-118.500
Overige personeelskosten	311.263	1.198.847	681.122	517.725
Personeelskosten bedrijfsvoering	13.508.159	13.061.712	13.090.654	-28.942
Subtotaal	19.712.115	20.951.019	20.539.669	411.350
Toegerekende overhead bouwgrond en projecten	-555.497	-540.232	-313.949	-226.283
Totale kosten van overhead	19.156.618	20.410.787	20.225.720	185.067

TOELICHTING EXPLOITATIE

Stelpost vrijval salarislasten ten gevolge van organisatieontwikkeling incidenteel voordeel lasten € 108.000

Wij investeerden de afgelopen jaren vanuit ons organisatieprogramma in onze ambitie Sterke teams door middel van Teamtalk, teamtrainingen gericht op het versterken van samenwerking en eigenaarschap. Dit hebben we bekostigd vanuit het opleidingsplan en was een investering op de kwalitatieve kant van teamvorming. Komend jaar zal in kaart gebracht worden wat er daarnaast nog nodig is aan mogelijk seniore functies om het vakmanschap in de teams verder te versterken.

Inzet handhavingspersoneel bij andere gemeente incidenteel voordeel baten € 76.000

Ook dit jaar hebben we handhavingspersoneel ingezet bij een andere gemeente. De vergoeding die we daarvoor hebben gekregen leidt tot een incidenteel voordeel van € 76.000.

Vennootschapsbelasting

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	0	-3.865	-122.896	-119.031
Geraamd resultaat	0	-3.865	-122.896	-119.031

Onvoorzien

Voor de éénmalige tegenvallers, die voldoen aan de criteria onvoorzienbaar, onvermijdbaar en niet uitstelbaar, wordt jaarlijks in de begroting €150.000 geraamd. Structurele tegenvallers dienen te worden opgevangen door inzet van de budgettaire ruimte, structurele lastenverlaging of structurele inkomstenverhoging.

WAT HEEFT HET GEKOST?

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten	-150.000	-50.000	0	50.000
Geraamd resultaat	-150.000	-50.000	0	50.000

TOELICHTING ONVOORZIEN

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien 2025

Door mee- en tegenvallers is per saldo €100.000 onttrokken aan de post onvoorzien. In onderstaande tabel wordt het verloop in 2025 weergegeven.

Onderwerp	(bedragen in € x 1.000)
Beschikbaar voor onvoorziene uitgaven op 1 januari 2025	150
Huurovereenkomst Wereldwinkel Zierikzee	6
Vrijval kapitaallasten	32
Aframing via financiële rapportage 2025	-138
Saldo na beroep op de post onvoorzien	50

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 ALGEMEEN

Lokale lasten vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente en worden geheven op grond van publiekrechtelijke regelgeving. Er wordt onderscheid gemaakt in kostendekkende heffingen, zoals de riool- en afvalstoffenheffing, en niet-kostendekkende heffingen, zoals de onroerende-zaakbelastingen (OZB) en toeristenbelasting.

1.2 BELEIDSKADER 2025

Het beleidsuitgangspunt is dat tarieven jaarlijks worden aangepast met inflatiecorrectie. In 2025 zijn de heffingen overwegend verhoogd met 3,3%. Afwijkingen betreffen onder meer de afvalstoffenheffing/reinigingsrechten (+14,4%), rioolheffingen (+1,9%) en parkeerbelasting (+7,8%) in verband met kostendekkendheid en specifieke beleidsafwegingen.

1.3 GEREALISEERDE INKOMSTEN

Onderstaand overzicht toont de gerealiseerde inkomsten van de belangrijkste lokale heffingen, met een vergelijking tussen de realisatie 2024, de begroting na wijziging 2025 en de realisatie 2025. De vermelde realisaties hebben uitsluitend betrekking op de werkelijke baten over het betreffende belastingjaar en niet op in die jaren verantwoorde baten uit eerdere belastingjaren.

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2024	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025
Onroerende-zaakbelastingen	11.653	11.999	11.914
Afvalstoffenheffing/Reinigingsrecht	4.926	5.335	5.355
Rioolheffing	7.481	7.566	7.568
Landtoeristenbelasting	9.474	10.047	9.657
Watertoeristenbelasting	347	356	316
Forensenbelasting	4.051	4.002	4.130
Parkeergelden/parkeervergunningen	2.585	2.641	2.815
Bedrijfsinvesteringszone (BIZ)	352	361	365
Precariobelasting	86	163	107
Totaal	40.957	42.470	42.227

1.4 BELEIDSREALISATIE PER HEFFING

In dit onderdeel geven wij een toelichting op de realisatie van beleidsvoornemens voor het jaar 2025.

Belastingopbrengsten

De afwijkingen bij afvalstoffenheffing, rioolheffingen, BIZ, watertoeristenbelasting en precariobelasting blijven binnen de rapportagetolerantie en worden daarom niet nader toegelicht.

OZB

De lagere opbrengst OZB betreft € 84.790 over belastingjaar 2025 als gevolg van een lagere areaaluitbreiding bij niet-woningen dan geraamd en € 43.250 over voorgaande jaren door bijstelling van eerder ingeschatte nog te ontvangen baten.

Forensenbelasting

Over 2025 is sprake van een voorlopige meeropbrengst van € 128.570. In de opbrengst is € 492.000 opgenomen als nog te ontvangen bedrag, gebaseerd op realisatie 2024, aangezien definitieve gegevens over 2025 nog niet beschikbaar zijn. Eventuele afwijkingen worden bij realisatie verwerkt.

Over voorgaande belastingjaren is sprake van een meeropbrengst van € 135.680. Dit betreft een bijstelling van eerder ingeschatte nog te ontvangen baten. De opbrengst forensenbelasting is afhankelijk van het aantal dagen verhuur van recreatiewoningen en daarmee vooraf beperkt voorspelbaar.

Toeristenbelasting

Over 2025 is sprake van een minderopbrengst van € 390.650. Deze ontwikkeling is in lijn met berichtgeving van het Kenniscentrum Kusttoerisme, waaruit blijkt dat het aantal overnachtingen in 2025 is teruggelopen.

Parkeergelden/parkeervergunningen

Voor een toelichting op de meeropbrengst van € 172.720 verwijzen wij u naar subprogramma 3.1.

1.5 KOSTENONDERBOUWING HEFFINGEN

Op grond van het bepaalde in het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) is het verplicht in de paragraaf lokale heffingen een overzicht op hoofdlijnen op te nemen van de diverse heffingen. Bij onze gemeente gaat het om:

- Scheepvaartrechten
- Rioolheffingen
- Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
- Lijkbezorgingsrechten
- Leges

Hierna maken wij per heffing het percentage kostendekkendheid inzichtelijk en geven we een korte tekstuele toelichting.

Scheepvaartrechten

Met 87% ligt het percentage fiscale kostendeckening substantieel hoger dan de geraamde 43%. Dit wordt veroorzaakt door een gewijzigde systematiek van toerekening van de publiekrechtelijke baten en de lasten die ter zake kunnen worden toegerekend.

Kostenonderbouwing scheepvaartrechten 2025	Bedragen in €
Baten heffingen	819.320
Lasten taakvelden	
2.3 Recreatieve havens	479.259
2.4 Economische havens en waterwegen	387.573
5.7 Openbaar groen-(openlucht) recreatie	0
Netto lasten taakvelden	866.833
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	78.776
Totale lasten	945.609
Dekkingspercentage	87%

Rioolheffingen

Op grond van het vGRP worden de lasten en baten voor riolering budgettair neutraal verwerkt.

Kostenonderbouwing rioolheffingen 2025	Bedragen in €
Baten heffingen	7.567.522
Lasten taakvelden:	
2.1 Verkeer en vervoer	306.418
6.3 Inkomensregelingen	30.688
7.2 Riolering	6.075.146
Netto lasten taakvelden	6.412.252
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	256.696
BTW	542.708
Dotatie voorziening	300.827
Totale lasten	7.512.482
Dekkingspercentage	101%

Afvalstoffenheffing / reinigingsrechten

De lasten en baten voor gemeentereiniging verwerken we budgettair neutraal via de voorziening vuilverwerking.

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing 2025	Bedragen in €
Baten heffingen	5.158.734
Lasten taakvelden:	
6.3 Inkomensregelingen	65.568
7.3 Afval	3.913.169
Netto lasten taakvelden	3.978.737
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	493.433
BTW	619.239
Dotatie voorziening	55.014
Totale lasten	5.146.423
Dekkingspercentage	100%

Kostenonderbouwing reinigingsrechten 2025	Bedragen in €
Baten heffingen	196.590
Lasten taakvelden:	
7.3 Afval	187.513
Netto lasten taakvelden	187.513
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	16.165
BTW	0
Dotatie voorziening	-7.088
Totale lasten	196.590
Dekkingspercentage	100%

Lijkbezorgingsrechten

Met 91% ligt het percentage kostendeckking aanzienlijk hoger dan de geraamde 68%. Dat wordt met name veroorzaakt door hogere baten, voor een toelichting hierop verwijzen wij naar subprogramma 2.2.

Kostenonderbouwing lijkbezorgingsrechten 2025	Bedragen in €
Baten heffingen	752.675
Lasten taakvelden:	
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	676.091
Netto lasten taakvelden	676.091
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	151.828
Totale lasten	827.919
Dekkingspercentage	91%

Leges

Met 101% ligt het percentage kostendekking iets hoger dan de geraamde 95%.

Kostenonderbouwing leges 2025	Bedragen in €
Baten	3.519.056
Lasten taakvelden:	
Uren	1.846.181
Overige kosten	807.764
Netto kosten taakvelden	2.653.946
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	830.782
Dotatie voorziening	0
Totale lasten	3.484.727
Dekkingspercentage	101%

Kostendekkendheid leges 2025				
Hoofdstuk	Naam hoofdstuk	Lasten in €	Baten in €	Percentage
Totaal		3.484.727	3.519.056	101%
Hoofdstuk 1	Algemene dienstverlening	949.267	900.226	95%
Paragraaf 1.1	Burgerlijke stand	89.033	130.098	146%
Paragraaf 1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	498.944	516.219	103%
Paragraaf 1.3	Rijbewijzen	144.848	144.435	100%
Paragraaf 1.4	Verstrekingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	22.072	16.594	75%
Paragraaf 1.5	Bestuursstukken	0		-
Paragraaf 1.7	Overige publiekszaken	26.011	9.835	38%
Paragraaf 1.9	Bijzondere wetten	156.625	78.350	50%
Paragraaf 1.10	Diversen	11.735	4.695	40%
Hoofdstuk 2	Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet	2.258.158	2.534.654	112%
Hoofdstuk 3	Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	277.302	84.176	30%
Paragraaf 3.1	Horeca	64.463	20.498	32%
Paragraaf 3.2	Seksbedrijven			
Paragraaf 3.4	Organiseren evenement of markt	212.839	63.678	30%
Paragraaf 3.5	Standplaatsen			
Paragraaf 3.6	Huisvestingswet 2014			
Paragraaf 3.8	Niet benoemd besluit op aanvraag			

1.6 LOKALE LASTENDRUK

De lokale lastendruk voor een meerpersoonshuishouden met een gemiddelde WOZ-waarde bedraagt in 2025:

	2024
OZB	€ 435
Rioolheffing	€ 262
Afvalstoffenheffing	€ 331

	2024
Totaal woonlasten	€ 1.028

Bron: stichting Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

1.7 KWIJTSCHELDINGSBELEID

Gemeenten kunnen op grond van de Invorderingswet 1990 kwijtschelding verlenen voor gemeentelijke heffingen en bepalen zelf voor welke heffingen dit geldt. Kwijtschelding geldt voor afvalstoffenheffing (uitgezonderd extra emmers) en rioolheffing gebruikersdeel (uitgezonderd extra waterverbruik), met een maximaal aantal ledigingen afhankelijk van de huishoudgrootte. Alleen natuurlijke personen komen in aanmerking; de norm bedraagt 100%.

Uitvoering 2025

Voor het belastingjaar 2025 waren de uitgaven aan kwijtschelding van afvalstoffenheffing begroot op €138.116. De werkelijk verleende kwijtschelding bedraagt € 65.568 (2025) en € 23.186 (oude jaren). Voor de rioolheffing waren de uitgaven begroot op € 40.690. De werkelijk verleende kwijtschelding bedraagt € 30.688.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1 BEGRIPPEN, PROVINCIAAL TOEZICHT EN REGELGEVING

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bestaat uit:

- Het gemeentelijke beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's;
- Een overzicht van reserves en voorzieningen om risico's af te wenden;
- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Een inventarisatie van de risico's.

In deze paragraaf gaan we in op de ontwikkelingen van deze vier punten.

2.2 ONS BELEID

We baseren deze paragraaf op de Kadernota Risicomanagement & Rechtmatigheidsverantwoording 2019-2023 en uitgangspunten uit de begroting.

2.3 VOORZIENING OM RISICO'S AF TE WENDEN

We voorzien risico's in het niet ontvangen van betalingen voor geleverde diensten, belastingen en andere baten of terugbetalingen van uitkeringen voor bijvoorbeeld levensonderhoud. Hiervoor zijn twee financiële voorzieningen gevormd. Op basis van vaste rekenmethodieken wordt de omvang bepaald en gevoed uit de exploitatie.

Verder is er een voorziening gevormd ter dekking van kwantificeerbare financiële risico's binnen de bouwgrondexploitatie.

2.4 ONZE RISICO'S

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een gevolg voor de organisatie. Met behulp van een risicomanagementinformatiesysteem prioriteert, analyseert en beoordeelt de gemeentelijke organisatie risico's op systematische wijze. Op basis van de inventarisatie is een risicoprofiel opgesteld. Het onderstaande overzicht toont de negen grootste financiële risico's en de som van de overige risico's. Onderaan de tabel is het totaalbedrag voor deze overige risico's opgenomen.

Al ons bekende relevante risico's zijn opgetekend. Wij onderzochten wat de beheersmaatregelen zijn en wat vervolgens de restrisico's zijn (impact). De restrisico's zijn qua hoogte gecategoriseerd in vijf rubrieken:

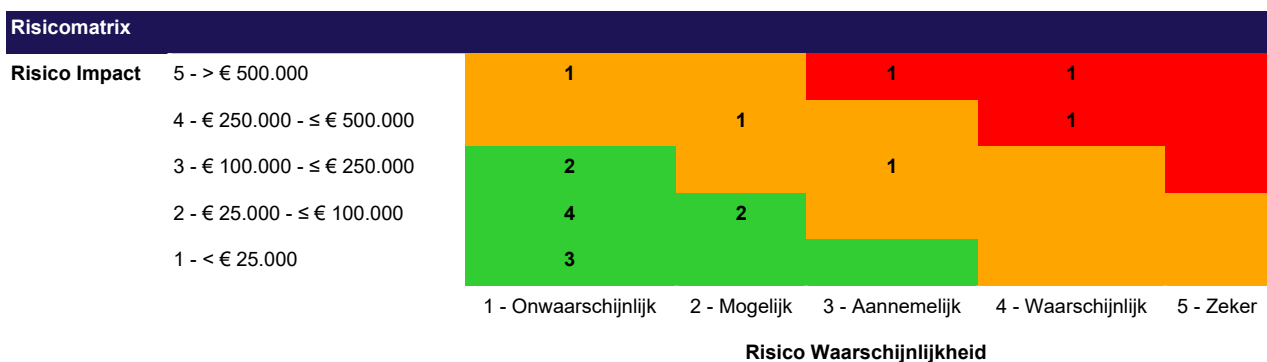
5 > € 500.000

- 4 € 250.000 - ≤ € 500.000
- 3 € 100.000 - ≤ € 250.000
- 2 € 25.000 - ≤ € 100.000
- 1 < € 25.000

We hebben ons ook de vraag gesteld: hoe vaak kan zich het risico voordoen in een bepaalde periode (kans)?

Verwachte frequentie dat het risico zich voordoet	Kans
Risico doet zich minder dan 1 maal per 10 jaar voor	1
Risico doet zich 1 maal per 5-10 jaar voor	2
Risico doet zich 1 maal per 2-5 jaar voor	3
Risico doet zich 1 maal per 1-2 jaar voor	4
Risico doet zich 1 maal per jaar voor	5

Met deze twee parameters is de kans maal impact te berekenen en dus ook de hoogte van de totale risico's dat afgedekt moet worden met eigen vermogen. Om meer inzicht te krijgen in de spreiding van de risico's naar kans, optreden en gevolg, gebruiken we de risicokaart (zie hieronder). De nummers geven de aantallen risico's weer die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Dit maakt inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied.

Een risicoscore in het groene gebied vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen individueel nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de organisatie, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Risico's in het rode gebied hebben door de financiële omvang een grote impact. Door beheersmaatregelen te treffen houden we zoveel als mogelijk grip op de risico's.

Risico	Waarschijnlijkheid	Financieel gevolg in €	Financieel gevolg weging in €
1 Schadeclaims	nvt	nvt	1.114.000
2 Als gevolg van incidenten zoals branden, ernstige ongelukken en infectieziekten is de kans dat de economische impact groot is doordat toeristen het eiland mijden en/of onze bedrijvigheid staakt. Als gevolg hiervan bestaat het risico dat de inkomsten van toeristenbelasting en parkeerheffingen dalen en de lasten van sociale uitkeringen in verband langdurige werkloosheid verhogen.	50% - Aannemelijk	2.275.000	1.137.000
3 Als gevolg van het niet betalen van rente en aflossing door woningeigenaren bestaat de kans dat de geldverstrekker ons aanspreekt uit hoofde van de garantstelling, waardoor wij gehouden zijn voor de betaling.	10% - Onwaarschijnlijk	7.862.000	786.000
4 Als gevolg van een ernstig cyber- of continuïteitsincident bij een essentiële ICT-dienstverlener of ketenpartner, bestaat de kans tot uitval van gemeentelijke dienstverlening, waardoor schade ontstaat voor de organisatie en betrokkenen.	70% - Waarschijnlijk	850.000	595.000
5 Als gevolg van het instorten/doorzakken van rioolbuizen bestaat de kans dat het riool niet kan doorstromen én schade ontstaat aan de bovengrond (terrein, gebouwen e.d.), waardoor er herstelwerkzaamheden moeten gebeuren aan het riool en verplichting tot schadeherstel.	30% - Mogelijk	1.000.000	300.000
6 Als gevolg van onvoldoende goede technische en organisatorische maatregelen, bestaat de kans dat een inbreuk op de bescherming van persoonsgegevens (datalek) (risico) ontstaat, waardoor schade ontstaat voor de organisatie en betrokkenen.	70% - Waarschijnlijk	400.000	280.000
7 Als gevolg van een ernstige technische storing of falen van fysieke voorzieningen (stroom, koeling, hardware, netwerk) in de on-premise ICT-omgeving, bestaat de kans dat onze primaire processen staken, waar de organisatie waardoor schade ontstaat voor de organisatie en betrokkenen.	50% - Aannemelijk	375.000	187.000
8 Als gevolg van een geavanceerde cyberincident (zoals ransomware) binnen de gemeentelijke ICT-omgeving bestaat de kans dat onze primaire processen langdurig uitvallen, waardoor wij die processen niet meer kunnen uitvoeren.	10% - Onwaarschijnlijk	1.500.000	150.000
9 Als gevolg van het niet meer hebben van het vertrouwen van de raad bestaat de kans dat een burgemeester, één of meerdere wethouders of het gehele college moet aftreden, waardoor er wachtgeldverplichtingen ontstaan.	10% - Onwaarschijnlijk	1.235.000	123.000
9 Als gevolg conjunctuurwisselingen bestaat de kans dat opdrachten wegvallen bij het sociaal werkbedrijf De Zuidhoek waardoor er een omzetverlies volgt met doorlopende kosten. Het gevolg is een negatief bedrijfsresultaat.	10% - Onwaarschijnlijk	1.000.000	100.000
10 Rest		2.110.000	311.000
Totaal			5.083.000

Toelichting

Ten opzichte van de meest recente risico-inventarisatie (programmabegroting 2026) is de totale impact van de financiële risico's gestegen met € 0,7 miljoen.

Als alle risico's zich gelijktijdig in hun volle omvang zouden voordoen zou een nadeel optreden van € 5,1 miljoen. Het reserveren van een dergelijk groot bedrag als buffer voor alle risico's is echter ongewenst, omdat het niet waarschijnlijk is dat alle risico's zich in 2025 gelijktijdig en in hun maximale omvang voordoen. Daarom is op basis van de ingevoerde risico's een extra weging gedaan op 90%. Het resultaat is dat met een benodigde weerstandscapaciteit van € 4,6 miljoen het voor 90% zeker is dat alle risico's die in 2025-2028 zouden kunnen optreden kunnen worden afgedekt. De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door alle risico's waarvoor geen of onvoldoende beheersmaatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

2.5 BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

De beschikbare weerstandscapaciteit is de verzamelterm van alle middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om financiële tegenvallers te dekken. Het gaat om buffers in het eigen vermogen respectievelijk in de exploitatie. Buffers die we vrij kunnen maken, dan wel beschikbaar laten komen om niet-begrote kosten, die substantieel zijn, te dekken, zonder dat dit gevolgen heeft voor het beleid en de uitvoering van taken. De weerstandscapaciteit is eind 2025 als volgt:

Weerstandscapaciteit	Bedragen in €
Resterende belastingcapaciteit:	
· Onroerende-zaakbelastingen	3.758.000
· (Water)toeristenbelasting	0
· Forensenbelasting	0
· Lijkbezorgingsrechten	75.000
· Parkeerbelasting	0
· Scheepvaartrechten	126.000
· Leges	0
<i>Totale resterende belastingcapaciteit</i>	<i>3.959.000</i>
Vrij aanwendbare reserves:	
· Algemene reserve	34.460.000
· Uitvoering strategische visie	22.742.000
· Algemene reserve De Zuidhoek	972.000
· Egalisatiereserve algemene uitkering	1.937.000
· Algemene reserve Ontwikkelingsbedrijf	2.489.000
· Kabels en leidingen	1.334.000
· GBE Aqua	12.798.000
<i>Totaal weerstandscapaciteit vermogen</i>	<i>76.732.000</i>
Totale weerstandscapaciteit	80.691.000

Toelichting weerstandscapaciteit

Resterende belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit is de ruimte om de belastingen en heffingen te verhogen of in te voeren. Voor de heffingen gelden regels: de tarieven mogen maximaal kostendekkend zijn.

Voor de (water-)toeristenbelasting en forensenbelasting gelden geen maximum- of normtarieven. Voor de overige heffingen verwijzen wij u naar de Paragraaf lokale heffingen, onderdeel 1.5 (Kostenonderbouwing heffingen).

2.6 WEERSTANDSVERMOGEN

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{80.691.000}{4.574.700} = 17,6$$

Wij streven een weerstandsvermogen na dat tenminste ruim voldoende is. Dit vereist een ratio weerstandsvermogen dat gelijk is of hoger is dan 1,5.

2.7 RATIO'S EN KENGETALLEN

Deze paragraaf bevat op basis van wettelijke verantwoordingsregels de eerste vijf financiële kengetallen. De zesde is geen verplicht kengetal, maar vloeit voort uit de eigen Kadernota risicomanagement. De kengetallen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
1a Netto schuldquote	20,4%	37,8%	23,6%
1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	16,9%	34,0%	18,2%
2 Solvabiliteitsratio	37,5%	40,4%	40,9%
3 Structurele exploitatieruimte	1,8%	6,1%	3,9%
4 Grondexploitatie	1,6%	0,1%	0,3%
5 Belastingcapaciteit	106,9%	107,8%	109,3%
6 Weerstandsratio	18,5	10,8	17,6

Beoordeling van de kengetallen

In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren, waarbij categorie A het meest financieel gezond is en categorie C het minst.

Kengetal	Waarde kengetal Categorie A	Waarde kengetal Categorie B	Waarde kengetal Categorie C
1. Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Structurele exploitatieruimte	Begroting en meerjarenbegroting	Begroting of meerjarenbegroting	Begroting en meerjarenbegroting
	> 0%	> 0%	< 0%
4. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
5. Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%
6. Weerstandsratio	>1,5	<1,5	<1,5

In de Kadernota Risicomanagement is als norm bepaald dat:

Onze gemeente is financieel gezond als:

- Kengetal structurele exploitatieruimte (meerjaren-)begroting in categorie A zit, en
- Drie van de overige kengetallen zitten in categorie A, of
- Twee kengetallen zitten in categorie A en twee in categorie B.

Onze gemeente is matig financieel gezond als:

- Drie kengetallen zitten in categorie A gecombineerd met structurele exploitatieruimte (begroting en meerjarenraming) en weerstandsvermogen beide in B of
- Drie kengetallen zitten in categorie B of
- Eén kengetal zit in categorie B en één in categorie C.

Onze gemeente is financieel het minst gezond als:

- Twee of meer kengetallen zitten in categorie C.

Onze kengetallen scoren in de volgende categorieën:

Kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Realisatie 2025
Netto schuldquote	A	A	A
Solvabiliteitsratio	B	B	B
Structurele exploitatieruimte	A	A	A
Grondexploitatie	A	A	A
Belastingcapaciteit	C	C	C
Weerstandsratio	A	A	A

2.8 CONCLUSIES

Financiële situatie van de gemeente

De gemeente Schouwen-Duiveland kijkt goed naar haar financiële reserves en de mogelijke risico's. Op dit moment is er genoeg geld om onverwachte kosten op te vangen. De verhouding tussen de risico's en het reservegeld is namelijk goed.

Toch is de gemeente op dit moment maar 'matig gezond'. Dat komt door een aantal cijfers over de schulden en de belastingen. Om financieel gezonder te worden, moet de gemeente de schulden verlagen en zorgen dat de belastingen minder hoog worden.

Zorgen over personeel en materialen

Er zijn ook andere dingen die het werk van de gemeente lastiger maken. Het is bijvoorbeeld moeilijk om aan voldoende personeel en grondstoffen te komen. Ook stijgen de prijzen van bijvoorbeeld olie door de onrust in en rond Iran. Dit alles maakt het moeilijker om onze plannen uit te voeren.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 OVERZICHT

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de wijze waarop onze kapitaalgoederen zijn ondergebracht in beheerplannen en zijn vertaald in de jaarrekening.

Beheerplannen/MJOP	Door de raad vastgesteld in	Looptijd	Financiële vertaling in de begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	2023	Tot en met 2027	Ja	Ja
Riolering	2022	Tot en met 2026	Ja	Nee
Groen	2024	Tot en met 2033	Ja	Nee
Speeltoestellen	2017	Tot en met 2026	Ja	Nee
Gebouwen	2019	Tot en met 2030	Ja	Nee
Openbare verlichting	2024	Tot en met 2033	Ja	Nee
Kunstwerken en overige elementen	2025	Tot en met 2031	Ja	Nee
Havens en waterwegen	2019	Tot en met 2028	Ja	Nee
Baggerbeheersplan	2019	Tot en met 2028	Ja	Nee

Toelichting

In 2025 is het Beleids- en beheerplan Kunstwerken en overige elementen opgesteld en vastgesteld. Hierin is een integrale plan uitgewerkt met duidelijk doelstellingen voor ons areaal.

Tevens is in 2025 gestart met het Gemeentelijk Rioleringsplan dat in 2026 dient te worden vastgesteld voor de periode vanaf 2027.

3.2 WEGEN

Algemeen

Gedurende het jaar is continu gewerkt om de kwaliteit van de wegen te herstellen. Daartoe zijn er diverse onderhoudswerkzaamheden gestart en uitgevoerd. Conform beheerplan streven we om alle gemeentelijke wegen op kwaliteitsniveau “B” te houden. Dit wordt gemonitord door het uitvoeren van inspecties.

Uitvoeringsplannen

Gedurende het hele jaar is de wegenkwaliteit gemonitord en is het onderhoud planmatig aangepakt. Een voorbeeld daarvan is de aanleg van de bermverbetering bij de Bremweg in Renesse. Een ander voorbeeld is aanhaken bij de herinrichting van de Burghseweg in Burgh-Haamstede. Maar ook de rioolvervanging in Bruinisse, in de Schipperslaan, Noordstraat en Schoolstraat.

Naast deze projecten blijft ook de inspanning van klein onderhoud onmisbaar om wegenveiligheid te waarborgen. Binnen de bebouwde kom is er frequent sprake van lokale schadebeelden. De oorzaken liggen verspreid over wegengebruik en wortelopdruk. We zien dat de aanleg van glasvezelkabels ook een aandeel heeft gehad.

Kwaliteit

De kwaliteit van de gemeentelijke wegen laten we om het jaar vaststellen via een wegeninspectie. Hieruit ontstaat inzicht en allerlei data die een benadering zijn van de wegenkwaliteit. In 2026 staat weer een nieuwe inspectie gepland. Op basis hiervan zullen we bepalen hoe de wegenkwaliteit zich heeft ontwikkeld in de periode 2024 en 2026.

Ontwikkeling

Het op machinale wijze opnemen en plaatsen van elementenverharding vindt steeds vaker toepassing bij projecten. Bijvoorbeeld in 2025 tijdens de bouwfase van de herinrichting van de Noordstraat in Burgh-Haamstede. We zien dat bij machinaal bestraten de benodigde handmatige arbeid sterk reduceert en efficiëntievoordeel oplevert ten opzichte van traditionele bestrating.

Financien

Exploitatie

Op het exploitatiebudget voor wegenonderhoud melden we een incidenteel voordeel van € 157.000. Zie hiervoor de toelichting bij sub-programma 2.2.

Voorziening achterstallig onderhoud

Het achterstallig onderhoud is in 2025 voor een groot gedeelte ingelopen. Het restant (€ 108.000) ronden we af in 2026.

Risico's

Er bestaat altijd risico dat door niet tijdig gesignaleerde gebreken aan de weg schades of ongevallen ontstaan. Het risico op schades en ongevallen door gebreken aan de verhardingen ondervangen we zoveel mogelijk door het uitvoeren van weginspecties, waarbij schadebeelden worden vastgelegd. Gebreken van ernstige aard worden vervolgens direct verholpen. Ook de aanleg van kabels en leidingen, waaronder glasvezel is een zeker risico, omdat werken misschien uitgesteld worden. Om dit zoveel mogelijk te beperken voeren we klein onderhoud uit om de kwaliteit te borgen.

3.3 RIOLERING

Algemeen

De zorg voor de gemeentelijke riolering is vastgelegd in de wet Milieubeheer. In het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) is het beleid met betrekking tot onderhoud, uitbreiding en verbetering van het rioleringsstelsel vastgelegd en wordt de gewenste situatie met betrekking tot de toestand en het functioneren van het gemeentelijk rioolstelsel beschreven. De kosten voor aanleg van nieuwe riolering en aanpassingen als gevolg van uitbreidingen van woonwijken of bedrijventerreinen komen ten laste van de betreffende grondexploitaties. Daarna worden de rioleringen via een areaaluitbreiding overgedragen aan beheer.

Uitvoeringsplannen

De volgende activiteiten zijn in het begrotingsjaar 2025 uitgevoerd:

- Verdere completering van de rioolbeheerdata;
- Continuëren van het vervangingsplan Binnenstad Zierikzee;
- Uitvoeringsplan tot 2028 verder invulling geven;
- Aangevangen met het opstellen van het nieuwe vGRP 2027 - 2031.

Kwaliteit

Om de kwaliteit van riolering in beeld te houden worden inspecties uitgevoerd. In 2025 werd 1/10e deel van ons areaal geïnspecteerd (kern Renesse).

Ontwikkeling

Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland + (SAZ+)

Eén van de belangrijkste speerpunten van de SAZ+ is vroegtijdige afstemming tussen alle Zeeuwse gemeenten, Enduris en Evides. We streven naar uitbreiding van het aantal partijen (disciplines) die hieraan deelnemen, zoeken naar verbeteringen in de (proces-)afspraken en bepalen in hoeverre we dit in gezamenlijkheid voortzetten.

Financiën

Voorziening groot onderhoud riolering

Binnen de voorziening zijn in 2025 bijna geen uitgaven gedaan, net als in 2024.

Voorziening riool vervangingsinvesteringen

Bij de vervangingsinvestering is bij de tweede financiële rapportage 2025 al een groot gedeelte doorgeschoven naar 2026 als gevolg van het prioriteren van werkzaamheden 2026 voor het ingenieursbureau.

Binnen de vervangingsinvesteringen zijn op het gebied van vrijverval en relining in 2025 de nodige projecten opgepakt. Wel blijft er een behoorlijke opgave staan voor de riolering binnenstad. Zie hiervoor ook de toelichting bij subprogramma 2-2.

Toereikendheid

Beide voorzieningen zijn meerjarig toereikend

Risico's

De risico's zijn te overzien. Er blijven echter onzekerheden met betrekking tot de oude gewelf-riolen in de binnenstad van Zierikzee, die ook nog vaak in de achtertuinen van particulieren gelegen zijn.

3.4 GROEN

Algemeen

Het openbaar groen is ons natuurlijk en levend kapitaal. Groen kleedt de buitenruimte aan en zorgt ervoor dat we ons buiten prettig voelen. Wetenschappelijk is aangetoond dat groen in de openbare ruimte effect heeft op het welbevinden en de gezondheid van mensen. Het participeren in groen is rustgevend. Ook is groen een belangrijk instrument in de klimaatadaptatie, bijvoorbeeld in wateropvang en –berging en het tegengaan van hittestress. Openbaar groen kan een grote rol spelen in het vergroten van de biodiversiteit, wat noodzakelijk is om een evenwichtige en veerkrachtige leefomgeving voor mens en dier te realiseren.

Groenbeleidsplan & groenbeheerplan Schouwen-Duiveland

In maart 2024 is het groenbeleidsplan & groenbeheerplan Schouwen-Duiveland vastgesteld door de gemeenteraad.

Naast de nieuwe ambities / kansen (“vergroenen”) en uitgangspunten die worden meegenomen bij herinrichtingsprojecten / stads-en dorpsvisies en nieuwbouwprojecten hebben we in 2025 de volgende onderdelen gerealiseerd.

Nieuw maaibeleid (gazon en bermen)

In 2025 is het nieuwe maaibeleid ingevoerd aan de westkant van ons eiland. Dit is alles boven de Delingsdijk. Bewoners kunnen de maaikaarten online raadplegen via de website van de gemeente en zijn door middel van actieve communicatie in de Wereldregio op de hoogte gebracht wat het nieuwe maaibeleid inhoud. Ook zijn nieuwsbrieven gestuurd naar dorps-en stadraden. In 2025 zijn de voorbereidingen getroffen om in 2026 heel het nieuwe maaibeleid in te voeren.

Groenrenovaties

In 2025 zijn de lindebomen langs de Nieuwe-Haven vervangen in Zierikzee. Dit was nodig omdat de huidige bomen een ent-probleem hadden en een gevaar voor de omgeving zouden kunnen vormen. Tevens zijn de boomspiegels groter gemaakt en voorzien van vaste planten en is groeiplaatsverbetering voor de bomen toegepast. Dit geeft de bomen meer groeiruimte en door de nieuwe onder beplanting ontstaat er meer sfeer en kleur in dit toeristische gebied.

In de Mauritslaan in Zierikzee is de boomstructuur hersteld (ambitie uit het groenbeleidsplan) en is de slechte onderbeplanting vervangen door gras. In het gras is een langdurig bollenmengsel (bloei februari t/m juni) aangeplant. Dezelfde actie is uitgevoerd in de Van Herstbekerstraat in Bruinisse. De bestaande bomen (sierperen en lijsterbes) waren op en zijn vervangen door een nieuw bomenbestand met meerdere soorten. We kiezen bewust voor een divers bomenbestand voor een gezonder, veerkrachtiger en biodiverse omgeving die meer voedsel en leefruimte biedt voor diverse insecten etc. Ook zijn de bomen beter bestand tegen ziekten en plagen.

In de grasstrook voor de appartementen in de Emil Sandstromweg zijn bloembollen geplant. Dit geeft fleur en kleur in het voorjaar en is nuttig voor insecten , bijen etc. Deze bollenplantactie is ook uitgevoerd in een deel van het Slingerbos in Zierikzee en bij de rotonde Weststraat en Laan van St. Hilaire.

Nulmeting technische staat

Op basis van deze nulmeting zijn in 2025 groenrenovaties in de omgeving Vlasakkers en Haeskenshof voorbereid en gecommuniceerd met de dorpsraad en buurtbewoners. In 2026 vindt de uitvoering plaats.

Belangrijk uitgangspunt bij renovatie is een doelmatig en effectief onderhoud en om de biodiversiteit te vergroten.

Nulmeting biodiversiteit houtige beplanting en waterpartijen

In 2025 is dit onderzoek uitgevoerd en in een rapportage vastgesteld. Op basis daarvan kunnen we gericht acties uit gaan voeren op het gebied van beheer, uitbreiding en omvormingen om de biodiversiteit te vergroten. Dit moet nog worden verwerkt in een uitvoeringsprogramma.

Aanleg 'Eultje Ouwerkerk

In 2025 is na een intensief ontwerptraject met de dorpsraad het voormalige voetbalveld "omgetoverd" naar een groen "biodiversiteit" park. Dit is gerealiseerd door het planten van circa 50 verschillende boomsoorten, de aanleg van een dorpsboomgaard, de aanleg van een poel en een steil wand (hierin kunnen graafbijen en andere insecten overwinteren en eitjes afzetten), stukken bosplantsoen zijn aangeplant met inheemse soorten, op diverse plekken zijn bloemenmengsel ingezaaid en een slingerend wandelpad is door het park aangelegd. Ook zijn diverse zitgelegenheden aangelegd. Kortom een aanwinst voor het mooie dorp Ouwerkerk.

Exoten

In 2025 hebben we wederom een aantal locaties van de Japanse Duizendknoop onder de loep genomen. Concreet houdt dat in dat we diverse technieken van bestrijding toepassen. Omdat de plant zo hardnekkig is (moeilijk uitroeibaar) zal dit jaren achter elkaar herhaald moeten worden. Deze experimenten kunnen we meenemen in het nog op te stellen plan van aanpak beheersing Japanse Duizendknoop. Wel hebben we in 2025 een conceptbeheerplan exoten opgesteld. In dit plan zijn de meest voorkomende exoten die op Schouwen-Duiveland voorkomen uitgewerkt met bijbehorende beheermaatregelen. Dit beheerplan zal integraal met het plan van aanpak Japanse Duizendknoop worden vastgesteld in 2026.

Kwaliteit

Met het vaststellen van het nieuwe groenbeleidsplan zijn de kwaliteitszones voor het onderhoudsniveau hetzelfde gebleven. Dit houdt in dat de ambitie voor het onderhoud in centra en accenten kwaliteitsniveau A is (volgens de CROW-kwaliteitscatalogus). In de woon- en verblijfsgebieden hanteren we de ambitie voor kwaliteitsniveau B. In 2025 is de behaalde kwaliteit opnieuw structureel getoetst door een externe partij. Over het geheel genomen blijven de resultaten stabiel en in lijn met de gestelde ambities voor de verschillende kwaliteitsniveaus. Wel was er in 2025 sprake van een duidelijke uitdaging in het beheer van onkruid op verhardingen en gevelranden, mede door de beperkte inzet van beschikbare beheertechnieken en de invloed van wisselende weersomstandigheden.

Uitvoeringsplannen

Bij het opstellen van herinrichtingsplannen of dorpsvisies wordt gekeken naar de kansen en ambities uit het groenbeleidsplan. Ook wordt gekeken of we kunnen 'vergroenen'. In 2025 zijn drie straten (Schipperlaan, Schoolstraat en Noordstraat) in Bruinisse heringericht. Hierbij is met name de Noordstraat voorzien van bomen met beplanting. Waardoor een nieuwe groenstructuur is ontstaan, die voorheen ontbrak in de uitsluitend civiel technische inrichting. Dit sluit mooi aan op het nieuwe groenbeleidsplan waarin ingezet wordt op een sterke vergroening van de openbare ruimte dit vanuit het oogpunt van visuele aantrekkelijkheid, gezondheid, veiligheid en klimaatbestendigheid. In de Schipperlaan en Schoolstraat, zijn ondanks de beperkte ruimte, toch ook een kleine vergroeiingslag gerealiseerd.

Speelruimtes

In 2025 is de nieuwe speelkooi bij het transferium in Renesse aangelegd. Deze multifunctionele kooi is een aanwinst voor het lokale bewoners maar ook voor de toeristen. Ook zijn twee bestaande speellocaties opgewaarderd met nieuwe speeltoestellen: te weten de centrale speelplaats Grevelingenstraat te Sirjansland en de speeltuin langs de Hofweg in Oosterland.

Naast deze renovaties hebben we speeltoestellen geïnspecteerd en gerepareerd. Hiermee voldoen we als gemeente aan onze zorgplicht.

Beheer oppervlaktewater bebouwd gebied

Sloten en singels zijn belangrijk voor de aan-en afvoer van water. Dit moet ongehinderd kunnen plaatsvinden. Jaarlijks worden de waterkanten gemaaid en eens in de 8 jaar wordt de bagger (sliblaag) verwijderd. De gemeente is opgedeeld in 8 baggerblokken. In 2025 is het baggerblok Burgh-Haamstede ontdaan van de sliblaag. De watergang langs de Grevelingenlaan in Zierikzee is ook nog meegenomen. Daar konden ze in 2024 niet bij in verband met de beplanting. Doel is ook om steeds meer (natuurvriendelijke) oevers ook ecologische te gaan beheren. Dit kan worden bereikt door bijvoorbeeld een deel van de rietkraag te laten staan. Dit biedt weer schuil- en verblijfsmogelijkheden voor flora en fauna. Het Waterschap Scheldestromen is hierbij een belangrijke gesprekspartner. Deze partner zal uiteindelijk haar fiat moeten geven omdat zij verantwoordelijk is voor de kwaliteit en kwantiteit van het watersysteem.

Dorpsboomgaarden

In 2025 zijn de laatste 3 dorpsboomgaarden aangelegd, in maart in Noordgouwe en Sirjansland en in november in Kerkwerve.

In totaal zijn in 8 kernen dorpsboomgaarden gerealiseerd. De verdere ontwikkeling van groene ontmoetingsplaatsen vinden buiten dit concept plaats. Zo zijn hoogstamfruitbomen aangeplant bij de herinrichting van 't Eultje in Ouwkerk, dat in juli 2025 geopend is.

Akkerranden

2025 was weer een succesvol jaar met 22 deelnemende agrariërs en ruim 20 ha. akkerranden. De kapstok voor dit project, de biodiversiteitsvisie, is in 2025 nog niet afgerond, wat betekent dat de opzet van dit project niet gewijzigd is.

Ontwikkelingen

Bewegen en ontmoeten

Afgelopen jaar is verder gegaan met de uitwerking van het beweegpark wat tussen woonlocatie Borrendamme en het Pieter Zeeman Lyceum komt. De gemeenteraad heeft hier in 2025 geld voor beschikbaar gesteld. In 2026 volgt de uitwerking met de stakeholders en de aanleg.

In 2025 is het calisthenicspark aangelegd in het Westplantsoen Bruinisse. Dit is een laagdrempelige sportvoorziening die sociale cohesie en een gezonde levensstijl stimuleert. Ook is in 2025 begonnen met de start van de uitbreiding van het beweegpark in Ellemeet.

Sportvelden

In 2025 heeft de gemeenteraad een krediet beschikbaar gesteld voor de aanschaf van robotmaaiers. Met deze maaiers kunnen we een constant maaibeeld realiseren, wat een dichtere grasmat oplevert met minder onkruid. In 2025 is de aanbesteding voorbereid, de werkelijk aanschaf zal in 2026 geschieden.

Financiën

Exploitatiebudgetten groen

Binnen het budget groenbeleidsplan melden we geen afwijkingen. Wel is er een incidenteel nadeel ontstaan van € 141.000 binnen de onderhoudsbudgetten van het UOR. Zie hiervoor de toelichting in subprogramma 2-2.

Voorziening speelruimtes

Financieel zijn er binnen de voorziening speelruimtes geen bijzonderheden te melden.

Toereikendheid

In 2026 gaan we het nieuwe speelruimtebeleidsplan opstellen. Hierbij wordt ook een financiële doorrekening gemaakt.

Risico's

Risico's in de openbare ruimte bestaan hoofdzakelijk uit aansprakelijkheid bij schade door gebreken aan elementen of objecten. Van belang is dat de gemeente voldoet aan haar wettelijke zorgplicht. Om hieraan te voldoen, keuren we de speeltoestellen en inspecteren we de bomen (BVC). Door het uitvoeren van inspecties en keuringen en het nemen van adequate maatregelen blijven de risico's beperkt.

3.5 GEBOUWEN

Algemeen

Wij bezitten een relatief groot aantal gebouwen. Deze gebouwen moeten op een adequate manier worden beheerd, geëxploiteerd en onderhouden. Het complete beheer is gecentraliseerd, onder andere via Wish. Het cluster Centrale Beheersorganisatie Gebouwen (CBG) is hiervoor verantwoordelijk. Voor het onderhoud wordt gewerkt met een meerjarenonderhoudsplan (mjop) per gebouw. In de begroting zijn alle kosten en baten die behoren tot de centrale beheersorganisatie bij elkaar gezet, zodat hiervoor de (budget)verantwoordelijkheid is gewaarborgd.

Kwaliteit

De raad heeft het kwaliteitsniveau van het uit te voeren onderhoud vastgesteld. Uitgangspunt hierbij is vervanging van het bestaande, sober en doelmatig. Dit houdt in dat we per gebouw bekijken welke onderhoudsactiviteiten uitgevoerd moeten worden om het huidige gebruik ongehinderd voortgang te laten vinden en geen achterstallig onderhoud te laten ontstaan.

Uiteraard doen we dat binnen deze kaders zo duurzaam mogelijk en kijken we bij geplande vervangingen naar de meest duurzame en energiezuinige oplossing die binnen de beschikbare financiële middelen mogelijk is. Ook proberen we, door in de uitvoering verschillende zaken gecombineerd uit te laten voeren door onderdelen door te schuiven of juist naar voren te halen, in de planning zoveel mogelijk voordeel te halen, zodat op het gebied van verduurzaming binnen de voorziening gebouwenonderhoud al zo veel mogelijk gerealiseerd kan worden. Met de nu onderhanden zijnde actualisering van de voorziening onderhoud brengen we de consequenties in beeld voor de actualisatie van de meerjarige onderhoudsplanning 2027-2033, inclusief verduurzamen. Hierdoor kan vanaf 2027 verduurzaming mee lopen in het regulier onderhoud en niet meer apart via de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed en de begroting.

Uitvoeringsplannen

De uitvoeringsplannen voor 2025 zijn grotendeels conform onderhoudsplan en beleid uitgevoerd. De afwijkingen worden verder toegelicht bij het onderdeel financiën.

Ontwikkelingen

In 2019 is ingestemd met de actualisering van de meerjarige onderhoudsplanning 2019-2028 en zijn de financiële consequenties daarvan betrokken bij de integrale begrotingsvoorbereiding 2020. Deze actualisering dient om de vijf jaar plaats te vinden en in 2024 hebben we hier zoals al eerder gemeld in samenwerking met bouwbedrijf Boogert en Wish een aanvang mee gemaakt. Zoals in de onderhoudsparagraaf kapitaalgoederen aangekondigd werken we in de loop van 2026 gezamenlijk verder aan de actualisering van de voorziening onderhoud en brengen we de consequenties in beeld voor de actualisatie van de meerjarige onderhoudsplanning 2027-2033, inclusief verduurzamen. Momenteel bevinden we ons daarvan in de afrondende fase waarna we kunnen starten met het opstellen van een raadvorstel actualisering van de meerjarige duurzame onderhoudsplanning 2027-2033 welke we u in de loop van 2026 zullen aanbieden. Gezien de prijsstijgingen van de laatste jaren en het implementeren van het verduurzamen in het regulier gemeentelijk vastgoedonderhoud zullen de huidige opgenomen toevoegingen aan de voorziening gemeentelijk gebouwenonderhoud naar verwachting daarvoor niet meer toereikend zijn.

Financiën

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen algemeen

Op twee bouwgroepen, stadhuis en museum en gemeentelijke woningexploitatie, melden we een nadeel dat gecompenseerd wordt door andere bouwgroepen. Per saldo betekent dit een nadeel binnen de jaarschijf 2025 van € 47.000.

Voorziening onderhoud gebouwen Reiniging

Binnen deze voorziening zijn geen afwijkingen te melden.

Exploitatiebudgetten

Bij de exploitatiebudgetten gebouwenonderhoud melden we in totaal een overschrijding van € 83.000.

Risico's

Binnen het gebouwenonderhoud bepaalt de beleidsmatige afdeling in principe wat er wordt uitgevoerd aan onderhoud aan een gebouw binnen zijn/haar beleidsveld. Het is bij een aantal gebouwen zo, dat bepaald is om alleen het hoogstnoodzakelijke aan onderhoud uit te voeren, omdat nog niet duidelijk is wat er met het gebouw gaat gebeuren (bijvoorbeeld afstoting). Verpaupering en vandalisme kunnen hiervan een gevolg zijn/worden.

3.6 OPENBARE VERLICHTING

Algemeen

Het huidige beheer- en beleidsplan openbare verlichting kent een looptijd van 2024 tot en met 2033. Het plan biedt duidelijkheid en kader voor beheer en onderhoud van deze onderhoudscategorie in de kapitaalgoederen.

Kwaliteit

De huidige openbare verlichtingsinstallaties houden we afhankelijk van de locatie bij op kwaliteitsniveau A of B. Kaderstellend daarbij is het beheer en beleidsplan aangevuld met de meest recente versie van Nederlandse Praktijk Richtlijn 13201 (NPR13201). Het beheer- en beleidsplan splitst het doel van de openbare verlichting uit naar drie aspecten: sociale veiligheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid.

Uitvoeringsplannen

“Verledden” is nog steeds actueel. Wel zien we in 2025 dat bij enkele vervangingen melding werd gemaakt over te hoge lichtintensiteit en of daar naar gekeken kon worden. De beheerder heeft vervolgens beoordeeld of lichtintensiteit plaatselijk kon worden verlaagd zonder risico. In alle gevallen bleek dat mogelijk en later ook te voldoen aan de wens in de situatie. Voorbeelden hiervan zijn het parkeerterrein De Oude Mool (Renesse) en Dijkstraat (Scharendijke).

Ontwikkelingen

Er is een start gemaakt met het inzetten van “aanrijverlichting”. Dit is een type verlichting dat zichzelf automatisch in- en uitschakelt bij langskomend verkeer. Dit heeft een voordeel voor het verbruik van elektrische energie. Met reeds ingezette aanrijverlichting dienen we nog meer ervaring op te doen. Locaties waar het is toegepast zijn Julianastraat (Zierikzee) en op een wegdeel tussen Poortkade en Havenweg (Zierikzee).

Het verlichten van de monumentale paden geven we in aankomende periode verder vorm aan. Tevens onderzoeken we op welke wijze de sportaccommodaties kunnen overstappen tot energiezuinige en toekomstig bestendige verlichtingsoplossingen.

Financiën

Conform het beleidsplan Openbare Verlichting verantwoordt de lasten op exploitatiebudget in 2025 zijn hier geen afwijkingen op te melden.

Risico's

Op plaatsen waar geen openbare verlichting staat zijn altijd zekere risico's ten aanzien van verkeersveiligheid en sociale veiligheid. In het beleid is hier voldoende aandacht voor.

3.7 KUNSTWERKEN EN OVERIGE ELEMENTEN

Algemeen

De grotere objecten in de openbare ruimte, zoals bruggen en steigers in binnenwateren, muren, trappen en hekwerken, worden structureel geïnspecteerd en onderhouden. Daar waar geen kwaliteitsniveau is vastgelegd betreft het feitelijk het schoon, heel en veilig houden van de objecten. Alle (elektrische en hydraulische) installaties moeten voldoen aan de geldende NEN-normen. In 2025 is een nieuw beheer- en beleidsplan ontwikkeld en door de Raad vastgesteld. Het plan kent een looptijd van vijf jaren 2026-2031.

Kwaliteit

Het beheer- en beleidsplan onderscheidt twee ambitieniveaus: 'centra en accenten' op kwaliteitsniveau **Goed** en 'woon- en verblijfsgebieden' op kwaliteitsniveau **Redelijk**. Met een correcte toepassing van het plan wordt planmatig en doelgericht gewerkt aan deze ambities. Het plan biedt hiervoor een duidelijke structuur en bevat uitgebreide toelichting op relevante randvoorwaarden. Zo wordt ingegaan op de geldende wet- en regelgeving en beleidsuitgangspunten. Ook wordt inzicht gegeven in de financiële onderbouwing, waaronder de wijze waarop het plan is begroot en hoe de benodigde middelen zijn geraamd. Daarmee vormt het beheer- en beleidsplan een integraal sturingselement voor zowel uitvoering als verantwoording.

Uitvoeringsplannen

In 2025 zijn de reeds gestarte werkzaamheden voortgezet. Dit valt uiteen in de voorbereidende stappen van groot onderhoud aan bruggen, muren en duikers:

Bruggen:

Het onderhoud aan zowel de Zuidhavenpoortbrug en Noordhavenpoortbrug wordt verder voorbereid. De status bij de Noordhavenpoortbrug is gevorderd tot het bepalen van een geschikte periode voor de uitvoeringsfase. Bij de Zuidhavenpoortbrug wordt in 2026 een plan van aanpak wordt opgeleverd en aansluitend gecontinueerd wordt met het inplannen van de uitvoeringsfase. Klein onderhoud is gedurende het jaar uitgevoerd in afstemming met huisaannemer Haasnoot Bruggen. Aan de Zuidhavenpoortbrug, maar bijvoorbeeld ook in de Perenmeet te Burgh-Haamstede waar een brug werd voorzien van een nieuwe slijtlaag.

Duikers/kademuren:

Een aantal objecten is technisch geschouwd. In Brouwershaven betreft dat het metselwerk van spuisluis Schouwsedijk en het metselwerk van de sluis in de haven. In Zierikzee zijn de kademuren bij de Zuidwellebrug geschouwd. De uitkomsten zullen worden besproken met de inspecterende partij om per object meer inzicht te krijgen en door te kunnen gaan met bepaling van geschikte maatregelen

Muren:

In het vierde kwartaal is opdracht gegeven voor groot onderhoud aan twee inrichtingselementen. Het gaat om een keerwand bij het strand van Westenschouwen en een vijverbeschoeiing in Nieuwerkerk. De objecten zijn er zeer slecht aan toe en behoeven beide renovatie. De uitvoering van de werkzaamheden is opgedragen en de verwachting is dat dit spoedig zal kunnen starten.

Ontwikkelingen

In 2025 is de constructieve veiligheid van de Zuidhavenpoortbrug onderzocht met als doel inzicht te verkrijgen in de huidige technische staat conform de geldende veiligheidsnormen. Uit de resultaten blijkt dat de constructieve veiligheid op orde is. De brug voldoet aan de gestelde eisen en kan veilig worden gebruikt. In aankomende periode zijn er wel maatregelen aan de Zuidhavenpoortbrug benodigd om de kwaliteit naar de toekomst te borgen. Vanaf 2026 zullen inspecties voor de constructieve veiligheid worden doorgezet voor andere kunstwerken.

Financiën

Binnen de budgetten in 2025 zijn geen afwijkingen te melden.

Risico's

De kwaliteit van de meeste kunstwerken is in beeld. Om risico's te beheersen voeren we periodiek inventarisaties en inspecties uit en volgen we advies. Het blijft van belang, zeker bij oude kunstwerken, de juiste onderzoeken tijdig en juist uit te voeren. 2026 wordt een jaar waarin de werkzaamheden die we uitvoeren meer inzicht zullen gaan geven in de kwaliteit van het areaal. Het risico bestaat eruit dat sommige objecten zwaarder eraan toe zijn dan vooraf kon worden gedacht.

3.8 HAVENS EN WATERWEGEN

Algemeen

In het meerjarenperspectief is het onderhoud opgenomen om de havens op een adequaat niveau te houden aan de hand van een meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) voor de periode 2020 tot en met 2040. Daarbij spelen we ook in op prioriteiten, die vooral in een onderhoudsgevoelig gebied als havens voorkomen. Het dagelijks beheer van de havens berust bij de gemeentelijke havenmeesters, het reguliere onderhoud wordt uitgevoerd door een gespecialiseerde aannemer.

Uitvoeringsplannen

Het regulier onderhoud voerden we met onze partner Aquavia uit op basis van het beginsel en de resultaatafspraken schoon, heel en veilig.

In 2025 hebben we verschillende werkzaamheden uitgevoerd zoals:

- Vervangen van de E kast op de loswal in de Vluchthaven;
- Het aanbrengen van ledverlichting op acht havenlichten van de lijnverlichting haveningang Brouwershaven;
- Het geheel conserveren van de golfbreker (inclusief palen) in de Vluchthaven te Bruinisse;

- Het amoveren van twee loopbruggen inclusief palen in het oostelijk gedeelte van de Vluchthaven te Bruinisse;
- Aanbrengen van antislip (zeven stuks) overgangsplaten op divers plaatsen op steigers in Zierikzee.

De restauratie van de kademuren van de Oude Haven in Zierikzee is nog niet gestart wegens een procedure bij de Raad van State en vervolgens een nieuwe aanbestedingsprocedure met de aannemer.

Baggeren

In 2025 hebben er geen baggerwerkzaamheden plaatsgevonden.

Ontwikkelingen

Het rapport Kostendekkendheid havens, op basis van de uitgangspunten vanuit de Wet Markt & Overheid, is door de gemeenteraad vastgesteld met een ingroeimodel van vijf jaar vanaf 1 januari 2025.

In 2025 vond de aanbestedingsprocedure plaats voor een nieuw contract regulier onderhoud havens.

Financiën

Over de onderhoudsbudgetten van de havens in 2025 zijn geen bijzonderheden te vermelden. Bij de jaarrekening is sprake van een kleine onderschrijding.

Glooiingen

Bij het plan van aanpak Glooiingen melden we een voordeel van € 321.000. Zie hiervoor de toelichting in subprogramma 2-2.

Voorziening baggerbeheerplan

Binnen de voorziening baggerbeheerplan was er in 2025 een bedrag geraamd € 293.000 voor de havenmond Brouwershaven. Uitvoering heeft niet plaatsgevonden wegens andere prioriteiten binnen de beschikbare capaciteit.

Toereikendheid

De voorziening is meerjarig toereikend.

Havens

Op basis van de MJOP is het onderhoud in de havens adequaat uitgevoerd, we maakten daarbij gebruik van de beschikbare budgetten.

Risico's

Er blijft altijd een klein risico dat door niet tijdig gesignaleerde gebreken in de havens schades of ongevallen ontstaan. Het risico op schades en ongevallen door gebreken in de havens wordt zoveel mogelijk ondervangen door controle van de havenmeesters en Aquavia op eventuele calamiteiten.

3.9 CONCLUSIE

Het noodzakelijke inzicht in de consequenties van beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen is voldoende. In 2025 was het verder optimaliseren van het beheersproces wederom het speerpunt.

Voor de onderdelen Kunstwerken is in 2025 een nieuw beheer- en beleidsplan opgesteld en start de nieuwe beleidsperiode in 2026. Hiervoor is in 2025 de focus gelegd om de periodiek uitvoeren van inspecties en de maatregelen geprioriteerd.

Paragraaf 4 Financiering

In deze financieringsparagraaf lichten we de beleidsuitvoering op het gebied van de treasury toe. De onderdelen van deze paragraaf zijn een onderdeel van de rapportage en verantwoording van wettelijke richtlijnen met betrekking tot treasury.

4.1 RENTERISICOBEBEER

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is ingesteld als instrument om de renterisico's bij de vlottende schuld te beheersen. De Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) stelt een maximum bij het gebruik van korte financiering (looptijd maximaal één jaar). De wettelijke toegestane omvang bedraagt 8,5% van de jaarbegroting bij aanvang van het dienstjaar.

In 2025 is per kwartaal de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm en in dit jaar behoeften er geen kasgeldleningen te worden afgesloten.

Berekening van de kasgeldlimiet begrotingsjaar 2025 (x € 1.000):

Toegestane kasgeldlimiet 2025	Bedragen x € 1.000
a) Begrotingstotaal per 1-1-2025	174.424
b) Vastgestelde percentage	8,5%
c) Kasgeldlimiet a x b	14.826

Renterisiconorm

De renterisiconorm, eveneens op basis van de Wet FIDO, geeft aan dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm ziet vooruit en is direct gerelateerd aan het budgettaire risico. Het doel van de renterisiconorm is hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt gespreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij renteherzieningen. Bij een overschrijding van de renterisiconorm dienen maatregelen te worden getroffen ter voorkoming van het budgettaire risico.

Onderstaande tabel geeft aan dat de renterisiconorm in 2025 niet is overschreden.

Stap	Variabelen	Begroting primitief 2025 x € 1.000
1	Renteherzieningen	0
2	Aflossingen	8.963
3	Renterisico (1+2)	8.963
4	Bepaling renterisiconorm:	
4a	Begrotingstotaal	174.424
4b	% in de regeling	20%
4 = (4ax4b/100)	Renterisiconorm	34.885
5a=(4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	25.922

4.2 KOERSRISICOBEBEER

Koersrisico is het risico dat de financiële vaste activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Op basis van artikel 6 van het Treasurystatuut van onze gemeente is het risico beperkt, doordat alle uitzettingen een hoofdsomgarantie aan het einde van de looptijd een vastrentende waarde hebben.

In dit artikel is bepaald dat de gemeente ter voorkoming van de risico's slechts een rekening courant, spaarrekening, daggeldlening, onderhandse geldlening of deposito's bij financiële instellingen aangaat.

4.3 KREDIETRISICOBEBEER

Kredietrisico is het risico dat ziet op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door financiële instellingen. Op basis van artikel 7 van het Treasurystatuut van onze gemeente wordt dit risico beperkt, doordat alle financiële instellingen zijn gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie met ten minste een A-rating en dat alle uitzettingen ten minste een A-minus rating hebben. De leningen uit de huidige portefeuille zijn volledig afgesloten bij bankinstellingen of overheden in Nederland. Om het risico verder te beheersen c.q. te beperken worden de uitzettingen slechts verstrekt waarbij de hoofdsom tenminste aan het einde van de looptijd nog intact is. Ook kunnen zekerheden worden gesteld.

4.4 INTERN LIQUIDITEITSRISICOBEBEER

In 2025 zijn twee leningen tegen het einde van de looptijd afgelost en is voor de restant bedragen een nieuwe lening aangetrokken. Verder blijkt uit de analyse van de liquiditeit dat eind 2025 een groot deel van de liquide middelen zijn gedaald als gevolg van investeringen. Daarnaast zijn rentebaten en dividenden ontvangen.

De huidige beschikbare liquide middelen zullen worden ingezet voor de investeringen in 2026 en daarop volgende jaren.

Rentekosten in 2025

Rentekosten	Raming bedrag rente in 2025 (primitief)	Werkelijk bedrag rente in 2025	Vershil
bedragen x € 1.000			
Kortgeld	0	0	0
Langgeld	1.663	1.547	-116
Totaal	1.663	1.547	-116

Leningenportefeuille

De onderhandse leningen vormen een belangrijk deel van het totale vreemd vermogen van de gemeente. De reguliere aflossingen en de gemiddelde rente in 2025 zijn in onderstaande tabel weergegeven. Alle leningen hebben verschillende vaste rente over de gehele looptijd.

Mutaties in de leningenportefeuille	Bedrag in €	Gemiddelde rente in %
Stand per 1 januari 2025	92.485	1,76
Nieuwe lening	3.200	
Reguliere aflossingen	8.963	
Vervroegde aflossingen		
Stand per 31 december 2025	86.722	1,76

Uitzettingen kortgeld

Bij het tijdelijk verstrekken van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen spreekt men van uitzettingen. Wij mogen uitzettingen per kwartaal van kortgeld boven de 2% (met een minimum van € 1 miljoen) van het begrotingstotaal alleen uitzetten bij de Rijks schatkist. Om binnen het drempelbedrag te blijven wordt dagelijks het saldo dat boven de norm uitkomt automatisch overgeboekt naar de schatkist.

Benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Voor de berekening van de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren verwijzen wij naar de toelichting op de balans.

Aandelen

De gemeente neemt deel in aandelenkapitalen en/of heeft bij verschillende organisatie een kapitaal gestort. In onderstaande tabel is de deelname weergegeven en het in 2025 ontvangen dividend.

Sinds het jaar 2024 neemt de gemeente ook deel in het kapitaal van Stedin holding N.V. In het afgelopen jaar met betrekking tot de deelneming in GBE Aqua een bedrag van afgerond € 6,1 miljoen bijgestort.

Instantie jaar 2025	Nominaal bedrag van de deelneming in €	Dividenduitkering of renteopbrengst in €
BNG Bank	59.475	50.756
PZEM (voorheen Delta NV)	270.907	
Zuidhoek BV's	36.302	
GBE/Aqua	12.837.297	
Stedin Holding	450.000	
Certificaten Dataland	0	
Aandelen Economische Impuls Zeeland	2.310	
Totaal	13.656.291	50.756

Relatiebeheer

Sinds 2019 hebben we op de rekening-courant van de BNG een kredietfaciliteit van € 4 miljoen en een intra-daglimiet van € 10 miljoen. Doelstelling is om de hoogte van de kredietlimiet te verlagen om op het ongebruikte deel van de kredietlimiet kosten te besparen. Daarbij is een intra-daglimiet geïntroduceerd als aanvulling op de kredietlimiet. Deze intra-daglimiet is één kalenderdag beschikbaar ter overbrugging om overstanden op de kredietfaciliteit te voorkomen.

4.5 RENTE VISIE EN RENTESCHEMA

Rente visie

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft in het jaar 2025 de rente bijgesteld naar 2 procent. De wijzigingen vloeien voort uit de dalende inflatie binnen Europa. De ECB streeft naar gemiddeld percentage van 2 procent. Op dit moment bestaat veel onzekerheid over de renteontwikkelingen. Door de economische situatie in de wereld als gevolg van de oorlogen in het Midden-Oosten en de Oekraïne zal de inflatie gaan toenemen. De huidige rente op de geld- en kapitaalmarkt varieert afhankelijk van de looptijd van de leningen thans tussen 3,0 en 4,0 procent en zal naar verwachting stijgen.

De gemeente beschikt op dit moment over een behoorlijke financiële buffer en behoeft in de komende perioden geen nieuwe leningen aan te gaan.

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording maken wij een renteschema op. Deze geeft inzicht in de totale rentelasten en de wijze van toerekening aan de diverse taakvelden binnen de programma's.

	Renteschema 2025	Projectfinanciering	Bedrag	Bedrag
a.	Rentelasten korte en lange financiering		1.556.342	
b.	Externe rentebaten		-1.226.422	
	Totaal door te rekenen externe rente			329.920
c1.	Rente die aan de grondexploitatie wordt doorgerekend opgenomen onder e	182.214		
c2.	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld wordt toegerekend opgenomen onder e	753.142		
	Saldo totaal door te rekenen externe rente			329.920
d1.	Rente over eigen vermogen en voorzieningen			1.733.151
	Aan taakvelden toe te rekenen rente			2.063.071
e.	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente			2.431.092
	Renteresultaat op taakveld Treasury			-368.021

Externe rentebaten ad b.

De externe rentebaten betreffen voornamelijk de ontvangen rente vanuit Rijks schatkist. Ultimo 2025 stond het rentepercentage op van 2,0 %.

Door te berekenen rente ad c1 en c2.

Er mag geen rente aan het eigen vermogen en voorzieningen worden toegerekend. Dit geschiedt wel aan de grondexploitaties en investeringen, waarbij sprake is van projectfinanciering. Dit geldt voor het sportcentrum in Zierikzee en de Pontes.

Rente over eigen vermogen en voorzieningen ad d1.

Het rentepercentage over het eigen vermogen en de voorzieningen mag maximaal het rentepercentage zijn dat door ons aan rentelasten over de extern aangetrokken korte en lange financiering wordt betaald. Voor het jaar 2025 is dit 1,76 %. Zie onderdeel 4.4, Leningenportefeuille.

Werkelijk aan taakvelden toegerekende ad e.

De rente wordt via het rente-omslagpercentage toegerekend aan de taakvelden. De notitie rente van het BBV stelt dat het niet is toegestaan om op taakvelden te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage (behalve indien aan bouwgronden en investeringen die met projectfinanciering zijn gefinancierd). Aan deze uitspraak voldoen wij.

Renteresultaat

Het verschil tussen de werkelijke rentelasten en de toegerekende rentelasten blijft met een percentage van 15,1 binnen de grens van 25% vanuit de BBV-voorschriften.

4.6 VALUTARISICOBEBEER

Het valutarisico is in onze gemeente uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in Euro's.

4.7 INFORMATIEVOORZIENING

Aan de toezichthouder (Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland) verstrekken wij verantwoordingsinformatie over de treasury. Dit doen wij op basis van onderstaande activiteiten:

1. bij overschrijding van de kasgeldlimiet in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages.
2. jaarlijks bij de begroting en de jaarstukken via de paragraaf financiering.
3. de leningsbesluiten bij het aantrekken van leningen

4.8 EMU-SALDO

Omschrijving	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking aan reserves	26.960	7.188	12.474
2 Mutaties (im-) materiële activa	-10.540	-13.234	-16.961
3 Mutaties voorzieningen	3.263	-1.235	2.294
4 Mutaties voorraden	65	2.055	1.933
5 Boekwinst bij verkoop effecten en (im-)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo	19.748	-5.226	-260

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

WAT HOUDT DE PARAGRAAF IN?

In deze paragraaf nemen wij u mee in hoe wij in 2025 uitvoering geven aan de 5 ambities uit ons Organisatieprogramma 2022-2026 (Sterke teams, Sterke bedrijfsvoering, Ruimte voor participatie, Aantrekkelijke organisatie en Goed bestuurlijk-ambtelijk samenspel).

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

P.5.1 Ambitie Sterke teams: We verbeteren de resultaten en kwaliteit van de dienstverlening aan inwoners, bestuur en interne klant door het functioneren van de teams verder te versterken.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

P.5.1.1 We geven uitvoering aan het Leerprogramma voor leidinggeven & teamontwikkeling, coaching, adviseren in politiek bestuurlijke context

Stand van zaken

Vanuit de ambitie Sterke teams volgde in 2025 weer een groot aantal teams het teamontwikkelingsprogramma Teamtalk, waarin de teams werkten aan het gezamenlijk inhoud geven aan het teamkompas (focus, route, drive, verbondenheid). De strategisch en tactisch managers gaven met elkaar inhoud aan de behoefte aan een gezamenlijk leertraject leiderschap. Dit gezamenlijk pad “Leren en werken in verbinding” draagt bij aan het ontwikkelen van gezamenlijke leiderschapstaal en werkwijze, het versterken van de samenwerking en rolduidelijkheid, het verbinden van concern- en afdelingssturing en het versterken van de politieke sensitiviteit.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P.5.1.2 We pakken de teamoverstijgende samenwerking in de werkprocessen actief op .

Stand van zaken

We namen voor het procesgericht werken een procesapplicatie in een pilot fase in gebruik. Een aantal processen is hierin inmiddels getekend. Er is een maandelijkse workshop voor teammanagers gehouden om het lerend effect te vergroten. De pilotfase is eind 2025 nagenoeg afgerond.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P.5.1.3 We zetten tijdelijk extra (ontwikkel- / verbeter) capaciteit in.

Stand van zaken

Van de resterende 1,34 fte is de vacature voor complexe juridische ondersteuning op omgevingstaken, Interbestuurlijk Toezicht (IBT) en Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) in het 2e halfjaar vervuld. De vacature voor een medewerker processen binnen de afdeling Wonen, Werken en Leven (WWL) zetten we nog niet uit. De reden hiervoor is dat de doorontwikkeling van de toegang randvoorwaardelijk is voor een effectieve inzet van de medewerker processen. Een extern bureau startte in 2025 om ons te adviseren over de inrichting van de stevige lokale teams en de doorontwikkeling van de toegang. Op basis van dat advies kijken we naar de onderliggende processen, effectiviteit daarvan en de inrichting van processen. Op basis daarvan kunnen we starten met de werving voor deze medewerker processen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

P.5.2 Ambitie Sterke bedrijfsvoering: We zijn aantoonbaar in control vanuit een datagedreven manier van werken en continue monitoring.

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

P.5.2.1 We ontwikkelen dashboards en zetten deze in.

Stand van zaken

We ontwikkelden op verzoek dashboards op basis van beschikbare data. Onder andere voor het zaakstelsel en de financiële applicaties. We onderzochten daarnaast hoe we de beschikbare data kunnen omzetten in sturingsinformatie. We zien hier nog kansen om de registratie verder te optimaliseren, meer eenheid in de data aan te brengen om de data beter te vertalen naar sturingsinformatie. We hebben zicht op hoe onderling data uit meerdere bronnen gekoppeld kunnen worden.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P.5.2.2 We ontwikkelen kwartaalrapportages over aantoonbaar in control urgente thema's op basis van de cyclische bedrijfsvoering gesprekken.

Stand van zaken

In de 2^e helft van 2025 hebben we ingezet op het vormen van de visie op bedrijfsvoering. Daartoe organiseerden de leidinggevenden workshops rondom het zogenaamde Three Lines Model overheden (3LMO). Een model dat de organisatie vanuit drie lijnen helpt bij het scherp krijgen van rollen, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden rondom bedrijfsvoering en bedrijfsvoeringsondersteuning. We voerden een quick scan uit op de huidige situatie rondom de bedrijfsvoering. Eind 2025 hebben we gesprekken over de bedrijfsvoering gevoerd. Deze gesprekken vormden de voorbereiding op het concernplan 2026. Om goed zicht te houden op de rechtmatigheid, hebben we onze manier van controleren aangepast op basis van risico's. Daardoor richten we ons bij de controles vooral op de onderdelen waar de kans op fouten het grootst is.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P.5.2.3. We blijven inzetten op privacy, informatieveiligheid en bedrijfscontinuïteit.

Stand van zaken

De inwerkingtreding van de Cyberbeveiligingswet werd uitgesteld naar het tweede kwartaal 2026. Dit had geen invloed op onze werkzaamheden. Op gebied van informatieveiligheid en privacy hebben we conform planning verder gewerkt aan de opgaven die voor ons liggen. We volgen daarbij richtlijnen die we als gemeente o.a. vanuit VNG aangereikt krijgen.

Op het thema bedrijfscontinuïteit zijn in 2025 beperkt stappen gezet. Door het tussentijds vertrek van een collega en het nog ontbreken van een opvolger voor deze rol, heeft borging van reeds uitgevoerde werkzaamheden slechts beperkt plaatsgevonden en is het aantal geanalyseerde kritieke processen niet verder uitgebreid.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P.5.2.4. We geven de beleidsindicatoren meer inhoud en betekenis (Amendement A6 programmabegroting 2025-2028)

Stand van zaken

Daar waar mogelijke namen we in de programmabegroting 2026-2029 de landelijk gemiddelde waarden en de gerealiseerde waarden over de afgelopen 4 jaar op. De vervolgstap in de doorontwikkeling van beleidsindicatoren nemen we de komende jaren mee in uitvoering van de integrale aanpak doorontwikkeling P&C cyclus.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

P.5.3 Ambitie Ruimte voor participatie: We vergroten de invloed van inwoners en ondernemers op hun leefomgeving.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

P.5.3.1 Werken van buiten naar binnen door communicatie en participatie in hart van beleid te organiseren

Stand van zaken

De raad stelde in juni 2025 de bestuursopdracht vast voor het opstellen van participatiebeleid en een participatieverordening. Daarin werd vastgelegd dat vaststelling van het beleid en de verordening naar verwachting plaatsvindt in september 2026. We maakten in de 2e helft van 2025 een voortvarende start met het traject. Ook maakten we eind 2025 in lijn met het raadsakkoord in de organisatie afspraken over de manier waarop we over participatie schrijven in collegeadviezen en raadsvoorstellen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

P.5.4 Ambitie Aantrekkelijke organisatie: We zijn een aantrekkelijke organisatie waar potentiële medewerkers willen werken en bestaande medewerkers willen blijven werken.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

P.5.4.1 We onderzoeken wat medewerkers nodig hebben om hun betrokkenheid te vergroten

Stand van zaken

In oktober 2025 voerden we de meeting uit van het medewerkersverbondenheidsonderzoek (MVO). Met een gemiddelde score van 3,73 op een 5-puntsschaal en een hoge respons (80%) zien we dat de medewerkers zich zeer betrokken voelen om een bijdrage te leveren aan onze gemeente. Het traject is ingericht als ontwikkel- en dialooginstrument op teamniveau en gericht op 4 behoeftelagen:

Basisbehoeften, individuele behoeften teambehoeften en groei behoeften. Binnen de afdelings-MT's zijn de teamuitkomsten besproken en de dialoogsessies met de teams onder begeleiding van Organisatie- en Adviesbureau Leeuwendaal voorbereid. In 2026 vinden de dialoogsessies met de teams plaats en borgen we de uitkomsten van het onderzoek met vervolgstappen op team, afdeling en organisatieniveau.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P.5.4.2 We hebben inzicht in wie we nodig hebben en waar we nog moeten ontwikkelen.

Stand van zaken

Conform planning zijn de SPP-plannen van alle afdelingen in 2025 opgesteld en afgerond. Iedere afdeling heeft de acties uit het SPP-plan opgenomen in de afdelings- en teamplannen, die regulier worden besproken en bestuurd. Ook zijn de verschillende SPP-plannen samengebracht tot één SPP-plan op concernniveau. Hierin staat voor de periode 2025-2027 beschreven wat (thema's/projecten) nodig is om de komende jaren ons personeelsbestand op orde te houden. Dit plan is richtinggevend voor ons HR-beleid. In het SPP houden we reeds rekening met de komst en verdere implementatie van AI-gerelateerde werkprocessen. Het SPP wordt regulier onderhouden in de afdelings-MT's en door het concern-MT.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P.5.4.3. We blijven inzetten op een proactief werving & selectieproces.

Stand van zaken

We hebben ingezet op actieve werving van personeel middels de wervingscampagne: “Stel je eens voor...”. De nieuwe vacaturesite (werkenbij.schouwen-duiveland.nl) die hierbij hoort, is sinds enige tijd live. We krijgen hierop veel positieve reacties, net als op onze wervingsevenementen en banenbeurzen. De website is overzichtelijk, werkt fijn en het eiland is goed weergegeven. Door deze website en de slogan overal in terug te laten komen, blijft het werkgeversimago en de identiteit van de gemeente goed zichtbaar en wordt dit door iedereen herkend. De arbeidsmarktspecialist is hierin de spil die continu zorgt voor updates en zichtbaarheid van onze gemeente. Zo is het ons in 2025 goed gelukt om veel nieuwe mensen aan te trekken.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

P.5.5 Ambitie Goed bestuurlijk-ambtelijk samenspel: We ervaren een goed afgestemde sturing op het realiseren van bestuurlijke prioriteiten.

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

P.5.5.1 We ontwikkelen onze communicatie naar de raad verder door, door nog efficiënter, korter en bondiger te communiceren.

Stand van zaken

In december 2025 stelde de raad het integrale plan van aanpak doorontwikkeling P&C cyclus vast. Binnen dit plan werken we de komende jaren als organisatie, college en raad gezamenlijk aan drie sporen. Binnen spoor één ontwikkelen we de kwalitatieve en kwantitatieve informatievoorziening binnen de P&C documenten door en leggen we een koppeling met de beleidscyclus daarin. Met spoor twee werken we aan een transparante vertaling van de herijkte Strategische visie binnen de documenten van de beleidscyclus en de P&C cyclus. In spoor drie staat een realistische begroting en planning centraal.

Geld (indicator)**Tijd (indicator)****P.5.5.2 We stellen een bestuurlijke kalender op en houden deze actueel.****Stand van zaken**

In het najaar van 2025 werkten we aan een gezamenlijk voorstel voor de aanpak van de Lange Termijn Agenda (LTA), waarin doel, uitgangspunten, rollen en werkafspraken rondom de LTA zijn opgenomen. Met als doel duidelijkheid creëren over de meerwaarde van een LTA in het samenspel tussen organisatie, college en raad en het versterken van de bestuurskracht.

Geld (indicator)**Tijd (indicator)****P.5.5.3 We borgen en toetsen de kwaliteit van de raadsvoorstellen en raadsbrieven****Stand van zaken**

We hebben in 2025 ingezet op het verbeteren van het bestuurlijk besluitvormingsproces door aandacht te besteden aan drie onderwerpen: rollen en processen, bewustwording en de toetsing van adviezen. Dit leidde eind 2025 tot het aanpassen van het proces, waarin nu ook specifieke ruimte voor participatie is opgenomen. De adviezen zijn in 2025 getoetst door het kwaliteitsteam. Dit leidde tot inzicht in verbeterpunten en een plan om de bewustwording te vergroten.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

BELEIDSINDICATOREN BEDRIJFSVOERING

Naam indicator	Eenheid	Waarde begroting na wijziging 2025	Waarde gerealiseerd 2025
Formatie	Aantal fte per 1000 inwoners	10,83 fte (o.b.v. begoting)	11,39 fte
Bezetting	Aantal fte per 1000 inwoners	10,25 fte (o.b.v. begoting)	10,83 fte
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	1.355	1.324
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom	28,26%	24,86%
Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	8.768.856	7.666.887

Toelichting beleidsindicatoren

De formatie en bezettingsindicator laten zien dat er in 2025 sprake was van een onderbezetting. De bezetting is achtergebleven door krapte op de arbeidsmarkt en het moeilijk vervullen vacatures. Dit geeft een budgetoverschot op het totale personeelsbudget. Dit overschot benutten we voor het inhuren van personeel wegens ziekte en vacatures.

De indicator externe inhuur betreft zowel het budgetoverschot als gevolg van de onderbezetting op formatie, als het reguliere beschikbare budget voor externe inhuur voor projecten. Uit nadere analyse blijkt daarnaast dat de gehanteerde uitgangspunten bij de raming van de loonkosten per fte kunnen afwijken van de werkelijke loonkosten. Daarnaast kent de toepassing van het beloningsbeleid en daarmee de besteding van de middelen een ingroeipad. Dit draagt beiden bij aan de vrijval van loonkosten, welke we inzetten voor inhuren van personeel wegens ziekte en vacatures.

De inzet van inhuur voor ziekte, vacatures en projecten is per saldo ruim € 1 miljoen minder in dan het totale beschikbare budget. Dit hangt samen met het feit dat vacatures in een aantal gevallen later in het jaar zijn ingevuld of naar verwachting slechts voor korte termijn ingevuld zouden worden, waardoor niet altijd is gekozen voor tijdelijke inhuur. Ook speelt de krapte op de inhuurmarkt een rol en wordt inhuur waar mogelijk terughoudend ingezet.

Op basis van de huidige inzichten lijkt het voordeel grotendeels incidenteel van aard. Tegelijkertijd wordt nader onderzocht in hoeverre structurele factoren ook in toekomstige jaren een rol spelen.

RECHTMATIGHEID

Omschrijving (toelichting)

Paragraaf bedrijfsvoering

Sinds het jaarverslag 2023 geeft het college een verklaring af over de rechtmatigheid van de jaarstukken. De accountant verstrekt alleen een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording. De verklaring legt het college af in de rechtmatigheidsverklaring. Aanvullend daarop is hieronder een toelichting opgenomen. De verantwoording vindt plaats op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en de Verordening financieel beleid.

Het college geeft hieronder een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. De rapportagegrens zijn de geconstateerde afwijkingen groter dan € 100.000.

Het college stelt dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, de verantwoordingsgrens overstijgen. De verantwoordingsgrens is 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves.

Excel-tabel

Begrotingscriterium	X € 1 miljoen
Begrotingscriterium	0,5
Voorwaardencriterium	3,3
M&O criterium	0
Totaal Onrechtmatigheden	3,86
Verantwoordingsgrens	3,15

Omschrijving (toelichting)

Begrotingscriterium

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid zijn op drie subprogramma's/onderdelen lastenoverschrijdingen geconstateerd die groter zijn dan € 100.000. Dit betreffen 3.4 Evenementen en activiteiten aan water, bestuur en burgerzaken en het bedrag voor de VPB heffing. De afwijkingen zijn toegelicht in de programma's. De afwijkingen zijn tijdig gemeld, maar worden niet als acceptabel geclassificeerd conform art 12. Lid 5 van de verordening financieel beleid. Om begrotingsafwijkingen te

voorkomen voorzien we met de implementatie van een nieuwe financiële applicatie verbetermogelijkheden in onder meer de verplichtingenadministratie.

Omschrijving (toelichting)

Voorwaardencriterium

Gedurende het jaar is tijdens de halfjaarlijkse controle gebleken dat er sprake was van aanbestedingsonrechtmatigheden. Hierdoor is de controle uitgebreid. Na afloop van het boekjaar is een uitgebreide controle uitgevoerd op naleving van de Europese aanbestedingswet. Hieruit volgt dat 21 dossiers niet conform aanbestedingsregels tot stand zijn gekomen. Hier liggen diverse oorzaken aan ten grondslag.

Excel-tabel

	Bedrag x 1 mln.	Aantal dossiers
Grip op omvang	1,1	8
Inkoopprocedure niet gemeld bij inkoopadviseurs	0,8	4
Procedure niet volledig of juist doorlopen/niet langer geldig	0,7	3
Raming van de opdracht niet volledig	0,8	6
Totaal	3,3	21

Omschrijving (toelichting)

Grip op omvang

Het huidige contract systeem en de financiële administratie zijn niet zodanig gekoppeld dat de uitnutting van een contract kan worden gemonitord. Hierdoor wordt er meer afgenomen op lopende contracten dan toegestaan is. Dit komt onder andere voor indien een product of dienst in een afdeling effectief blijkt en ook door andere afdelingen wordt ingezet.

Inkoopprocedure niet gemeld bij inkoopadviseurs

Er zijn dossiers waarbij de inkoopadviseur niet bij de inkoop betrokken is geweest. Het inkoopbeleid schrijft voor dat inkopen vanaf € 50.000 gemeld moeten worden bij de inkoopadviseur. Dit is in vier dossiers boven de EU aanbestedingsgrens, niet het geval.

Procedure

De aanbestedingswet schrijft bijzondere uitzonderingen op Europees aanbesteden voor. Hiervoor dienen specifieke procedures te worden doorlopen. Dit geldt bijvoorbeeld bij dwingende spoed, Sociaal specifieke diensten of technische afhankelijkheid. Deze procedures worden toegepast indien hier sprake van is, maar blijken niet allemaal volledig te zijn afgerond met de juiste stappen. Tevens kennen de procedures soms een beperkte geldigheidsduur. In dat geval dient binnen een redelijke periode een nieuwe aanbesteding plaats te vinden. Dit is niet in alle gevallen gebeurd.

Raming van de opdracht

De raming van een opdracht is de basis voor het bepalen van de inkoopprocedure. De raming wordt getoetst door de inkoopadviseur en hierna wordt de procedure bepaald. Het ramen van een opdracht kan complex zijn. Daarnaast kunnen gedurende de opdracht aanvullende of onvoorziene omstandigheden optreden. Het is van belang in de raming rekening te houden realistische risico's om te voorkomen dat een te lichte procedure onterecht wordt ingezet.

Herstel en voorkomen

Het aantal onrechtmatigheden is groter dan de verantwoordingsgrens. Door de uitgebreide controle hebben we onrechtmatigheden in beeld. Bij het constateren van de onrechtmatigheden is zo veel mogelijk direct per dossier de oplossingsrichting en een verwachte oplossingstermijn bepaald. Onderstaande tabel geeft gedeeltelijk weer op welke termijn de onrechtmatigheden worden opgelost.

Excel-tabel

Jaartal	Onrechtmatig € mln	Aantal dossiers
2025	0,2	2
2026	0,7	7
2027	1,1	4
2028	0,1	1
Nader te bepalen	1,2	7
Totaal	3,3	21

Omschrijving (toelichting)

Daarnaast wordt er een herstelplan inkopen geschreven waarin de aanbevelingen vanuit de interne aanbestedingscontroles worden geadresseerd. We betrekken hierbij de mogelijkheden die ontstaan vanuit

de implementatie van een nieuw financieel systeem per 1-1-2027 en het herzien van het inkoopbeleid in 2026.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1 ALGEMEEN

Een verbonden partij is een instelling buiten de eigen organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Het is één van de vormen voor de gemeente om haar taken uit te (laten) voeren: eigen activiteiten, door een commerciële partij of door een verbonden partij.

Verbonden partijen zijn in elk geval alle gemeenschappelijke regelingen waaraan wij deelnemen en alle naamloze en besloten vennootschappen waarvan we aandeelhouder zijn.

Verbonden partijen leveren soms bestuurlijk complexe verhoudingen op, omdat de gemeente zowel bestuurder als klant is. Bovendien zijn meestal meerdere partijen onderdeel van de verbonden partij. Wij zijn dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant. Wij moeten onze bestuurlijke doelen en wensen afstemmen met die van de andere deelnemers. Dit maakt de aansturing soms complex.

Voordelen van verbonden partijen zijn de grotere schaal en de regionale aanpak van een regionaal onderwerp. In deze paragraaf leest u het totaaloverzicht van de verbonden partijen.

In deze paragraaf benoemen we ook de eventuele risico's die wij lopen. Als de risico's substantieel en financieel van belang zijn, benoemen we die ook de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

6.2 VISIE EN BELEID GEMEENTE

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is per 1 juli 2022 gewijzigd, met als doel de democratische legitimatie van samenwerkingsverbanden tussen decentrale overheden te versterken. De wetwijziging beoogt de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen te vergroten bij de uitvoering van taken die zijn ondergebracht in gemeenschappelijke regelingen. Om de versterking te bereiken, wordt een aantal bestaande instrumenten van de volksvertegenwoordiging aangepast en uitgebreid. De wetwijziging benadrukt het belang van een actieve rol van de gemeenteraad bij de kaderstelling en het toezicht op verbonden partijen. Gemeenteraden worden gestimuleerd om, waar mogelijk, gezamenlijk op te treden om de bestuurlijke sturing binnen samenwerkingsverbanden te versterken.

De Vereniging Zeeuwse Gemeenten (VZG) heeft een provinciale juridische werkgroep ingesteld ter ondersteuning van gemeenten, provincie en waterschap bij het actualiseren van de gemeenschappelijke regelingen in het kader van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De wettelijke deadline voor het doorvoeren van deze aanpassingen was gesteld op 1 juli 2024. Op dit moment zijn nog niet alle regelingen aangepast met de gewijzigde wetgeving.

6.3 OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Er zijn vier categorieën om verbonden partijen te onderscheiden: gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en coöperaties, stichtingen en verenigingen en overige verbonden partijen. Per partij geven we het publieke, bestuurlijke en financiële belang aan.

Verbonden Partij	Programma	Vorm van Belang	omvang belang	Doelstellingen	Financiële bijdrage (x1000)	Eigen vermogen 1/1/25 (x1000)	Eigen vermogen 31/12/25 (x1000)	Vreemd vermogen 1/1/25 (x1000)	Vreemd vermogen 31/12/25 (x1000)	Risico's	Verwacht resultaat
Regionaal Bureau Leerplicht	2.1 Goed en realistisch voorzieningen niveau.	GR (centrum gemeente constructie)	14,29 %	Het RBL biedt begeleiding aan alle leerlingen uit de Oosterschelderegio in beeld en alle leerplichtige leerlingen die spijbelen, dreigen uit te vallen of uitgevallen zijn, met als doel het succesvol (ver)volgen van hun schoolcarrière.	162	-	Nog niet bekend	-	Nog niet bekend	Risico beperkt	Positief
Zeeuwse Muziekschool	2.1 Goed en realistisch voorzieningen niveau.	GR (openbaar lichaam)	13,00 %	De Zeeuwse Muziekschool heeft als doel de beleving van muziek te bevorderen door muziekonderwijs en zo een bijdrage te leveren aan de culturele ontwikkeling van de lokale samenleving.	278	-27	-148	1.032	580	Beperkt	Licht negatief
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland	2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn.	GR (openbaar lichaam)	7,00%	Deze gemeenschappelijke regeling draagt bij aan het	2.162	6.516	5.675	33.505	26.263	Matig	Positief

Verbonden Partij	Programma	Vorm van Belang	omvang belang	Doelstellingen	Financiële bijdrage (x1000)	Eigen vermogen 1/1/25 (x1000)	Eigen vermogen 31/12/25 (x1000)	Vreemd vermogen 1/1/25 (x1000)	Vreemd vermogen 31/12/25 (x1000)	Risico's	Verwacht resultaat
(GGD)				behouden en verbeteren van de publieke gezondheid. Daarvoor voert deze gemeenschappelijke regeling activiteiten uit op het gebied van jeugdgezondheidszorg, en fysieke veiligheid en bescherming, en voorziet zij gemeenten van advies.							
Veiligheidsregio Zeeland	2.1 Goed en realistisch voorzieningen niveau.	GR (openbaar lichaam)	onbekend	Deze verplichte gemeenschappelijke regeling heeft tot doel te voorzien in goede hulpverlening bij rampen en incidenten. Daartoe stelt de Veiligheidsregio preventie-, rampen- en nazorgplannen op en houdt ze een kwalitatief goede hulpverleningsorganisatie in stand.	3.690	1.718	1.593	29.948	19.813	Hoog	Positief
Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)	2.2 Wonen naar wens.	GR (openbaar lichaam)	8,60%	OLAZ draagt bij aan het handhaven van de publieke gezondheid en een	2.078	638	768	12.970	19.736	Risico beperkt	Kostend

Verbonden Partij	Programma	Vorm van Belang	omvang belang	Doelstellingen	Financie bijdrage (x1000)	Eigen vermoegen 1/1/25 (x1000)	Eigen vermoegen 31/12/25 (x1000)	Vreemd vermoegen 1/1/25 (x1000)	Vreemd vermoegen 31/12/25 (x1000)	Risico's	Verwacht resultaat
				goed woon-, werken leefmilieu, door het milieuvriendelijk en maatschappelijk verantwoord verwijderen en laten verwerken van afvalstoffen, met aandacht voor hergebruik.							
Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelde regio (SWVO)	2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn.	GR (openbaar lichaam)	14,30 %	Binnen het SWVO werken de gemeenten samen aan de transformatie van het sociaal domein. De gemeenten willen regionaal samenwerken om de gewenste transformatie van de samenleving voor elkaar te krijgen, mits dit voor de lokale situatie meerwaarde heeft. Bij initiatieven die bijdragen aan vernieuwing in het sociaal domein kan het SWVO een ondersteunende rol spelen. Het SWVO verzorgt het contracteren	1.194	1.243	1.332	17	15.305	Laag	Kostende kkend

Verbonden Partij	Programma	Vorm van Belang	omvang belang	Doelstellingen	Financie bijdrage (x1000)	Eigen vermo gen 1/1/25 (x1000)	Eigen vermo gen 31/12/25 (x1000)	Vreem d vermo gen 1/1/25 (x1000)	Vreem d vermo gen 31/12/25 (x1000)	Risic o's	Verwacht resultaat
				en het contractenbeheer van zorgaanbieders met betrekking tot de taken van de WMO.							
Bureau College Zorg en Welzijn (CZW-bureau)	2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn.	Entiteit vallend onder GR SWVO	onbekend	Het Bureau CZW voert de gezamenlijke beleidsvoorbereiding en -uitvoering uit op taken uit de taakvelden zorg en welzijn voor alle 13 Zeeuwse gemeenten en de provincie Zeeland. Het gaat om de invulling van de gemeentelijke Anti Discriminatie Voorziening, Meldpunt Huiselijk Geweld/ Huisverbod, het Project Jeugd en Alcohol en de Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en beschermd wonen (namens de centrumgemeente Vlissingen). Voor een goede en evenwichtige inrichting van de taakvelden zorg en	Nog niet bekend	82	Nog niet bekend	9.428	Nog niet bekend	Laag	Nog niet bekend

Verbonden Partij	Programma	Vorm van Belang	omvang belang	Doelstellingen	Financiële bijdrage (x1000)	Eigen vermogen 1/1/25 (x1000)	Eigen vermogen 31/12/25 (x1000)	Vreemd vermogen 1/1/25 (x1000)	Vreemd vermogen 31/12/25 (x1000)	Risico's	Verwacht resultaat
				welzijn op Zeeuwse schaal stelt dit bureau beleid op voor de deelnemende Zeeuwse gemeenten.							
Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)	2.2 Wonen naar wens.	GR (openbaar lichaam)	onbekend	De RUD voert de wettelijke taken voortvloeiende uit de Wet Vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wth) van de milieu-inrichtingen uit.	1.115	110	Nog niet bekend	7.783	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	A.1 Algemene dekkingsmiddelen.	Vennootschappen/Coöperaties	onbekend	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De gemeente heeft de BNG als huisbankier.		- 4.777	4.863	123.164	110.701	n.v.t	172.000
Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij (ZEH) N.V.	1.1 Economie sterk water gerelateerd.	Vennootschap	3,90%	Werkzaam zijn op het gebied van de openbare gas-, elektriciteits- en warmtevoorziening		- 1.306	Nog niet bekend	666	Nog niet bekend	Laag	Nog niet bekend
Stedin Holdin	1.1 Economie	Vennootschappen/C	0,07%	Het aanleggen,		- 3.370	3.586	5.704	6.489	Laag	Positief

Verbonden Partij	Programma	Vorm van Belang	omvang belang	Doelstellingen	Financie bijdrage (x1000)	Eigen vermo gen 1/1/25 (x1000)	Eigen vermo gen 31/12/25 (x1000)	Vreem d vermo gen 1/1/25 (x1000)	Vreem d vermo gen 31/12/25 (x1000)	Risic o's	Verwacht resultaat
NV	sterk water gerelateerd.	oöperaties		beheren en onderhouden van energienetten.							
B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides	1.1 Economie sterk water gerelateerd	Vennootschap	0,90%	Werkzaam zijn op het gebied van de openbare watervoorziening voor drinkwater en industriewater.	-	625	676	884	875	Laag	Positief
Zuidhoek-Flex bv	1.4 Arbeidsmarkt in balans	Vennootschappen/C oöperaties	100,00%	Dit bedrijf zet in zich om, al dan niet tijdelijk en al dan niet geïndiceerd, gesubsidieerde arbeid te leveren door het in dienst nemen van uitkeringsgerechtigden als opstap naar een reguliere baan.	-	328	332	212	173	Laag	Licht negatief
Zuidhoek-Reïntegratie bv	1.4 Arbeidsmarkt in balans	Vennootschappen/C oöperaties	100,00%	Dit bedrijf zet zich in voor het bevorderen van re-integratie, via het arbeidsproces van uitkeringsgerechtigden door het uitvoeren van re-integratieopdrachten.	264	246	154	261	268	Matig	Negatief
Zuidhoek-Personeels bv	1.4 Arbeidsmarkt in balans	Vennootschappen/C oöperaties	100,00%	Dit bedrijf voorziet in het aannemen van nieuw personeel, zonder de ambtelijke status, ter vervanging van	953	127	137	180	172	Matig	Licht positief

Verbonden Partij	Programma	Vorm van Belang	omvang belang	Doelstellingen	Financiële bijdrage (x1000)	Eigen vermogen 1/1/25 (x1000)	Eigen vermogen 31/12/25 (x1000)	Vreemd vermogen 1/1/25 (x1000)	Vreemd vermogen 31/12/25 (x1000)	Risico's	Verwacht resultaat
				personeel met een ambtelijke status.							
Economische Impuls Zeeland (EIZ)	1.3 Florerende kleinschalige bedrijvigheid.	Vennootschap	onbekend	EIZ pleegt acquisitie om bedrijven in Zeeland te laten vestigen. Daarnaast ondersteunt EIZ-bedrijven branchegericht en individueel om innovaties of verdere ontwikkeling en groei te realiseren.	42	10.909	Nog niet bekend	2.107	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Stichting Sportbedrijf Schouwen-Duiveland	2.1 Goed en realistisch voorzieningen niveau	Stichting	0,00%	Het Sportbedrijf Schouwen-Duiveland heeft als doel het in stand houden van kwalitatief goede sportaccommodaties. Daarvoor exploiteert ze sportaccommodaties, op een zo doelmatig mogelijk manier, om deze in stand te houden.	20	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Nog niet bekend	Laag	Licht negatief
Regionaal Informatie en Expertise Centrum Zeeland-West-Brabant (TF-RIEC)	2.2 Wonen naar wens	Overig	0,00%	Het RIEC heeft als doel het terugdringen van criminaliteit, door het verzamelen en analyseren van informatie over vermeend	32	3.019	Nog niet bekend	8.627	Nog niet bekend	Laag	Nog niet bekend

Verbonden Partij	Programma	Vorm van Belang	omvang belang	Doelstellingen	Financiële bijdrage (x1000)	Eigen vermogen 1/1/25 (x1000)	Eigen vermogen 31/12/25 (x1000)	Vreemd vermogen 1/1/25 (x1000)	Vreemd vermogen 31/12/25 (x1000)	Risico's	Verwacht resultaat
				crimineel gedrag en mogelijke ondermijningsactiviteiten, en voorziet politie, justitie en burgemeesters van gerichte adviezen en informatie om op te kunnen treden en maatregelen te nemen.							
Stichting Zorgen Veiligheidshuis Zeeland	2.2 Wonen naar wens	Stichting	0,00%	Het Zorg- en Veiligheidshuis Zeeland koppelt de justitiële keten en de zorg- en welzijnketen fysiek aan elkaar om op een zo effectief mogelijke wijze criminaliteit, recidive en overlast tegen te gaan en daarmee de (sociale) veiligheid in Zeeland te verhogen.	20	520	Nog niet bekend	427	Nog niet bekend	Laag	Nog niet bekend

Paragraaf 7 Grondbeleid

Via deze paragraaf brengen we verslag uit en leggen we verantwoording af over het gevoerde grondbeleid. We bieden inzicht in de voortgang van de ruimtelijke ontwikkelingen voor de bouwgrondexploitaties die we zelf actief uitvoeren.

De jaarrekening toont inzicht in verschillen tussen de begrootte en gerealiseerde kosten en opbrengsten van de bouwgrondexploitaties. Daarnaast biedt de jaarrekening inzicht in eventuele afwijkingen in het inhoudelijke programma en in de tijdsplanning ten opzichte van de vastgestelde uitgangspunten.

Onderwerpen die eveneens aan bod komen zijn de winst- en verliesnemingen, afgesloten plannen, risico's en weerstandvermogen in de vorm van reserves en voorzieningen.

7.1 GEMEENTELIJK GRONDBELEID

De gemeenteraad heeft op 12 december 2024 de nota grondbeleid vastgesteld. De nieuwe nota grondbeleid is geschreven op basis van de nieuwe Omgevingswet en veranderingen in jurisprudentie en regelgeving.

Met de nota grondbeleid beoogt de gemeente Schouwen-Duiveland:

- haar strategische ruimtelijke (en maatschappelijke) doelen te realiseren door
  - a. het gewenste ruimtegebruik te realiseren;
  - b. de gewenste ruimtelijke kwaliteit te bevorderen;
- te zorgen voor een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten (tussen eigenaren, exploitanten, gebruikers en de gemeente);
- de gemeentelijke financiële risico's van ruimtelijke ontwikkelingen te beheersen.

Grondbeleid is in zowel juridisch als financieel opzicht instrumenteel van aard en is volgend ten aanzien van de doelstellingen, die de gemeente heeft gesteld met betrekking tot sectoraal gerichte beleidsvelden, zoals volkshuisvesting, werkgelegenheid en maatschappelijke ontwikkeling. Grondbeleid is ondersteunend aan de (ruimtelijke) ambities en doelstellingen van marktpartijen en particulieren, maar uiteraard ook aan de doelstellingen van de gemeente, zoals omschreven in gebiedsgerichte programma's en beleidsnota's.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen ziet de gemeente Schouwen-Duiveland het als haar publieke taak om zoveel mogelijk regie te voeren, zodat zij haar beleidsdoelstellingen zo goed mogelijk kan realiseren. De uitvoeringspraktijk van de gemeente Schouwen-Duiveland laat zien dat zij bij het voeren van haar grondbeleid kiest voor flexibel maatwerk (dynamisch grondbeleid). Per project wordt gezocht naar de gewenste vorm van grondbeleid, actief, actief-faciliterend of facilitair, om verantwoord en gecontroleerd te kunnen sturen op de ruimtelijke ambities en beleidsdoelstellingen. De gemeente Schouwen-Duiveland heeft als voorkeur een actieve houding voor een initiatief om haar beleid, visie of bestuurlijke ambities waar te maken. Als de markt een initiatief niet oppakt kan worden besloten grond en/of opstallen te verwerven. In dat geval zet de gemeente in op minnelijke verwerving waarbij op grond van de Omgevingswet een voorkeursrecht gevestigd kan worden. In het uiterste geval kan de gemeenteraad besluiten te onteigenen.

Wanneer de gemeente facilitair optreedt beperkt de rol van de gemeente zich meestal tot het doorlopen van de ruimtelijke procedure om de plannen mogelijk te maken en het verhalen van gemeentelijke kosten op de ontwikkelende partij. De afspraken tussen de ontwikkelende partij en de gemeente worden vastgelegd in een anterieure overeenkomst.

Bij verkoop van vastgoed hanteert de gemeente marktconforme prijzen, die door taxatie worden onderbouwd volgens de residuele grondwaardebepaling en/of comparatieve methode.

7.2 HOOFDLIJNEN ONTWIKKELINGSPROGRAMMA

Met het vaststellen van de jaarrekening 2024 zijn alle grondexploitaties voor de laatste keer herzien. Hierna gaan we in op de voor 2025 beoogde en gerealiseerde doelen van de in exploitatie genomen plannen.

Voor de juiste waardering van de grondexploitaties zijn in het kader van de jaarrekening 2025 voor alle plannen de nog te verwachten kosten en opbrengsten geactualiseerd. Per grondexploitatie is gekeken welke werkzaamheden er nog plaats moeten vinden en zijn de te verwachten kosten herrekend op basis van actuele prijzen. De nog te verwachten opbrengsten zijn bijgesteld aan de hand van de nog uitgeefbare m² bouwgrond en de grondprijisbrief 2026. Voor de kostenstijging bouw- en woonrijp maken is rekening gehouden met 2% vanaf 2026. Voor de gemeentelijke apparaatskosten met 5,1% in 2026, 4,2% in 2027 en 4,5% vanaf 2028. Voor de opbrengststijging is rekening gehouden met 1%. In de meerjarige grondexploitaties is rekening gehouden met een rentepercentage van 2,7%. Voor de negatief sluitende plannen is rekening gehouden met een disconteringsvoet van 2% voor het berekenen van de contante waarde.

Bedragen in €

Categorie	In exploitatie	Boekwaarde 1-1-2025	Kosten	Opbrengsten	(Tussentijdse) winst- of verliesneming	Voorziening bouwgrondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2025
Wonen	Irenestraat - Burgh- Haamstede	143.740	9.070			152.810	0
Wonen	Sluispad - Burgh- Haamstede	331.060	12.682			343.742	0
Wonen	Julianastraat - Burgh- Haamstede	83.770	195.964	-41.945		237.789	0
Wonen	Emil Sandstromweg - Zierikzee	0	51.990	234.710			286.700
Wonen	Elkerzeeseweg - Scharendijke	0	120.258	-80.258			40.000
Wonen	Haneweg - Ouwerkerk	0	177.842				177.842
Wonen	Subtotaal woningbouw	558.570	567.806	112.507	0	734.341	504.542
Bedrijvigheid/recreatie	Bedrijventerrein 3 – Bruinisse	-125.440	8.999		59.458		-175.899
Bedrijvigheid/recreatie	Business Park NW – Zierikzee	1.112.184	45.553	-1.320.286	-162.549		0
Bedrijvigheid/recreatie	Business Park ZO - Zierikzee	-159.495	27.015		18.376		-150.856
Bedrijvigheid/recreatie	Straalweg 2 – Zierikzee	-997.171	2.980	-878.078	-523.229		-1.349.040
Bedrijvigheid/recreatie	Gouwepoort – Zierikzee	1.377.603	124.168	-1.007.056			494.715
Bedrijvigheid/recreatie	Zoomgebied 1e fase - Renesse	1.118.738	11.600		7.981		1.122.357
Subtotaal bedrijvigheid / recreatie		2.326.419	220.315	-3.205.420	-599.963	0	-58.723
	Totaal in exploitatie	2.884.989	788.121	-3.092.913	-599.963	734.341	445.819

In exploitatie	Boekwaarde 31-12-2025	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Nog te verwachten Tussentijdse winstneming	Geraamd nog te realiseren resultaat	(Vermoedelijk) resultaat jaarrekening 2025	Vermoedelijk resultaat jaarrekening 2024 contant

Categorie	In exploitatie	Boekwaarde 1-1-2025	Kosten	Opbrengsten	(Tussentijdse) winst- of verliesneming	Voorziening bouwgrondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2025
						contant 1-1-2026	1-1-2026
Wonen:							
Irenestraat - Burgh-Haamstede	0				0	152.810	154.310
Sluispad - Burgh-Haamstede	0				0	343.742	345.962
Julianastraat - Burgh-Haamstede	0				0	237.789	256.439
Emil Sandstromweg - Zierikzee	286.700	2.814.741	-2.999.129		102.312	96.410	-15.640
Elkerzeeseweg - Scharendijke	40.000	3.338.885	-2.417.150		961.735	906.264	305.130
Haneweg - Ouwerkerk	177.842	731.788	-812.977		96.653	91.077	
Subtotaal woningbouw	504.542	6.885.414	-6.229.256	0	1.160.700	1.828.092	1.046.201
Bedrijvigheid/recreatie:							
Bedrijventerrein 3 - Bruinisse	-175.899	149.334			-26.565	33.590	-20.288
Business Park NW – Zierikzee	0				0	-162.549	-32.473
Business Park ZO – Zierikzee	-150.856	147.247		24.172	-27.781	15.965	-9.013
Straalweg 2 - Zierikzee	-1.349.040	759.971		-132.341	-456.728	-1.085.120	-944.925
Gouwepoort – Zierikzee	494.715	319.660	-542.600		271.775	261.222	433.072
Zoomgebied 1e fase - Renesse	1.122.357	1.088.029	-3.147.411	-1.642	-935.383	-880.465	-978.386
Subtotaal bedrijvigheid / recreatie	-58.723	2.464.241	-3.690.011	-109.811	-1.174.682	-1.817.357	-1.552.013
Totaal in exploitatie	445.819	9.349.655	-9.919.267	-109.811	-13.982	10.735	-505.812

NB De winstnemingen zorgen voor een toename van de boekwaarde.

Resultaat

Zoals blijkt uit het overzicht is het vermoedelijke resultaat van de in exploitatie genomen gronden (inclusief de tussentijdse winstneming jaarrekening 2025) € 10.700 negatief (contante waarde 1-1-2026). In dit resultaat zijn zeven negatief sluitende grondexploitaties meegenomen waarvoor een voorziening is getroffen. Het verwachte resultaat exclusief de negatief sluitende grondexploitaties waarvoor een voorziening is getroffen bedraagt € 2.078.600 (contante waarde 1-1-2026).

Voortgang en ontwikkelingen 2025 woningbouw

De gemeentelijke grondexploitaties voor woningbouw zijn allen opgenomen in het woningbouwprogramma. In 2025 is er één nieuwe grondexploitatie geopend, Haneweg Ouwkerk.

Irenestraat (Burgh-Haamstede), Sluispad (Burgh-Haamstede) en Julianastraat (Burgh-Haamstede)

Stichting Zeeuwend heeft 21 levensloopgeschikte grondgebonden sociale huurwoningen gerealiseerd binnen deze 3 gemeentelijke grondexploitaties. Met Zeeuwend is de afspraak gemaakt dat zij vanuit de eigen woningvoorraad een aantal woningen verkoopt. Op deze manier komen er een aantal betaalbare koopwoningen op de markt waardoor er doorstroming op de woningmarkt ontstaat. Alle 3 de grondexploitaties worden eind 2025 afgesloten met een tekort. Voor dit tekort is een voorziening getroffen waaruit het tekort van in totaal € 734.300 wordt gedekt.

Modulair wonen Emil Sandströmweg (Zierikzee) en Elkerzeeseweg (Scharendijke)

In 2025 is verder gewerkt aan de planontwikkeling en zijn de ruimtelijke procedures opgestart voor de modulaire woonconcepten in Zierikzee en Scharendijke. Door Stichting Zeeuwend worden in Zierikzee 90 woningen gerealiseerd en in Scharendijke 60 woningen.

Elkerzeeseweg. In Scharendijke was het nodig extra stikstofonderzoek uit te voeren dat voor enige vertraging heeft gezorgd. De aanbesteding voor het bouw- en woonrijp van het plangebied voor Scharendijke is afgerond. Het negatieve exploitatieresultaat van de Elkerzeeseweg sluit € 650.500 lager dan voorzien. Dit komt vooral doordat de aanbesteding € 100.000 hoger uitvalt dan voorzien. Daarnaast is er een meerwerk van afgerond € 400.000 door een wijziging van de uitgangspunten in het ontwerp door eisen van het waterschap en wensen vanuit beheer en bewoners uit de omgeving. Verder moeten de ondergrondse containers voor het milieupark nog besteld worden. Ook voor een goede bereikbaarheid/ontsluiting van het plangebied zijn er meer kosten van ongeveer € 100.000. Voor het tekort op einddatum is een voorziening getroffen.

Emil Sandstromweg. Doordat in Zierikzee de onderzoeken naar flora en fauna niet konden worden afgerond is het sloopwerk niet uitgevoerd in 2025. Bovendien hangt de ontwikkeling in Zierikzee samen met die in Scharendijke en moeten de werkzaamheden in Scharendijke eerst starten. Met de jaarrekening 2024 zijn de plankosten en kosten aan ambtelijke uren abusievelijk afgeraamd. Deze zijn in de herziene grondexploitatie weer gecorrigeerd. Het kleine positieve resultaat op einddatum is daarom omgeslagen naar een tekort op einddatum van ongeveer € 102.300. Voor dit tekort is een voorziening getroffen.

Haneweg (Ouwkerk)

In 2025 is de grondexploitatie Haneweg geopend. Het plan voorziet in een woningbouwontwikkeling op de locatie van de voormalige openbare basisschool aan de Haneweg in Ouwkerk. Op de locatie gaat Stichting Zeeuwend 14 sociale huurwoningen realiseren. De primaire begroting ging uit van een tekort op de grondexploitatie van € 585.600. Door een ontvangen subsidie en een gunstige aanbesteding voor het sloopwerk is het tekort teruggebracht tot € 96.700. Begin 2026 wordt gestart met het bouwrijp maken van de locatie.

Grondaankopen 2025

In 2025 is er 5 hectare grond aangekocht binnen het plangebied van de gebiedsontwikkeling Zierikzee Noord West. Op het plangebied van deze beoogde gebiedsontwikkeling is door de gemeente een voorkeursrecht gevestigd. Voor de woningbouwontwikkeling Riekusweel in Bruinisse zijn een paar kleine percelen grond aangekocht voor een optimalisatie van het plangebied. Daarnaast heeft er een grondruil plaatsgevonden met de provincie Zeeland. De gemeente heeft hierbij ongeveer 4 hectare grond verworven aan de Platte Capelledijk in Nieuwerkerk om een fruitteler te verplaatsen. Deze verplaatsing maakt het mogelijk om het beoogde woningbouwplan aan de Elzenstraat/Plataanstraat in Nieuwerkerk te realiseren.

Woningmarktafspraken

De huidige woningmarktafspraken met de provincie Zeeland bieden officieel ruimte voor 1.615 te bouwen wooneenheden. Voor het realiseren van woningen wordt ingezet op structuurversterkende plekken en locaties waarvan de gronden en of opstallen in bezit zijn van de gemeente. Naast de gemeentelijke locaties faciliteren we ook particuliere woningbouwinitiatieven.

De Natura-2000 gebieden Kop van Schouwen, Voordelta, Oosterschelde en Grevelingen zijn waardevol, maar beperken tegelijkertijd diverse ontwikkelingen die onze gemeente en initiatiefnemers willen realiseren. Op 18 december 2024 heeft de Raad van State twee uitspraken gedaan waardoor de impact van het aspect stikstof op initiatieven, vooral op het westelijk deel van Schouwen-Duiveland, verder is toegenomen. Door de uitspraken is het toetsingskader rondom intern salderen niet meer mogelijk.

Om zo efficiënt mogelijk te werken, proberen we bij aanvang van een project de stikstofproblematiek inzichtelijk te maken en zo nodig het overleg aan te gaan met het bevoegd gezag (provincie Zeeland) en deskundigen. Dit alles gericht op het zoveel mogelijk (laten) uitvoeren van diverse (woning)bouwprojecten, zonder regelgeving en geldende jurisprudentie uit het oog te verliezen. We concentreren ons hierbij op woningbouwlocaties waar de invloed van stikstof minder van invloed is op de omgeving. Al met al kosten de stikstofdossiers veel tijd, energie, creativiteit en financiële middelen.

Voortgang en ontwikkelingen 2025 bedrijventerreinen en recreatiegronden

Bedrijventerreinenprogramma

Het nieuwe bedrijventerreinenprogramma is in 2025 door de gemeenteraad vastgesteld. We zetten in op het doorontwikkelen van sterke sectoren, duurzaamheid, een optimaal ondernemersklimaat en een balans op de arbeidsmarkt. Nieuwe bedrijven vestigen zich op het nieuw te realiseren bedrijventerrein in Zierikzee en bedrijven op bestaande kleinschalige bedrijventerreinen hebben onder voorwaarden een beperkte uitbreidingsruimte.

Voor de periode 2024 tot en met 2035 verwachten we een totale ruimtevraag vanuit reguliere bedrijventerreinsectoren van ongeveer 11 tot 20 hectare. Volgens het bedrijventerreinenprogramma is er in de periode 2024 tot en met 2032 een ruimtevraag van gemiddeld 0,8 tot 1,5 hectare per jaar. Voor de periode 2033 tot en met 2035 gemiddeld 0,5 tot 1,5 hectare per jaar.

In 2025 is de laatst beschikbare gemeentelijke bouwgrond verkocht op bedrijventerrein Gouwepoort. Er blijft interesse in bedrijfskavels. Er is in 2026, net als in andere jaren, weinig leegstand op de bedrijventerreinen.

In 2023 is gestart met de gebiedsontwikkeling "Uitbreiding Zierikzee Zuidoost" waarin naast een nieuw bedrijvensterrein ook het 150 kV station wordt ingepast. Op de benodigde percelen ligt een voorkeursrecht. Een paar percelen zijn aangekocht in 2025, voor de overige zijn we in onderhandeling voor aankoop. De structuurvisie Zierikzee is aangepast en een wijziging van het omgevingsplan wordt in het najaar van 2026 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Prognose bedrijventerreinen 2026

Uitgifte	1-1-2026 in m2	2026	Totaal in m2
Zierikzee Gouwepoort	4.673	4.673	4.673
Totaal	4.673	4.673	4.673

Bedrijventerrein fase 3 (Bruinisse) en Straalweg 2 (Zierikzee)

Alle bouwgrond binnen deze grondexploitaties zijn verkocht. De voorbereidingen voor het 'woon'rijp maken van beide bedrijventerreinen zijn getroffen. De werkzaamheden starten in 2026. Op het bedrijventerrein fase 3 in Bruinisse is in totaal 28.607 m2 uitgegeven en Straalweg 2 in Zierikzee in totaal 76.143 m2. Beide grondexploitaties sluiten met een positief resultaat waarvan een groot deel als tussentijdse winst is genomen in voorgaande jaren.

Gouwepoort (Zierikzee)

In 2025 is er een kavel van ongeveer 8.600 m2 geleverd. De resterende bouwgrond met een oppervlakte van ongeveer 4.700 m2 is verkocht en wordt in 2026 geleverd. Daarnaast wordt de ondergrond van de toegangsweg verkocht aan de 2 ondernemers die zich op het bedrijventerrein vestigen. De kosten van de aanleg van de weg en toekomstig beheer en onderhoud zijn voor rekening van de 2 ondernemers. Hierdoor neemt het geprognosticeerde tekort op de grondexploitatie af. Voor het tekort op einddatum is een verliesvoorziening getroffen.

Zoomgebied 1e fase (Renesse)

Aan de initiatiefnemer is, ten behoeve van de beoogde kwaliteitsverbetering van zijn recreatieterrein, extra grond verkocht. Levering van deze grond vindt plaats na wijziging van het bestemmingsplan. Op de wijziging van het bestemmingsplan loopt een beroepsprocedure. Het is niet duidelijk wanneer de uitspraak op het beroep plaatsvindt. In de met de initiatiefnemer gesloten overeenkomst is ook een afspraak gemaakt over compensatie van natuur.

Afzet 2025	Realisatie 2024	Begroting 2026	Realisatie 2025
Aantal bouw kavels (woningen)	21	150	0
Bedrijventerreinen in m2	0	17.656	27.827
Recreatie in m2	0	0	0

Omzet 2025 (bedragen in € mln.)	Realisatie 2024	Begroting 2026	Realisatie 2025
Woningbouw	0,5	3,0	0,0
Bedrijventerreinen	0,0	1,9	3,2
Recreatie	0,0	0,0	0,0

7.3 FINANCIËEL RESULTAAT/RESERVES EN VOORZIENINGEN

Boekwaarden

In exploitatie genomen gronden

De totale boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden is in 2025 afgenomen van € 2,9 miljoen naar € 0,5 miljoen per 31 december 2025.

Boekwaarde in exploitatie genomen gronden (in €)	
Boekwaarde 1 januari 2025	2.884.989
Bij: vermeerdering 2025	788.121
Af: vermindering 2025	-3.092.914
Bij: (tussentijdse) winst 2025	599.964
Af: Voorziening 2025	-734.341
Boekwaarde 31 december 2025	445.819

De vermindering met € 2,4 miljoen wordt vooral veroorzaakt doordat er in 2025 voor ruim € 3,0 miljoen bedrijfsgrond is verkocht in 2025 en er 3 negatief sluitende grondexploitaties afgesloten zijn ten laste van de voorziening bouwgrondexploitatie voor ruim € 0,7 miljoen. Daarnaast is er voor € 0,6 miljoen aan (tussentijdse) winst genomen en is er voor € 0,8 miljoen aan kosten gemaakt in 2025.

Resultaten

Voor de tussentijdse winstnemingen wordt de Percentage of Completion (POC) methode gebruikt. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Daarmee moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden geschat;
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Uit herberekening van de winstnemingen kan blijken dat er in het verleden te veel tussentijdse winst is genomen. Als dit het geval is, vindt er een correctie plaats, een zogenaamde 'negatieve' winstneming.

De herziening van de grondexploitaties heeft in de volgende tussentijdse (gecorrigeerde) winstnemingen en resultaten van afgesloten plannen geresulteerd:

Plan	Winst- en verliesneming < 2025	(gecorrigeerde) Winstneming 2025	Winstneming 2026 en verder
Bruinisse, Bedrijventerrein fase 3	733.423	-59.458	26.566
Zierikzee, Business Park ZO C	1.344.432	-18.376	3.611
Zierikzee, Business NW	-123.546	162.549	
Zierikzee, Straalweg 2	1.888.464	523.229	589.069
Renesse, Zoomgebied fase 1	92.252	-7.981	937.025
	3.935.025	599.963	1.556.271

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er in 2025 een (gecorrigeerde) tussentijdse winst genomen wordt van € 600.000 die is toegevoegd aan de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf. Voor de jaren vanaf 2026 is een tussentijdse winst geprognosticeerd van circa € 1,6 miljoen.

Voorziening en reserves

Algemene reserve ontwikkelingsbedrijf

De algemene reserve ontwikkelingsbedrijf wordt voor verschillende doelen gevormd:

- Als financieel weerstandsvermogen voor het opvangen van onvoorziene tegenvallers in de exploitatie van bouwgrond. De reserve wordt gevoed door tussentijdse winstnemingen vanuit lopende grondexploitaties en exploitatieoverschotten van afgewikkelde plannen. Eventueel nadelige exploitatieresultaten worden ten laste van de reserve gebracht indien hiervoor geen voorziening is gevormd.
- Als buffer voor het opvangen van een eventueel onrendabel deel van een strategische (grond)aankoop. Het betreft aankopen waarbij het risico bestaat dat de gronden mogelijk niet voor het beoogde doel in exploitatie kunnen worden genomen en risicovol zijn.
- Als egalisatiefunctie voor de resultaten uit de exploitatie van gemeentelijk onroerend goed in tijdelijk beheer.

De hoogte van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf voor het opvangen van tegenvallers binnen de grondexploitatie, zoals genoemd onder a), is bepaald op 5% van “de omzet van de bouwgrondexploitatie per ultimo van enig jaar”. Onder de omzet zoals genoemd in de vorige zin gaan we uit van de boekwaarde per ultimo van enig jaar te vermeerderen met de nog te verwachten kosten. De hoogte van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf voor de doelen als benoemd onder b) en c) is maximaal € 2,0 miljoen.

Als het saldo van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf lager is dan de hiervoor genoemde 5% van de omzet wordt de reserve aangevuld tot dit bedrag vanuit de algemene reserve van het concern. Indien het

saldo van de reserve hoger is dan de hiervoor genoemde 5% van de omzet plus de € 2,0 miljoen wordt het surplus overgeheveld naar de algemene reserve van het concern.

Algemene reserve ontwikkelingsbedrijf	Bedrag in €
Stand per 1 januari 2025	2.006.000
Facilitaire grondexploitatie	489.200
Saldo beheer en exploitatie vastgoed	-617.200
Vennootschapsbelasting	p.m.
Overheveling reserve Regiovisie Schouwen West	504.700
(Tussentijdse) winst bouwgrondexploitatie	600.000
Mutatie voorziening bouwgrondexploitatie	182.500
Overheveling naar algemene reserve	-675.400
Stand per 31 december 2025	2.489.800
Berekening benodigde reserve per ultimo 2025	
Boekwaarde	445.800
Verwachte lasten	9.349.700
Totale "Omzet"	9.795.500
5% hierover is	489.800
Minimale hoogte algemene reserve ontwikkelingsbedrijf	489.800
Maximale buffer strategische aankopen en vastgoedexploitatie	2.000.000
Maximale hoogte algemene reserve ontwikkelingsbedrijf	2.489.800

Op grond van de uitgangspunten voor de hoogte van de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf blijkt dat het saldo ultimo 2025 boven het maximum zit. Er vindt daarom een overheveling van € 675.400 plaats naar de algemene reserve van het concern.

Voorziening bouwgrondexploitatie

De voorziening bouwgrondexploitatie wordt gevormd ter dekking van kwantificeerbare financiële risico's binnen de bouwgrondexploitatie. De hoogte van de voorziening wordt jaarlijks opnieuw beoordeeld. Voeding van de voorziening vindt plaats via de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf. Een surplus wordt overgeheveld naar de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf.

Het saldo van de voorziening bouwgrondexploitatie per 31-12-2025 bedraagt € 1.432.500. Dit bedrag is gereserveerd voor de volgende negatief sluitende grondexploitaties:

Gouwepoort (Zierikzee) € 271.800

Elkerzeeseweg (Scharendijke) € 961.700

Emil Sandstromweg (Zierikzee) € 102.300

Haneweg (Ouwkerk) € 96.700

Van de voorziening van € 1.432.500 is € 510.800 gesaldeerd onder de activazijde van de balans, onder de post voorraden. En is € 921.700 gepresenteerd aan de passivazijde van de balans onder de voorzieningen, omdat van de grondexploitatie Elkerzeeseweg de voorziening groter is dan de boekwaarde en de voorziening hierdoor niet volledig gesaldeerd kan worden.

Verloop voorziening bouwgrondexploitatie	Bedrag in €
Stand per 1 januari 2025	1.518.500
Naar algemene reserve ontwikkelingsbedrijf	-182.500
Van reserve woonconcepten	830.800
Dekking tekort Irenestraat Burgh-Haamstede	-152.800
Dekking tekort Sluispad Burgh-Haamstede	-343.700
Dekking tekort Julianastraat Burgh-Haamstede	-237.800
Stand per 31 december 2025	1.432.500

Reserve bovenwijkse voorzieningen

De reserve bovenwijkse voorzieningen dient ter realisatie van infrastructurele werken met een bestemmingsplan overschrijdende betekenis.

De voeding van de reserve vindt plaats volgens het bepaalde in de nota kostenverhaal. Indien sprake is van profijt en toerekenbaarheid dient de toerekening plaats te vinden op basis van proportionaliteit. Voor plannen die in werking traden voor 1 juli 2008 wordt een bijdrage van € 5 per verkochte m2 bouwgrond toegevoegd aan deze reserve. De onttrekkingen geschieden ten behoeve van de aanleg van infrastructurele werken, nadat hier een besluit over is genomen.

Verloop reserve bovenwijkse voorzieningen	Bedrag in €
Stand per 1 januari 2025	256.500
Toevoeging Noorderpolder	78.900
Stand per 31 december 2025	335.400

Risico's

Binnen de grondexploitatie kunnen zich verschillende risico's voordoen, waarvan de hoogte, evenmin als het moment waarop zij zich kunnen aandienen, nu nog niet is in te schatten. Door de lange looptijden en aard van de projecten loopt de gemeente bij het uitvoeren van haar grondbeleid financiële risico's.

Deze risico's kunnen ontstaan, doordat parameters die ten grondslag liggen aan de financiële ramingen, zoals rentestand, inflatie en fasering, wijzigen, alsook door wijzigingen in de afzetmarkt, economische ontwikkelingen of wet- en regelgeving.

Daarnaast kunnen risico's voortkomen uit meer projectgebonden aspecten, zoals risico's die samenhangen met de bodemkwaliteit, planstructuur, infrastructurele investeringen, hogere verwervingskosten, concurrerende plannen en interne oorzaken (capaciteit en prioritering projecten).

De uitspraak van de Raad van State rondom interne saldering bij stikstofdepositie heeft mogelijk consequenties voor nieuwe ontwikkelingen. Wij verwachten dat deze risico's zich voornamelijk voordoen bij ontwikkelingen in de Kop van Schouwen. Daarnaast is de netcongestie een risico voor de realisatie van beoogde ontwikkelingen.

Paragraaf 8 Demografische ontwikkeling

8.1 BEVOLKINGSONTWIKKELING

Uit ons bevolkingsregister blijkt dan het aantal inwoners na een lichte afname in 2024, in 2025 nagenoeg gelijk is gebleven:

- januari 2023: 34.541
- januari 2024: 34.633
- januari 2025: 34.408
- januari 2026: 34.409

Krimp van het aantal inwoners op Schouwen-Duiveland lijkt te zijn ingezet, terwijl landelijk de bevolkingsontwikkeling nog altijd een groei laat zien (18% in 2025). Schouwen-Duiveland heeft te maken met verdergaande vergrijzing en ontgroening. Het aantal jongeren daalt en het aantal oudere één- en tweepersoonshuishoudens neemt toe. Voor bijvoorbeeld het domein wonen, voorzieningen, zorg, mobiliteit en onderwijs levert dit specifieke vraagstukken op.

De verwachting is dat de natuurlijke aanwas van de Schouwen-Duivelandse bevolking negatief blijft. De desondanks lichte afname is vooral toe te schrijven aan het binnenlandse en buitenlandse migratiesaldo, dus verhuizingen binnen en van buiten Nederland en opvang van vluchtelingen.

Sinds 2022 is een opgave ontstaan voor alle regio's om vluchtelingen op te vangen. Dit betrof allereerst tijdelijke noodopvang, maar gaandeweg ook een verhoogde taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Naar verwachting neemt de omvang van de taakstelling steeds verder toe. Door de achterstanden in realisatie neemt de jaarlijkse taakstelling bovendien nog eens extra toe. In 2025 was de taakstelling 120 en we hadden een achterstand van 66. We hebben in 2025 46 statushouders kunnen huisvesten, dus dat betekent een restopgave van 74. Om de taakstelling statushouders het hoofd te bieden, is een plan van aanpak gemaakt.

In 2025 boden we aan 337 Oekraïners opvang. In 2025 openden we een nieuwe opvanglocatie in de Victoriakliniek. Hiermee creëerden we ruimte voor verhuizingen uit de Cornelia. De Cornelia wordt namelijk in 2026 gesloopt om plaats te maken voor het modulair woonconcept. Daarnaast heeft de gemeente nog opvanglocatie de Kabbelaar en enkele huizen. Het uitgangspunt is terugkeer en wederopbouw zodra dit veilig en verantwoord kan. Toch is de verwachting dat voor een grote groep terugkeer op korte termijn niet aannemelijk is.

(1)<https://open.overheid.nl/documenten/ronl-d666257d-e7e1-4a75-9c55-94c0f66d9d54/pdf>

8.2 LANDELIJK EN PROVINCIAAL BELEID

Nederland is in de afgelopen decennia exponentieel gegroeid in inwoneraantal. Inmiddels leidt dat in de economische kerngebieden in de Randstad en rond Eindhoven tot grote druk op de woningmarkt, op de voorzieningen (wachtlijden), de infrastructuur (auto's, treinen, luchtvaart), natuur en milieu (stikstof), sociale vraagstukken en een gebrek aan ruimte. Grote delen van Zeeland zijn in diezelfde periode echter niet meegegroeid. Sterker nog, in de afgelopen 200 jaar zijn die ongeveer gelijk gebleven wat betreft inwoneraantal. In bepaalde delen van Zeeland is sprake van krimp, soms al jarenlang. Het Rijksbeleid, dat zich veelal op nationale of Europese indicatoren richt, is niet altijd toegesneden op regio's als Zeeland. De specifieke omstandigheden rechtvaardigen ook specifiek beleid: de omstandigheden zijn hier nu eenmaal niet het landelijk gemiddelde.

De lage bevolkingsdichtheid heeft voordelen als rust, ruimte en uitzicht op groen, horizon en water. Maar de keerzijde is grotere afstanden tot werk en voorzieningen. Het gevolg is dat Zeeland steeds indringender te maken heeft met:

- bereikbaarheidsproblemen (intern en extern) en toenemende vervoersarmoede;
- ontgroening, tot driedubbele vergrijzing, en een afname van de beroepsbevolking;
- toename van de zorgvraag (o.a. vanwege een lager gezondheidsprofiel, vergrijzing);
- krapte op de arbeidsmarkt (met name binnen de zorg, het toerisme en de techniek).

In aanvulling op bovenstaande blijkt ook uit de monitor Brede Welvaart 'Leven in Zeeland' een aantal belangrijke zorgpunten over de leefbaarheid. Namelijk rondom: sociale cohesie, eenzaamheid en gezondheidsproblemen;

- bereikbaarheid en beschikbaarheid van voorzieningen;
- mismatch arbeidsmarkt en geringe baankansen jongeren.

Zeeland heeft in 2025 een nieuwe [Regio Deal](#) ter waarde van €13 miljoen ontvangen van het Rijk, met een sterke focus op Zeeuws-Vlaanderen en uitwerking naar de rest van Zeeland. Het initiatief, 'Zeeuwse Aanpak virale Regio's', investeert in een leefbare, toekomstbestendige regio met aandacht voor arbeidsmarkt, zorg en onderwijs. De deal richt zich op de brede welvaart en versterking van de regio.

Zeeland 2050

Door vergrijzing en ontgroening staan in Zeeland de voorzieningen onder druk. Scholen, winkels, kerken, cafés en sportkantines (dreigen te) verdwijnen. De afstand tussen huis en zorg wordt groter. Deze ontwikkelingen zijn ook merkbaar op Schouwen-Duiveland. Het aantal inwoners op het eiland stabiliseert. Zonder het nemen van maatregelen is het de verwachting dat we te maken krijgen met bevolkingsafname.

De spiraal van verschraling van voorzieningen willen we ombuigen tot een spiraal van versterking. De gemeente Schouwen-Duiveland zet met de strategische visie Tij van de Toekomst in op een verantwoorde groei naar 40.000 inwoners in 2040. We richten ons op het behoud van jongeren en het aantrekken van gezinnen met kinderen. Het realiseren van deze ambities is een flinke uitdaging. We laten de groei samen gaan met behoud van de identiteit van onze steden en dorpen en met een versterking van de kwaliteit van de leefomgeving. De gemeente kan dit niet alleen. Daarom is het belangrijk dat we allianties aangaan met de samenleving evenals met partijen in Zeeland en met het Rijk. Zeeland 2050 is hierbij een belangrijke ontwikkeling. Zeeland stelt met het Rijk een strategische en investeringsagenda op. Het doel hiervan is een langjarige samenwerking met uitvoeringsafspraken op het gebied van bijvoorbeeld wonen, zorg, onderwijs en het fundament van natuur, water en klimaatadaptatie. De betrokken overheden zetten hiermee samen de schouders onder het op peil houden van de brede welvaart in Zeeland. En we maken werk van de inzichten en aanbevelingen uit het rapport *Elke regio telt*.

<https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/regionaal/groei-en-krimp>

8.3 HUISHOUDENSPROGNOSE

De bevolkingsontwikkeling van onze gemeente loopt in de pas met de bevolkingsontwikkeling van de meeste Zeeuwse plattelandsgemeenten. Het aantal huishoudens is in vrijwel in alle gebieden toegenomen. Dit is toe te schrijven aan gezinsverdunding door het langer zelfstandig thuis wonen van ouderen en een groeiend aantal alleenstaanden. De verwachting is dat deze ontwikkelingen doorzetten.

Tegelijkertijd blijft de trek van inwoners uit de Randstad naar randgemeenten toenemen en naar verwachting aanhouden. Voor Zeeland is Schouwen-Duiveland een gemeente die na respectievelijk Noord-Beveland en Tholen het meest van deze trek uit de Randstad profiteert.

Op grond van de provinciale bevolkings- en huishoudensprognose hebben Gedeputeerde Staten van Zeeland de zogenoemde 'ladderruimte' per woningmarktregio eerder verruimd. In deze prognoses zijn destijds meegenomen de binnenlandse verhuizingen, buitenlandse instroom en de situatie op de woningmarkt. Voor woningmarktregio Schouwen-Duiveland betekent dit een verruiming van 1.025 huishoudens voor de periode 2022-2032. Dit is verder verruimd op grond van aanvullende afspraken met de Provincie de woondeal uit 2023. In 2025 zijn in totaal op Schouwen-Duiveland 91 woningen gerealiseerd. De verkoop van goedkopere huurwoningen door de woningbouwvereniging en de aanwezigheid van een starterslening in onze gemeente heeft geleid tot meer doorstroming op de woningmarkt. Het streven is een jaarlijkse toevoeging van ongeveer 160 woningen verdeeld over de gemeente.

Woningmarktregio	Groei huishoudens 2022-2032
De Bevelanden	4931
Schouwen-Duiveland	1025
Tholen	1651
Walcheren	4676
Zeeuws Vlaanderen	2149
Zeeland	14432

8.4 WAT HEBBEN WE HIERVOOR GEDAAN?

We blijven inzetten op samenwerking met P10 en VNG, provincie Zeeland en andere Zeeuwse gemeenten. We werken samen om van elkaar te leren en om de problematiek te agenderen bij het Rijk. We leveren input aan het tot stand komen en de uitwerking van het toekomstperspectief Zeeland 2050.

De uitwerking krijgt vorm in een gezamenlijke strategische agenda Rijk-regio. Het uitgangspunt is krimp ombuigen naar groei en zodoende het tegengaan van de spiraal van verschraling. We leveren input en komen met voorstellen om de gevolgen van demografische ontwikkelingen zo goed mogelijk op te vangen. Met name op het gebied van woningaanbod, behoud van voorzieningen, goede bereikbaarheid en mobiliteit en nieuwe sociaaleconomische perspectieven. De landelijke samenwerking levert voordelen op zoals het aansluiten bij de Greendeal Autodelen, het landelijk programma Ondernemersdienstverlening en het agenderen van plattelandsvraagstukken bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Dit is in lijn met de uitkomst van het plattelandsonderzoek P10. Hieruit blijkt dat het bevorderen van de leefbaarheid in de kernen en de onderlinge verbondenheid van de lokale samenleving in kernen een belangrijk antwoord is op het omgaan met demografische ontwikkelingen.

Het coalitieakkoord 'Samen koers houden' legt een hele hoge prioriteit bij de bouwopgave. We zetten conform het coalitieakkoord 'alles op alles om woningen te realiseren'. Daarbij wordt, mede in het kader van de stikstofproblematiek, de twee sporenbenadering met de sporen 'kansrijk' en 'complex' gevolgd. Verder gebruiken we de kernprofielen die voor alle kernen van Schouwen-Duiveland zijn opgesteld. Met dit kernprofiel is de analyse met feitelijke gegevens over de kern (demografisch, sociaal en economisch) beschikbaar. Die is relevant voor de lokale woningbouwopgave. Daarnaast zoeken we naar creatieve mogelijkheden om in de vraag naar woningen te voorzien, zoals het bieden van tijdelijke oplossingen in de vorm van tiny houses en modulaire woonconcepten.

In het kader van de subsidieregeling Aantrekkelijk vestigingsklimaat op basis van de Regiodealgelden en Zeeland in Stroomversnelling, stimuleren we organisaties en instellingen in onze gemeente om aanvragen in te dienen om de leefbaarheid en sociale cohesie in kernen te verbeteren. We volgen de uitrol van het 5G-netwerk en de verglazing van het kabelnetwerk om een zo hoog mogelijk dekkings- en aansluitpercentage voor onze inwoners en bedrijven te realiseren. De digitale bereikbaarheid is belangrijk voor werken op afstand en maakt Schouwen-Duiveland aantrekkelijker om te vestigen.

Om te binden en te boeien blijven we inzetten op de vernieuwende onderwijsvormen en kennisontwikkeling via Living Labs. De actiepunten uit “Onderwijs nabij” en het gesloten convenant tussen onderwijs, ondernemers en overheid zijn verder uitgewerkt. De eerste resultaten zijn zichtbaar, zoals de opzet van bedrijfsscholen en toeristische opleidingen op locatie. Daarnaast is Hospitality Hub operationeel. We blijven in nauwe samenwerking met provincie Zeeland, Connexion, lokale ondernemers en Pieter Zeeman Lyceum werken aan concepten om de scholen beter bereikbaar te maken en te houden.

Bestuurlijk en ambtelijk is ingezet op betere en vooral relevantere verbindingen met en tussen kernen. Aan de hand van de Regionale Mobiliteitsstrategie Zeeland zetten we in op een betere ontsluiting van de kernen en de toegang tot voorzieningen. Vanuit het principe 'vraag gestuurd' in plaats van 'aanbodgericht'. Voor de kwaliteit van die verbinding maar ook die van de Midden-Zeeland route inclusief de Zeelandbrug blijven we ons inzetten. Dit geldt voor de infrastructuur maar ook voor de kwaliteit van het openbaar vervoer.

Via het opstellen en uitvoeren van dorpsvisies en masterplannen met grote betrokkenheid van de lokale bevolking in de betreffende kern krijgen inwoners meer waardering voor de directe eigen leefomgeving. Dit levert sociale effecten op als het oprichten van hulpkringen en lokale initiatieven waarbij omzien naar elkaar centraal staat. In het coalitieakkoord wordt daarom expliciet het ondersteunen van lokale initiatieven, die een sociaal of ander algemeen belang nastreven ten behoeve van het behoud van leefbaarheid, benoemd.

Paragraaf 9 Sociaal Domein

INLEIDING

De afgelopen jaren hebben we de paragraaf sociaal domein gehanteerd om een overzicht te geven van wat er binnen het sociaal domein allemaal gebeurt. In eerste instantie gebeurde dit via voortgangsrapportages, later dus als paragraaf in de begroting. Afgelopen jaren zijn heel veel activiteiten steeds meer een plek gaan krijgen in de programma's zelf en is de paragraaf wat meer verworden tot een samenvatting op één plek van al deze activiteiten. Dit is logisch omdat het programma sociaal domein zich richtte op de landing van de decentralisaties in de organisatie en dit de afgelopen jaren ook gebeurt is. Nieuw beleid wordt bestaand beleid en mensen en activiteiten worden onderdeel van dagelijkse bedrijfsvoering. Om dit gegeven zichtbaar te maken is in de begroting van 2025 via onderstaande tabel per onderdeel van de paragraaf sociaal domein aangegeven waar die onderdelen een plek hebben. Dezelfde informatie is uiteraard in de jaarrekening op dezelfde manier beschikbaar.

TOEKOMSTIGE RAPPORTAGE SOCIAAL DOMEIN

September 2025 is het nieuwe beleidskader breed sociaal domein vastgesteld, waarbij ook de informatievoorziening over de uitvoering richting gemeenteraad een onderdeel is. Omdat we het beleidskader ontwikkelden in samenhang met de geactualiseerde visie Tij van de Toekomst, kunnen we bij het actualiseren van de huidige begroting in 2026 voor 2027 zoveel mogelijk binnen programma's te rapporteren over de voortgang binnen het sociaal domein. We blijven met uw raad in gesprek in hoeverre deze informatievoorziening voldoet en waar extra aandacht en informatie nodig is.

Onderwerp paragraaf sociaal domein	Terug te vinden in programmabegroting
9.3 Wmo	<ul style="list-style-type: none"> · 2.4.2.2. We blijven op zoek naar mogelijkheden om kosten te besparen en ondersteuning efficiënter in te zetten · 2.4.2.9. We stemmen vraag en aanbod in het zorglandschap op elkaar af
9.3 Beschermd Wonen	<ul style="list-style-type: none"> · 2.4.2.10. We richten onze taken op het gebied van beschermd wonen lokaal en regionaal in
9.3 Jeugdzorg	<ul style="list-style-type: none"> · 2.4.2.2. We blijven op zoek naar mogelijkheden om kosten te besparen en ondersteuning efficiënter in te zetten · 2.4.4.9. We investeren in de ontwikkeling van jeugdigen voor de opgelopen ontwikkelachterstanden door corona · 2.4.5.1. We stimuleren ontwikkeling en uitbreiding van voorliggende voorzieningen
9.3 Participatiewet	<ul style="list-style-type: none"> · 1.4.2.1. We breiden het werk-leeraanbod voor mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt uit · 1.4.2.7. We werken samen aan een evenwichtige en inclusieve arbeidsmarkt · 1.4.2.9. We voeren de participatiewet optimaal uit en bezien de positie van De Zuidhoek daarin'
9.3 Gezondheid en sport	<ul style="list-style-type: none"> · 2.4.3.3. We stellen een nieuw beleidsplan Schouwen-Duiveland Vitaal op met bijbehorend uitvoeringsprogramma
9.3 Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> · 2.4.4.3. We voeren het onderwijsachterstandenbeleid uit · 2.1.6.14. We stellen een nieuw onderwijsakkoord op
9.3 Kunst, cultuur en erfgoed	<ul style="list-style-type: none"> · 3.1.3.14. We stellen cultuur- en museumbeleid op · 3.1.3.11 We zetten in op het behoud en de ontwikkeling van het Erfgoed op Schouwen-Duiveland
9.3 Opvang van vluchtelingen en inburgering	<ul style="list-style-type: none"> · 2.2.1.14. We geven uitvoering aan het huisvesten van statushouders · 2.2.1.47. Wat doen we in het kader van de opvang asielzoekers · 2.2.1.46. We zorgen voor modulaire woningen om de grote vraag naar woningen, onder andere veroorzaakt door de toestroom van Oekraïense vluchtelingen, op te vangen
9.3 Schuldhulpverlening en minimabeleid	<ul style="list-style-type: none"> · 2.4.5.4. We zetten in op vroegsignalering financiële problematiek en het terugdringen van niet gebruik van minimaregelingen · 2.4.4.2. We voeren het minimabeleid uit · 2.4.4.10. We voeren de bestuursopdracht Project Koopkracht uit
9.4 Een (nog) betere kwaliteit van zorg en ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> · 2.4.1.1. We implementeren een integrale toegang voor het gehele sociale domein (fase 2)
9.4 Integraal samenwerken	<ul style="list-style-type: none"> · 2.4.6.1. We stellen een nieuwe strategische maatschappelijke agenda op voor de komende vier jaar
9.4 Grip op financiën	<ul style="list-style-type: none"> · 2.4.2.2. We blijven op zoek naar mogelijkheden om kosten te besparen en ondersteuning efficiënter in te zetten

Paragraaf 10 Stads- en dorpsvisies

WAT HOUDT DE PARAGRAAF IN?

De raad heeft via amendementen bij de programmabegrotingen 2018-2021, 2019-2022 en 2021-2024 in totaal € 35 miljoen voor de periode 2019-2028 aan investeringsruimte en daarbij behorende structurele budgetten voor de kapitaallasten beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de masterplannen en stads- en dorpsvisies. Jaarlijks bij de programmabegroting wordt de besteding en planning van deze middelen geactualiseerd. In deze paragraaf geven wij per kern inzicht op de lopende projecten en een toelichting op deze actualisatie. In het schema hierna vindt u het financieel geactualiseerde overzicht.

Voor de uitvoering van stads- en dorpsvisies hanteren we een uniforme, standaard aanpak:

- De uitvoering van stads- en dorpsvisies wordt aangestuurd door een stuurgroep. De stuurgroep is opdrachtgever voor projecten en besluit over de advisering aan raad en college;
- Projectgroep. De projectgroep is opdrachtnemer van de opdrachten vanuit de stuurgroep en heeft de dagelijkse leiding over projecten. In de projectgroep neemt in ieder geval een vertegenwoordiging van de stads- of dorpsraad en de ondernemersvereniging deel;
- In een enkel geval is er in een kern een specifieke werkgroep actief, die adviezen geeft aan de projectgroep voor het betreffende project.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

P10.1 We voeren de dorpsvisie Burgh-Haamstede uit

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

P10.1.2 Herinrichting Noordstraat/Ring/begin Weststraat Burgh-Haamstede

Stand van zaken

We ronden de werkzaamheden centrum Haamstede medio tweede kwartaal 2025 af en organiseerden een openingshandeling. In de loop van 2025 gaf Aannemingsbedrijf Van Gelder uitvoering aan de opleverpunten. Vanaf april 2025 was vergunninghouder parkeren rondom het centrumgebied een feit en sloten we het centrumgebied tijdens het zomerseizoen elf weken af voor gemotoriseerd verkeer.

We organiseerden in november 2025 een integrale evaluatie over de fysieke ingrepen in het centrum Haamstede en de verkeersveiligheid en doorstroming in en rond het centrumgebied. Enkele aandachtspunten voerden we direct uit, terwijl we diverse acties in de loop van 2026 afronden.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.1.3 Herinrichting dorpsas Burgh-Haamstede

Stand van zaken

We startten de werkzaamheden voor de herinrichting Weststraat/Burghseweg in oktober 2025. De eerste ontwerpwerkzaamheden herinrichting Kerkstraat/Ring Burgh startten we eind 2025 (uitvoering 2026/2027). De herinrichting Hogeweg volgt in de winters van 2027/2028 en 2028/2029).

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.1.4 Mobiliteitshub Burgh-Haamstede

Stand van zaken

We constateerden in het 4e kwartaal 2025 dat de belijning op de Kriekemeet slijtage vertoont, maar vanwege weersomstandigheden kunnen we pas in 2e kwartaal 2026 de belijning verbeteren.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.1.6 Projectgroep Kunst en Cultuur Burgh-Haamstede

Stand van zaken

Het Cultuurplatform Burgh-Haamstede is nog niet formeel opgericht, maar benoemde medio 2025 wel een voorzitter. Er vonden vervolgens gesprekken plaats met mogelijke deelnemers aan het Cultuurplatform, maar activiteiten vonden niet of nauwelijks plaats.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.1.7 Kop van Haamstede

Stand van zaken

Medio 2025 sloten we een intentieovereenkomst met de initiatiefnemer, zodat de ruimtelijke en financiële haalbaarheid van de verdere ontwikkeling van de Kop van Haamstede nader onderzocht kan worden. In overleg met initiatiefnemer gaven we opdracht voor een parkeeronderzoek, dat in de tweede helft van 2025 startte en in de eerste helft van 2026 gereed is. De Veiligheidsregio ontving van ons het verzoek een quick scan te doen naar mogelijke locaties voor een nieuwe brandweerkazerne. We voerden in 2025 diverse overleggen met vertegenwoordigers van de katholieke kerk om het perceel aan te kopen voor de integrale ontwikkeling van de Kop van Haamstede en bereikten op hoofdlijnen en onder voorwaarde van bestuurlijke goedkeuring een akkoord.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.1.9 Woningbouw Burgh-Haamstede

Stand van zaken

Medio 2025 leverden onze gemeente en Zeeuwend de 8 sociale huurwoningen op de hoek van de Julianastraat/Bernhardstraat op, waarna de bewoners hun intrek namen.

Gelet op de actuele regelgeving en jurisprudentie rondom stikstof is een verdere ontwikkeling van de locatie Bijkerk/de Koebel voor woningbouw niet aan de orde.

Vanwege diezelfde stikstofproblematiek is woningbouw op de voormalige gemeentewerkplaats momenteel niet aan de orde. We startten in het vierde kwartaal 2025 met een onderzoek naar ontwikkeling van een deel van dit perceel voor de verplaatsing volkstuinen en de aanleg van een dorpsboombaad.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.1.11 Inprikker Burgh

Stand van zaken

In september 2025 namen we een besluit over hoe de kruising N57-Weeldeweg veiliger kan worden. Namelijk door op de kruising een linksaf mogelijkheid toe te staan voor het verkeer dat vanuit de richting Westenschouwen komt. Zo kunnen auto's nog steeds via de Weeldeweg en Leliëndaleweg naar de dorpsas (en Market Plaza) rijden. Rijkswaterstaat liet vervolgens weten in ieder geval geen werkzaamheden aan de kruising N57/Weeldeweg uit te voeren voor eind 2027. Ook een nieuwe inprikker is in afwachting van duidelijkheid over de verplaatsing van Market Plaza niet aan de orde.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.1.13 Optimalisatie verkeersveiligheid Kloosterweg Burgh-Haamstede

Stand van zaken

In oktober 2025 startten we met de uitvoering van de 2e fase van de werkzaamheden aan de Kloosterweg. Eind 2025 lagen de werkzaamheden op planning, met als doel voor Pasen 2026 op te leveren.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.1.14 Voortzetten van organisatie- en participatiestructuren

Stand van zaken

We zetten de externe projectmanager in als projectleider op enkele specifieke projecten, zoals de herinrichting Ringwalburg en herontwikkeling Kop van Haamstede. Voor de voorbereiding van projecten maakten we in Burgh-Haamstede gebruik van project- en werkgroepen (zoals bij de herinrichting Weststraat/Burghseweg en Ringwalburg), terwijl de stuurgroep Burgh-Haamstede de uitvoering van de Dorpsvisie continu monitort.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.1.15 Nadere onderzoeken projecten Dorpsvisie Burgh-Haamstede

Stand van zaken

De Herstructurering Bedrijventerrein Roterij heeft geen prioriteit en start niet eerder dan 2027.

Voor de Gebiedsontwikkeling Burgh is het belangrijk duidelijkheid te krijgen over de verplaatsing van Market Plaza. In deze omgeving startten in 2025 de herinrichting Ringwalburg (Karolingische burcht) en de eerste verkenningen naar de inrichting van de voormalige gemeentewerkplaats (volkstuinten en dorpsboomgaard), terwijl de herinrichting Burghseweg en centrum Burgh ook van invloed zijn op de gebiedsontwikkeling.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.1.16 Herinrichting Burghseweg Burgh-Haamstede

Stand van zaken

In het eerste kwartaal rondten we het Voorlopig Ontwerp voor de herinrichting Weststraat en Burghseweg af, gevolgd door het Definitief Ontwerp in afstemming met de werkgroep. We organiseerden een inloopavond voor omwonenden en andere belangstellenden om het ontwerp bij de bewoners te toetsen. Het derde kwartaal maakten we het uitvoeringsontwerp, gunden we de opdracht tot uitvoering van de werkzaamheden aan Aannemingsbedrijf van Gelder en startten begin oktober 2025 de werkzaamheden. Eind 2025 liepen de werkzaamheden op planning.

Gelijktijdig met het voornoemde ontwerp- en engineeringproces startten we in het vierde kwartaal 2025 met de gedrags- en fysieke maatregelen in de Bernhardstraat/Zandweg. We plaatsten twee smileys die om de twee weken in andere wegvakken worden geplaatst. Tevens maakten we een voorlopig ontwerp voor de fysieke maatregelen, waaronder een visueel plateau aan de Zandweg en het aanleggen van een zebrapad op de hoek Bernhardstraat/Julianastraat.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.1.17 We voeren infrastructurele aanpassingen door aan de Bernhardstraat Burgh-Haamstede i.v.m. verkeersveiligheid en doorstroming (Amendement A7 programmabegroting 2025-2028)

Stand van zaken

In het vierde kwartaal van 2025 plaatsten we twee snelheidsdisplays, die laten zien hoe hard iemand rijdt. De smileys staan op wisselende punten langs de straat. We plaatsen een informatiebord met de uitkomsten van de snelheidsmetingen langs de straatkant en doen dat ook maandelijks op de website van de dorpsvisie.

We bereiden eind 2025 de volgende verkeersmaatregelen voor, met als doel uitvoering in het tweede kwartaal van 2026 van:

- Voetpad in halfverharding (schelpen) langs de Zandweg.
- Visueel plateau ingang bebouwde kom Zandweg.
- Zebrapad bij de kruising Julianastraat.
- Verbeteren van de plateaus in de Bernhardstraat.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

P10.2 We voeren de dorpsvisie Scharendijke uit

WAT DEDEN WE DAARVOOR?

P10.2.2 Herinrichting Dijkstraat Scharendijke

Stand van zaken

De opleverpunten werden in het najaar van 2025 afgerond.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.2.3 Onderzoek en planuitwerking Blauwe Boulevard Scharendijke

Stand van zaken

We voerden in 2025 geen activiteiten uit binnen dit project.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.2.4 Onderzoek en verkenning fietsroute op de dijk in Scharendijke

Stand van zaken

We voerden in 2025 geen activiteiten uit binnen dit project.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.2.5 Verkenning zonnevelden in Scharendijke

Stand van zaken

We voerden in 2025 geen activiteiten uit in dit project.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

P10.4 We voeren het Masterplan Renesse uit

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

P10.4.1 We voeren het Verkeersplan centrum Renesse uit (inclusief amendement A1 programmabegroting 2024-2027)

Stand van zaken

De werkzaamheden voor de optimalisatie 2e fase P+R startten eind 2025 met als doel deze begin 2026 af te ronden. De dynamische bewegwijzering is onderdeel van het raadsvoorstel over de aanpassing Kruising P+R en Roelandsweg, dat we in eerste kwartaal 2026 voorleggen aan de raad. Een onderzoek naar aanpassing rotonde Vroonweg/Hogezoom is niet langer aan de orde.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.4.3 Herontwikkeling locatie Manege Grol

Stand van zaken

Vanwege recente regelgeving en rechtelijke uitspraken over stikstof vonden er eind 2025 geen voorbereidende werkzaamheden plaats en verlengden wij de intentieovereenkomst tot halverwege 2027.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.4.4 We herinrichten de Kruising P+R in Renesse (inclusief amendement A1 programmabegroting 2025-2028)

Stand van zaken

In juni 2025 stelden we een voorkeursvariant vast voor het nadere ontwerp van de kruising P+R en Roelandsweg. In de voorkeursvariant kan de fietser gebruik maken van de nieuwe rotonde en worden de langzaam verkeer routes in de directe omgeving logischer op elkaar aangesloten. De voorkeursvariant is de basis voor het integrale Voorlopig Ontwerp dat we in de 2^e helft van 2025 in nauwe samenspraak met de ondernemersvereniging en dorpsraad Renesse opstelden. Dit voor de verdere uitwerking van de rotonde P+R en de aanpassing van een deel van de Roelandsweg. We presenteerden deze voorkeursvariant in september 2025 tijdens een inloopavond aan aanwezigen. Verder voerden we in de 2e helft van 2025 enkele overleggen met de eigenaar van Manege Grol (AVV) over het noodzakelijke gebruik van een stuk grond om de rotonde uiteindelijk in te kunnen passen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.4.5 We gaan mogelijk over tot aanleg van een 2e ontsluiting van de P+R aan de Stoofweg te Renesse

Stand van zaken

De 2e ontsluiting aan de Stoofweg was geen prioriteit en wordt in navolging van een raadsbesluit op zijn vroegst in 2027 nader onderzocht.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.4.6 We realiseren een Pumptrackbaan in Renesse

Stand van zaken

We bereikten samen met initiatiefnemers en stakeholders overeenstemming over de exacte locatie voor de Pumptrack nabij bedrijventerrein de Duinzoom. We rondden het Definitief Ontwerp af en gaven opdracht voor het voorbereiden van de ruimtelijke procedure voor de aanvraag omgevingsvergunning (begin 2026).

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.4.7 We realiseren een pannakooi in Renesse (motie M2 programmabegroting 2023-2026)

Stand van zaken

We gaven medio 2025 opdracht tot de aanleg van de speelkooi. We rondden de werkzaamheden eind 2025 af en organiseerden een openingshandeling voor de basisschooljeugd.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

P10.5 We faciliteren en geven met stadsraad en de Ondernemersvereniging Brouwershaven uitvoering aan de stadsvisie Brouwershaven

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

P10.5.4 We reconstrueren het parkeerterrein zuidkant haven Brouwershaven

Stand van zaken

Het parkeerterrein en strook langs de jachthaven leverden wij op.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

P10.6 We voeren het Programma Zierikzee / Structuurvisie Zierikzee 2030 uit

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

P10.6.1 Herinrichting Oostzijde - Zierikzee

Stand van zaken

Het jaar 2025 gebruiken we om het ontwerp op te stellen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.6.2 Herinrichting terrein rondom Borrendamme / Pontes - Zierikzee

Stand van zaken

De raad stelde bij de integrale afweging in de begrotingsraad van november 2025 budget beschikbaar voor realisatie van het volledige beweegpark.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.6.3 Herinrichting Schuithaven - Zierikzee

Stand van zaken

We voerden in 2025 geen activiteiten uit in dit project.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.6.4 Herinrichting Weststraat-Balie Zierikzee

Stand van zaken

We voerden geen activiteiten uit in 2025.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.6.5 Herinrichting Lange Nobelstraat Zierikzee

Stand van zaken

We voerden in 2025 nog geen activiteiten uit binnen dit project.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.6.6 Optimaliseren gemeentelijke vervallen schuur en omgeving van de Schaapskooi te Zierikzee.

Stand van zaken

We namen het initiatief om dit jaar tot overeenstemming te komen over het herziene huurcontract, maar de stichting ondertekende de nieuwe huurovereenkomst nog (steeds) niet. Ook het leveringscontract voor de nutsvoorzieningen is (nog) niet beschikbaar. De stichting diende wel de subsidieaanvraag in. Begin 2026 doen we een laatste poging om het project verder voor te bereiden.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

P10.7 We verlenen maatwerk bij dorpsplannen van kleine kernen

WAT DEDEDEN WE DAARVOOR?

P10.7.1 We faciliteren bij het opstellen van dorpsplannen en/of uitvoeren van projecten

Stand van zaken

De raad stelde de dorpsvisie Oosterland met uitvoeringsprogramma in december 2025 vast. Eind 2025 traden we in overleg met de dorpsraad Nieuwerkerk om procesafspraken te maken over het opstellen van de dorpsvisie vanaf begin 2026.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.7.2 Herinrichting centrumgebied Sirjansland

Stand van zaken

We startten de participatie over het voorlopig ontwerp op met de inwoners van Sirjansland en begonnen we met het opstellen van het definitief ontwerp op basis van de input uit het participatieproces.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

P10.7.3 We voeren een verkeersstudie uit in Zonnemaire

Stand van zaken

Op basis van het beschikbare budget voor een verkeersstudie legden we de dorpsraad enkele keuzemogelijkheden voor. Door onduidelijkheid over het oorspronkelijke doel van het budget stelden we

voor af te zien van een studie, tenzij de dorpsraad alsnog duidelijkheid gaf. Daarnaast boden we de optie om het budget in te zetten voor het realiseren van quick wins op basis van de verkeersschouw en de input van de dorpsraad. Ook benoemden we de mogelijkheid om het budget te gebruiken voor het concretiseren van de dorpsvisie, eventueel met ondersteuning van een adviesbureau. Tot op heden maakte de dorpsraad geen keuze, mede door bestuurswisselingen.

Geld (indicator)

Tijd (indicator)

Overzicht masterplannen

INVESTERINGSKREDIETEN

Investeringskredieten	Jaarrekening				Begroting				Totaal
	< 2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
Beschikbaar uit amendement begroting 2018	5.200.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000		13.000.000
Beschikbaar uit amendement begroting 2019	2.800.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000		7.000.000
Beschikbaar uit amendement begroting 2021	3.750.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000		15.000.000
Beschikbaar uit kadernota 2025-2028 (prijsstijgingen)				562.500	562.500	562.500	562.500		2.250.000
Toevoeging vanuit reserve strategische visie (via reserve dekking afschrijvingslasten)				525.000					525.000
Dekking vanuit stelpost prijsstijgingen			283.333	283.333	283.333				850.000
Toevoeging vanuit Kadernota / Begroting 2026-2029					500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	5.000.000
Toevoeging vanuit amendement Begroting 2026-2029 (geoormerkt binnen reserve strategische visie)					2.937.500	2.937.500	2.937.500	2.937.500	11.750.000
Totaal	11.750.000	3.875.000	4.158.333	5.245.833	8.158.333	8.875.000	8.875.000	4.437.500	55.375.000
<i>Burgh-Haamstede:</i>									
Openbare ruimte Noordstraat/Ring/begin Weststraat Haamstede	82	199.530	1.219.744	1.892.313	188.041				
Openbare ruimte Burghseweg, Burghse Ring, Kerkstraat, deel Hogeweg				58.034	806.173	1.143.443			
Openbare ruimte Burghseweg/Weststraat			28.225	1.178.072	1.049.007				
Hogeweg Burgh-Haamstede					184.857	1.848.571	2.634.571		
Inprikker Burgh			3.440	21.649	628.405	550.000			
Optimalisatie verkeersveiligheid Kloosterweg		104.900	1.286.156	2.341.230	370.508				
Upgrade fietsenstalling nabij horecapleintje Westenschouwen inclusief oplaadplaats(en) voor elektrische fietsen	42.977								
Herinrichting Torenweg	39.806	6.111	262.090						

Investeringskredieten	Jaarrekening				Begroting			
Quick win verfraaien rotondes en entree's Burgh-Haamstede	260	184	5.000					
Kruising Kloosterweg/Vertonsweg/Badweg (project in regie stuurgroep)	190.190							
Bosplein en verkeersmaatregelen Kraaijensteinweg (project in regie stuurgroep)	229.741							
Geluksmoment Burgh-Haamstede		7.328	77.910					
Totaal Burgh-Haamstede	503.056	318.053	2.882.565	5.491.298	3.226.991	3.542.014	2.634.571	0 18.598.548
<i>Scharendijke:</i>								
Dijktrap	42.502	173.036						
Herinrichting Dorpsstraat	776.051							
Aanvulling op uitvoering Recreatieverdeelweg	117.000							
Herinrichting Bethlehemplein fase 2, inclusief beplanting en verlichting	667.332							
Herinrichting Dijkstraat		897	272.826	476.925				
Parkeerterrein Middelpaatstraat	40.000							
Parkeren op voormalige gemeentewerf	8.509	644	304	-9.044				
Bethlehemplein; herinrichting kerktuin fase 1	253.312							
Quickwin verbijzondering dorpsingang Akkerbloemstraat	19.240							
Uitbreiding herinrichting Elkerzeeseweg met herinrichting kruising Putmeet	135.000							
Totaal Scharendijke	2.058.946	174.577	273.130	467.881	0	0	0	0 2.974.534
Renesse								
Hogezoom 1 tussen Kerkring en dorpspodium	505.241							
Hogezoom 2 Watermeterplein en omgeving	603.370							
Aanpassing kruising Hogezoom / Jan van Renesseweg			28.451					
Aanvullend krediet Strandkerk en omgeving; Aanpassing Vroonweg, Kabbelaarsweg en Hoogenboomlaan	306.625	543.375						
Aanpassing Roelandsweg	10.673							
Hogezoom deel 3	471.604							
Kerkring	1.508.847	41.239						

Investeringskredieten	Jaarrekening				Begroting				
Aanleg rotonde aansluiting Roelandsweg/ingang Transferium	1.014		4.342	54.610	190.871	501.572			
Kruispunt Jan van Renesseweg en Zeeanemoonweg			34.437						
Kruispunt Jan van Renesseweg en Oude Moolweg			37.057						
Fietsenstalling hoek Jan van Renesseweg en Zeeanemoonweg	35.543								
Uitvoering verkeersstudie centrum Renesse 2023		53.746	16.295						
Uitvoering verkeersstudie centrum Renesse 2024			50.159						
Uitvoering verkeersstudie centrum Renesse 2025				64.357	45.443				
Herinrichting VKH Fase 2		689.712	791.398						
Herinrichting parkeerterrein aan de Laone	308.453								
Kwaliteitsverbetering P+R Renesse					197.205	675.000			
Pumptrack Renesse					200.000				
Totaal Renesse	3.751.370	1.328.072	962.139	118.967	633.519	501.572	675.000	0	7.970.639
Bruinisse:									
Inrichting omgeving Dreef inclusief bibliotheek	856.061								
Aanvullend krediet aanpassing Deestraat		354.313	258.641						
Herinrichting Nieuwstraat	174.618								
Herinrichting Oudestraat	449.679	202.973							
Grond nabij Dreef 12		3.071							
Totaal Bruinisse	1.480.358	560.357	258.641	0	0	0	0	0	2.299.356
Brouwershaven:									
Reconstructie parkeerterrein Haven zuidkant			171.085	242.440					
Herinrichting Markt Brouwershaven (inclusief Haven Noord- en Haven Zuidzijde)	1.772.861	39.317							
Bebording in kern eenduidig en actueel maken				1.853	26.897				
Haventerras	27.119								
Brug/loopplank over Sluis Nieuwe haven	304.945								

Investeringskredieten	Jaarrekening				Begroting				
Maritiem Greenpoint (gemeentelijk deel)	63.123								
Totaal Brouwershaven	2.168.048	39.317	171.085	244.293	26.897	0	0	0	2.649.640
Zierikzee:									
Herinrichting stadspark Zaagmolen					87.783	263.346			
Herstel en Herinrichting Wegvak: Trambaan-Julianastraat					122.825	278.475			
Herstel en Herinrichting Wegvak: 2e deel Calandweg - Kruising Scheepstimmersdijk					116.440	349.317			
Herstel en Herinrichting Wegvak: Scheepstimmerdijk - Duiker 't Sas					117.691	353.070			
Herinrichting omgeving Borrendamme					110.000				
Herinrichting Poststraat	313.794								
Herinrichting Schuithaven						416.048			
Herinrichting Weststraat/Balie					389.131	1.167.391			
Herinrichting Lange Nobelstraat					100.466	120.466			
Optimaliseren gemeentelijke vervallen schuur en omgeving van de Schaapskooi			3.022		79.478				
Totaal Zierikzee	313.794	0	3.022	0	1.123.814	2.948.113	0	0	4.388.743
Noordgouwe:									
Herinrichting parkeervoorziening dorps huis	42.685								
Totaal Noordgouwe	42.685	0	0	0	0	0	0	0	42.685
Kerkwerve:									
Verlichting oefenterrein SV WIK	55.835								
Totaal Kerkwerve	55.835	0	0	0	0	0	0	0	55.835
Ellemeet:									
Doorontwikkeling speelveld	22.556								
Fase 2 sport en speelterrein				0	32.000				
Totaal Ellemeet	22.556	0	0	0	32.000	0	0	0	54.556
Sirjansland:									
Uitvoering werkzaamheden centrumgebied			0	6.132	93.868	727.330			
Totaal Sirjansland	0	0	0	6.132	93.868	727.330	0	0	827.330
Zonnemaire:									
Aanleg Buurtplek	36.685								

Investeringskredieten	Jaarrekening				Begroting				
Totaal Zonnemaire	36.685	0	0	0	0	0	0	0	36.685
Dreischor:									
Herinrichting Ring	8.911	56.089							
Totaal Dreischor	8.911	56.089	0	0	0	0	0	0	65.000
Oosterland:									
Herinrichting openbare ruimte (Dorpsvisie Oosterland)					500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	
Totaal Oosterland	0	0	0	0	500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	5.000.000
Totaal	10.442.244	2.476.465	4.550.582	6.328.571	5.637.089	9.219.029	4.809.571	1.500.000	44.963.551
Verschil	1.307.756	1.398.535	-392.249	-1.082.738	2.521.244	-344.029	4.065.429	2.937.500	10.411.449

Paragraaf 11 Wet open overheid/Openbaarheid

ONTWIKKELINGEN

De Wet open overheid (hierna: Woo) is ingegaan per 1 mei 2022. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Door open en transparant te zijn, wordt er maatschappelijk draagvlak gecreëerd voor bijvoorbeeld beleidskeuzes. Maar ook zorgt het voor vertrouwen in de overheid en een goede werking van de democratie.

De invoering van de Woo betekent dat we als gemeente een elftal informatiecategorieën actief openbaar moeten maken. Dit gebeurt in vier tranches. De eerste tranche is op 1 november 2024 ingegaan. Het is nog niet bekend wanneer de actieve openbaarmakingsverplichting voor de volgende drie tranches precies ingaat, dit gebeurt per Koninklijk Besluit.

WAT HEBBEN WE HIERVOOR GEDAAN?

De implementatie van de Wet open overheid (Woo) voor actieve openbaarmaking voerden we projectmatig uit. Hiervoor schakelden we landelijke expertise in die ons adviseerde en ondersteunde op zowel inhoud als uitvoering. In 2025 richtten we ons op alle noodzakelijke voorbereidingen, zodat we in 2026 de informatiecategorieën uit de tweede tranche van de Woo actief openbaar kunnen maken. Hiervoor realiseerden we onder andere een geschikt publicatieplatform en investeerden we in het vergroten van de bewustwording over de Woo binnen de betrokken organisatieonderdelen.

FINANCIËN

In 2025 zijn we binnen de door de gemeenteraad beschikbaar gestelde middelen gebleven.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2025

BALANS

Posten met zowel per 31 december 2025 als per 31 december 2024 een saldo van € 0 en geen mutaties in 2024 en 2025 worden niet vermeld.

Bedragen x € 1.000

Activa	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.338	631
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	320	338
Totaal immateriële vaste activa	1.658	969
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investerings met economisch nut	117.819	104.082
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	15.430	15.294
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	28.876	26.476
Totaal materiële vaste activa	162.125	145.852
<i>Financiële vaste activa</i>		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	13.678	13.678
Overige langlopende leningen	9.199	6.260
Totaal financiële vaste activa	22.877	19.938
Totaal vaste activa	186.660	166.759
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>		
Grond- en hulpstoffen	30	22
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-40	1.891
Gereed product en handelsgoederen	809	819
Totaal voorraden	799	2.732
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	11.008	10.568
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	48.382	63.196
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	7	79
Overige vorderingen	3.130	3.835
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	62.527	77.678

Bedragen x € 1.000

<i>Liquide middelen</i>		
Kas- en banksaldi	3.141	3.282
Totaal liquide middelen	3.141	3.282
<i>Overlopende activa</i>		
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
* Nog te ontvangen bedragen van het Rijk	6.136	907
* Nog te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	121	219
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	7.594	6.718
Totaal overlopende activa	13.851	7.844
Totaal vlottende activa	80.318	91.536
Totaal generaal	266.978	258.295

Bedragen x € 1.000

Passiva	31-12-2025	31-12-2024
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserve	58.175	49.955
Bestemmingsreserves	44.331	43.234
Gerealiseerd resultaat	6.757	3.573
Totaal eigen vermogen	109.263	96.762
<i>Vorzieningen</i>		
Vorzieningen	38.194	35.899
Totaal voorzieningen	38.194	35.899
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	86.722	92.485
Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	86.722	92.485
Totaal vaste passiva	234.179	225.146
Vlottende passiva		
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
Banksaldi	2.287	2.629
Overige schulden	9.254	12.207
Totaal netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	11.541	14.836
<i>Overlopende passiva</i>		

Bedragen x € 1.000

Verplichtingen die in het begotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	5.305	4.299
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
* Ontvangen voorschotbedragen van het Rijk	10.398	8.177
* Ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	3.376	3.709
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.179	2.128
Totaal overlopende passiva	21.258	18.313
Totaal vlottende passiva	32.799	33.149
Totaal generaal	266.978	258.295
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	205.801	175.849

Overzicht van baten en lasten

OVERZICHT

Voor een toelichting op de verschillen verwijzen we u naar het jaarverslag. De (sub-)programma's sluiten wij af met de beantwoording van de vraag 'Wat heeft het gekost?' en de toelichting op de significante verschillen.

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Lasten				
1.1 Economie sterk water gerelateerd	-1.817.108	-3.777.965	-1.859.355	1.918.610
1.2 Innovatieve landbouw en aquacultuur	-444.361	-845.909	-646.441	199.468
1.3 Florerende kleinsch. bedrijvigheid	-1.260.347	-1.442.327	-1.306.510	135.817
1.4 Arbeidsmarkt in balans	-10.679.298	-10.646.696	-9.740.025	906.671
2.1 Goed+realistisch voorzieningenniveau	-15.337.460	-16.506.435	-15.978.723	527.712
2.2 Wonen naar wens	-48.286.818	-43.781.884	-42.147.140	1.634.744
2.3 Leefb. kernen met betrokken inwoners	-2.932.040	-3.262.793	-2.453.293	809.500
2.4 Goed+betaalbaar aanbod zorg-welzijn	-41.659.591	-47.481.222	-45.693.198	1.788.024
3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	-7.307.857	-6.125.591	-5.303.135	822.456
3.4 Evenementen+activiteiten aan water	-3.499.256	-3.591.949	-3.722.517	-130.568
Bestuur en Burgerzaken	-3.869.888	-4.683.966	-4.959.046	-275.080
Algemene dekkingsmiddelen	-3.333.745	-4.387.008	-2.333.646	2.053.362
Overhead	-19.455.776	-21.021.009	-20.953.220	67.789
Bedrag voor de heffing vpb	0	-3.865	-122.896	-119.031
Onvoorzien	-150.000	-50.000	0	50.000
Totaal Lasten	-160.033.545	-167.608.619	-157.219.146	10.389.473
Baten				
1.1 Economie sterk water gerelateerd	8.801.655	7.600.506	6.253.589	-1.346.917
1.2 Innovatieve landbouw en aquacultuur	92.500	189.775	264.719	74.944
1.3 Florerende kleinsch.	607.183	921.421	1.354.183	432.762

Exploitatie	Begroting primitief 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
bedrijvigheid				
1.4 Arbeidsmarkt in balans	4.452.348	3.817.243	3.229.641	-587.602
2.1 Goed+realistisch voorzieningenniveau	1.332.425	1.687.356	1.633.585	-53.771
2.2 Wonen naar wens	27.556.579	23.101.686	22.240.982	-860.704
2.3 Leefb. kernen met betrokken inwoners	356.980	326.556	326.104	-452
2.4 Goed+betaalbaar aanbod zorg-welzijn	9.118.357	16.201.033	16.365.448	164.415
3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	4.785.331	3.105.760	3.229.751	123.991
3.4 Evenementen+activiteiten aan water	1.602.719	1.830.500	1.806.278	-24.222
Bestuur en Burgerzaken	648.792	774.847	846.965	72.118
Algemene dekkingsmiddelen	108.064.454	111.798.163	111.414.309	-383.854
Overhead	299.158	610.222	727.500	117.278
Totaal Baten	167.718.481	171.965.068	169.693.053	-2.272.015
Geraamd totaal lasten en baten	7.684.936	4.356.449	12.473.907	8.117.458
Stortingen				
2.2 Wonen naar wens	-378.575	-1.760.041	-2.074.729	-314.688
3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	-975.132	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	-13.036.387	-24.695.027	-25.562.860	-867.833
Totaal Stortingen	-14.390.094	-26.455.068	-27.637.590	-1.182.522
Onttrekkingen				
1.4 Arbeidsmarkt in balans	122.200	139.200	137.858	-1.342
2.2 Wonen naar wens	0	790.068	752.813	-37.255
3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	0	504.691	504.691	0
Algemene dekkingsmiddelen	6.582.958	20.664.660	20.525.500	-139.160
Totaal Onttrekkingen	6.705.158	22.098.619	21.920.863	-177.756
Mutaties reserves	-7.684.936	-4.356.449	-5.716.727	-1.360.278
Geraamd resultaat	0	0	6.757.180	6.757.180

Toelichtingen

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

INLEIDING

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet, zoals vastgesteld door de gemeenteraad van Schouwen-Duiveland. De gemeente Schouwen-Duiveland past de bepalingen van het BBV onverkort toe. In deze paragraaf zijn uitsluitend de specifieke uitgangspunten en keuzes van de gemeente opgenomen, voor zover het BBV hiervoor keuzeruimte biedt of nadere toelichting wenselijk is. Voor onderwerpen waarvoor geen nadere toelichting is opgenomen, gelden de bepalingen van het BBV.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Winsten worden genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór balansdatum worden verwerkt indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE RECHTMATIGHEIDSVANTWOORDING

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde normenkader rechtmatigheid. Dit normenkader bevat de relevante wet- en regelgeving en gemeentelijke verordeningen die bepalend zijn voor de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties.

BALANS

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen en eventuele duurzame waardeverminderingen. Kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in maximaal vijf jaar afgeschreven.

Vorbereidingskosten van grondexploitaties worden geactiveerd indien:

- deze passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening, en

- bestuurlijke instemming bestaat voor de ontwikkeling.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien deze bijdragen aan de publieke taak en wordt voldaan aan de voorwaarden van het BBV.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden onderscheiden naar investeringen met economisch nut en investeringen met maatschappelijk nut.

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijving vindt plaats volgens de nota afschrijvings- en waarderingsbeleid van de gemeente Schouwen-Duiveland en de daarin opgenomen afschrijvingstermijnen. De afschrijving start in het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering wordt een afwaardering toegepast.

Financiële vaste activa

Leningen, kapitaalverstrekkingen en overige uitzettingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van een eventuele voorziening voor oninbaarheid. Deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering wordt een afwaardering toegepast.

Vlottende activa

Vorraden

Bouwgronden in exploitatie worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, verminderd met gerealiseerde opbrengsten. De vervaardigingsprijs omvat de direct toerekenbare kosten, waaronder grondaankopen, kosten van bouw- en woonrijp maken en een toerekening van rente. Indien de boekwaarde hoger is dan de verwachte opbrengstwaarde wordt een voorziening voor het verwachte verlies gevormd. Deze voorziening wordt bepaald op basis van de contante waarde van het verwachte resultaat. Winstneming vindt plaats volgens de percentage-of-completion methode, conform het BBV.

Overige voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen en overlopende activa

Liquide middelen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en resultaat van het verslagjaar. Reserves worden gevormd en aangewend op basis van raadsbesluiten. Het eigen vermogen wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen, verliezen en risico's waarvan de omvang op balansdatum redelijkerwijs is te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij op grond van wet- en regelgeving waardering tegen contante waarde vereist is. Dotaties aan voorzieningen worden als last in de exploitatie verwerkt. Indien sprake is van achterstallig onderhoud moet hiervoor een voorziening worden gevormd. Pensioenverplichtingen voor (voormalige) wethouders worden gewaardeerd tegen contante waarde op basis van actuariële berekeningen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Flottende passiva

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Rechten en verplichtingen die niet in de balans worden opgenomen, zoals gewaarborgde geldleningen, worden in de toelichting vermeld. Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

RESULTAATREKENING

Afschrijving

Afschrijvingen vinden hoofdzakelijk **lineair** plaats volgens de nota afschrijvings- en waarderingsbeleid van de gemeente Schouwen-Duiveland.

Rente

Rentelasten worden via de rente-omslagmethode toegerekend aan de exploitatie. In beginsel wordt geen rente toegerekend aan reserves en voorzieningen, tenzij dit op grond van vastgesteld beleid of regelgeving is bepaald.

Personeelslasten

Personeelslasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden geen voorzieningen gevormd, conform het BBV.

Voor gespaarde verlofrechten wordt een voorziening gevormd indien deze naar verwachting niet van gelijke omvang zijn in opbouw en opname.

Eigen bijdrage op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Eigen bijdragen op grond van de Wmo worden verantwoord in het jaar waarop de prestaties betrekking hebben. De inning vindt plaats via het CAK.

Door de systematiek te kiezen van het door het CAK laten vaststellen van de eigen bijdragen, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en de volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over de omvang en de hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen, als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals in het voorgaande is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak ervan niet bij de gemeente.

Dividendopbrengsten

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Algemene uitkering

Met betrekking tot de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze houdt in dat de algemene uitkering in de jaarrekening wordt opgenomen conform de laatste in het jaar gepubliceerde accresmededeling, die is opgenomen in de septembercirculaire van het boekjaar.

Daarnaast verwerken wij de uitkomsten van de decembercirculaire in de jaarrekening.

Toelichting op de balans

VASTE ACTIVA

Indien geen sprake is van bijdragen van derden direct gerelateerd aan activa of van afwaarderingen wegens duurzame waardevermindering, zijn deze posten niet afzonderlijk in de onderstaande tabellen opgenomen.

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

Immateriële vaste activa (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2024	Investering	Des-investering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Kosten onderzoek en ontwikkeling	631.415	706.959	-	-	1.338.374
Bijdrage in activa van derden	338.436	-	-	18.796	319.640
Totaal	969.851	706.959	-	18.796	1.658.014

De immateriële vaste activa met een mutatie groter dan € 100.000 in het verslagjaar zijn als volgt:

Immateriële vaste activa (bedragen in €)	Krediet	Investering
Kosten onderzoek en ontwikkeling	Vorbereidingskrediet tussen/eindfase Zierikzee Z-O	253.917

Het verloop van de materiële vaste activa met economisch nut is als volgt:

Materiële vaste activa met economisch nut (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2024	Investing	Des-investering	Afschrijving	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	14.845.117	8.216.340	5.831	1.006	-	23.054.620
Bedrijfsgebouwen	53.395.038	1.361.679	147.072	1.908.081	245.569	52.455.995
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	24.302.532	7.266.203	221.745	1.057.455	96.189	30.193.346
Vervoermiddelen	1.390.963	1.287.395	20.168	216.751	-	2.441.439
Machines, apparaten en installaties	8.421.814	654.719	-	1.108.805	-	7.967.728
Overige materiële vaste activa	1.726.647	232.088	-	252.924	-	1.705.811
Totaal	104.082.111	19.018.424	394.816	4.545.022	341.758	117.818.939

De materiële vaste activa met economisch nut met een mutatie groter dan € 100.000 in het verslagjaar zijn als volgt:

Materiële vaste activa met economisch nut (bedragen in €)	Krediet	Investing	Desinvestering
Gronden en terreinen	Zierikzee Zuidoost sect.N 297	4.284.522	
Gronden en terreinen	Zierikzee Zuidoost sect.N298	581.089	
Gronden en terreinen	Infra GGA-N59 sec.H967	461.355	
Gronden en terreinen	Infra GGA-N59 sec.H1316	210.163	
Gronden en terreinen	Zierikzee Noordwest sect. H942	1.392.452	
Gronden en terreinen	Zierikzee Noordwest sect. N43	191.544	
Gronden en terreinen	Zierikzee Noordwest sect. N41	841.824	
Bedrijfsgebouwen	Hubs ten behoeve van Mobiliteitsstrategie Zeeland	122.906	
Bedrijfsgebouwen	Nieuwbouw basisscholen Oosterland	116.744	
Bedrijfsgebouwen	Nieuw- en verbouw Poppodium Brogum	485.457	
Bedrijfsgebouwen	Molen de Hoop Zierikzee	303.822	213.305
Grond, weg- en waterbouwk werken	Parkeerterrein Hoofdpoortstraat	226.985	
Grond, weg- en waterbouwk werken	Kwaliteitsverbetering P+R Renesse	720.349	
Grond, weg- en waterbouwk werken	Reconstructie parkeerterrein Brouwershaven haven zuid	242.440	
Grond, weg- en waterbouwk werken	Optimalisatie Verkeersveiligheid Kloosterweg	2.438.784	153.276
Grond, weg- en waterbouwk werken	Herinrichting Dijkstraat Scharendijk	476.925	
Grond, weg- en waterbouwk werken	Herinrichting Laone Renesse	223.014	
Grond, weg- en waterbouwk werken	Aansluitpunt riool passagiersschepen Bruinisse	104.225	
Grond, weg- en waterbouwk werken	Toplaag MZC	279.662	
Grond, weg- en waterbouwk werken	Onderlaag MZC	591.474	
Grond, weg- en waterbouwk werken	Onderlaag WIK	363.204	
Grond, weg- en waterbouwk werken	Toplaag WIK	324.807	
Grond, weg- en waterbouwk werken	Realisatie speelkooi Renesse	120.000	
Grond, weg- en waterbouwk werken	Reconstructie Emil Sandstromweg Fase 2	364.325	220.380
Vervoermiddelen	Vervanging 67-BFD-6 Vrachtauto Kolkenzuiger	214.965	
Machines, apparaten en install	Vervanging parkeerapparatuur 2025	283.421	
Machines, apparaten en install	Monumentenlichtplan 2025	224.472	
Overige materiële vaste activa	Vervanging 15 ondergrondse containers 2025	205.224	

Het verloop van de materiële vaste activa met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is als volgt:

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2024	Investering	Des- investering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	448.031	-	-	-	448.031
Bedrijfsgebouwen	222.352	346.501	346.501	19.274	203.078
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	12.901.633	1.621.406	1.465.024	250.055	12.807.960
Vervoermiddelen	692.879	561.017	-	157.261	1.096.635
Machines, apparaten en installaties	153.992	-	-	16.473	137.519
Overige materiële vaste activa	874.839	27.306	-	165.516	736.629
Totaal	15.293.726	2.556.230	1.811.525	608.579	15.429.852

De materiële vaste activa met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven met een mutatie groter dan € 100.000 in het verslagjaar zijn als volgt:

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (bedragen in €)	Krediet	Investering
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	Vervanging vrijverval riolering*	999.990
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	Vervanging riolering binnenstad*	215.034
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	Relining vrijverval riolering*	250.000
Grond, weg- en waterbouwkundige werken	Afkoppelen verhard oppervlak 2025	122.700
Bedrijfsgebouwen	Vervanging gemalen*	346.501
Vervoermiddelen	Vervanging huisvuilauto BZ-JS-28	246.750
Vervoermiddelen	Vervanging Vuilniswagen 19-BBZ-7 Volvo	246.750

* deze bedragen komen ten laste van de voorziening riool vervangingsinvesteringen

Het verloop van de materiële vaste activa met maatschappelijk nut is als volgt:

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut na 1-1-2017 (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2024	Investing	Des-investering	Afschrijving	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief	Boekwaarde 31-12-2025
Gronden en terreinen	501.482	-	-	-	-	501.482
Bedrijfsgebouwen	73.538	421.095	-	-	-	494.633
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	24.945.825	3.303.398	39.724	892.562	326.504	26.990.433
Machines, apparaten en installaties	711.602	-	-	49.813	-	661.789
Overige materiële vaste activa	243.991	1.853	-	18.106	-	227.738
Totaal	26.476.438	3.726.346	39.724	960.481	326.504	28.876.075

De materiële vaste activa met maatschappelijk nut met een mutatie groter dan € 100.000 in het verslagjaar zijn als volgt:

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut (bedragen in €)	Krediet	Investing	Desinvestering
Bedrijfsgebouwen	Nieuwbouw brandweerkazerne	421.095	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Herinrichting Burghsweg/Weststraat Burgh-Haamstede	1.178.072	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Herinrichting Noordstraat/Ring/Weststraat Burgh-Haamstede	1.922.037	29.724
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Restauratie oude haven Zierikzee	141.239	326.504

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

Financiële vaste activa (bedragen in €)	Boekwaarde 31-12-2024	Investing	Aflossing	Afwaardering wegens duurzame waarde-vermindering	Boekwaarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	13.677.541	-	-	-	13.677.541
Overige langlopende leningen	6.259.672	3.079.428	31.287	108.475	9.199.338
Totaal	19.937.213	3.079.428	31.287	108.475	22.876.879

De financiële vaste activa met een mutatie groter dan € 100.000 in het verslagjaar zijn als volgt:

Financiële vaste activa (bedragen in €)	Omschrijving	Investering	Aflossing
Overlige langlopende leningen	SVn Stimuleringsfonds	3.079.428	31.287

VLOTTENDE ACTIVA

Het verloop van de voorraden is als volgt:

Vorraden (bedragen in €)	Balans 31-12-2024	Vermeerderingen	Verminderings	Balans 31-12-2025
Grond- en hulpstoffen Zuidhoek	22.382	7.951	-	30.333
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	2.884.989	1.379.987	3.819.157	445.819
Onderhanden werk Zuidhoek	15.639	9.069	-	24.708
Gereed product en handelsgoederen	17.055	-	10.235	6.820
Gereed product en handelsgoederen: te verkopen gronden/gebouwen	801.728	-	-	801.728
Subtotaal	3.741.793	1.397.007	3.829.392	1.309.408
Af: voorziening bouwgrondexploitatie	1.009.183	239.000	737.444	510.739
Totaal	2.732.610	1.158.007	3.091.948	798.669

Het verloop van de bouwgrondexploitatie is als volgt:

Verloop van de bouwgrondexploitatie (bedragen in €)	2025	2024
(a) Boekwaarde per 1 januari	2.884.989	1.989.587
Grondverwerving	107.360	374.281
- bouwrijp maken	123.965	565.177
- woonrijp maken	153.662	552.780
- planstructurele voorzieningen	-	-
Subtotaal	384.987	1.492.238
Voorbereiding en toezicht	371.353	448.124
Rentebijbeschrijving	25.217	32.997
Fondsvorming	-	-
Overige bestedingen	6.564	-
(b) Totaal bestedingen	788.121	1.973.359
Opbrengsten in het jaar		
- grondverkopen/opties	3.164.357	484.597
- bijdragen derden	83.009	43.054
- bijdragen reserves	-	-
- overige bijdragen	-154.452	556.176
(c) Totaal opbrengsten	3.092.914	1.083.827
(d) Tussentijdse winstneming	437.414	42.025
(e) Tussentijdse verliesneming	-	-
(f) Verminderingen in het jaar wegens afgesloten complexen	-571.791	-36.155
(g) Overheveling grond naar materiële vaste activa	-	-
(h) Overheveling boekwaarde naar investering	-	-
(j) Boekwaarde per 31 december	445.819	2.884.989
Totale boekwaarde per 31 december	445.819	2.884.989
Bouwgrondexploitatie in exploitatie:		
Boekwaarde per 1 januari	445.819	2.884.989
Geraamde nog te maken kosten	9.349.655	8.862.017
Geraamde opbrengsten en bijdragen	9.919.267	12.249.457
(k) Geraamd eindresultaat	-123.793	-502.451

Algemeen

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten zoals bekend bij het opstellen van de jaarrekening 2025. Hierbij is sprake van ramingen die periodiek worden geactualiseerd. Voor uitgangspunten, parameters en risico's wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Resultaat en voorziening

Het negatief geraamde eindresultaat (contante waarde per 1 januari 2026) bedraagt afgerond € 10.700.

In dit resultaat zijn:

- afgesloten grondexploitaties met een negatief resultaat van circa € 0,7 mln verwerkt.
- lopende grondexploitaties met een verwacht tekort van circa € 1,4 mln opgenomen.

Voor het verwachte verlies is een voorziening gevormd van circa € 1,4 mln.

Tussentijdse winstneming

Tussentijdse winstneming vindt plaats op basis van de percentage-of-completion methode (POC), conform het BBV. Het saldo aan tussentijdse winstneming en afgesloten plannen van € 600.000 is toegevoegd aan de algemene reserve ontwikkelingsbedrijf.

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn als volgt:

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (bedragen in €)	Balans 31-12-2025	Balans 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	11.008.286	10.567.769
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	48.382.462	63.196.414
Rekening-courantverhouding met niet-financiële Instellingen	6.999	78.998
Overige vorderingen	3.634.696	4.207.933
Subtotaal	63.032.443	78.051.115
Af: Voorziening dubieuze debiteuren	505.170	372.892
Totaal	62.527.273	77.678.223

De voorziening dubieuze debiteuren is als volgt:

Voorzieningen dubieuze debiteuren (bedragen in €)	Balans 31-12-2025	Balans 31-12-2024
Voorziening dubieuze debiteuren	344.777	229.457
Voorziening dubieuze debiteuren WWL	160.393	143.435
Totaal	505.170	372.892

De benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren is als volgt:

Nr.	Omschrijving, bedragen x €1.000 jaar 2025	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
1	Drempelbedrag	3.488	3.488	3.488	3.488
2	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	281	311	325	271
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	3.207	3.177	3.164	3.218
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

De liquide middelen zijn als volgt:

Liquide middelen (bedragen in €)	Balans 31-12-2025	Balans 31-12-2024
Kassaldi	13.392	15.621
Banksaldi	3.124.886	3.262.509
Kruisposten	2.992	3.970
Totaal	3.141.270	3.282.100

EMU-saldo

Voor de berekening van het EMU-saldo verwijzen wij naar de paragraaf financiering, onderdeel 4.8 EMU-Saldo.

De overlopende activa zijn als volgt:

Specificatie overlopende activa (bedragen in €)	Balans 31-12-2025	Balans 31-12-2024
De van het Rijk nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	6.136.088	906.711
De van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	121.253	218.720
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	7.593.790	6.718.414
Totaal	13.851.131	7.843.845

Hieronder staat een specificatie van de opgenomen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die nog van Europese overheidslichamen, het Rijk en overige Nederlandse overheidsinstellingen moeten worden ontvangen.

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (bedragen in €)	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
<i>Rijk</i>				
Rijk, specifieke uitkering opvang ontheemden Oekraïne	438.000	5.222.000	111.000	5.549.000
Rijk, specifieke uitkering sport btw	102.000	214.000	316.000	-
Rijk, specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen gedupeerden toeslagenaffaire	8.000	23.000	8.000	23.000
Rijk, specifieke uitkering kwijtschelding publieke schulden gedupeerden toeslagenaffaire	4.000	-	-	4.000
Rijk, specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden	355.000	-	355.000	-
Rijk, specifieke uitkering realisatiestimulans	-	560.000	-	560.000
<i>Overige Nederlandse overheidslichamen</i>				
Provincie Zuid-Holland, subsidie project broedplaatsen	160.000	81.000	241.000	-
Provincie Zeeland, subsidie project broedplaatsen	58.000	577.000	514.000	121.000
Totaal	1.125.000	6.677.000	1.545.000	6.257.000

VASTE PASSIVA

Reserves en voorzieningen

De reserves en voorzieningen zijn hieronder weergegeven:

Omschrijving reserve (bedragen x € 1.000)	Balans 31-12-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	Verminderings in verband met afschrijving op activa	Balans 31-12-2025
Algemene reserve	31.451	16.047	16.549	3.512	-	34.461
Uitvoering Strategische visie	17.504	6.362	1.124	-	-	22.742
Algemene reserve Zuidhoek	1.000	-28	-	-	-	972
Subtotaal algemene reserves	49.955	22.381	17.673	3.512	-	58.175
Algemene reserve	2.005	1.809	1.325	-	-	2.489

Omschrijving reserve (bedragen x € 1.000)	Balans 31-12-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat voorgaand boekjaar	Verminderings in verband met afschrijving op activa	Balans 31-12-2025
Ontwikkelingsbedrijf						
Bovenwijkse voorzieningen	256	79	-	-	-	335
Egalisatie algemene uitkering	2.139	448	650	-	-	1.937
Dekking afschrijvingslasten	6.065	925	-	-	308	6.682
Bestemmingsreserve Regiovisie	504	-	504	-	-	-
Kabels en leidingen	1.904	-	570	-	-	1.334
Woonwagenlocaties	275	-	-	-	-	275
Transitiefonds	3.471	270	-	-	-	3.741
Investeringsubsidies Zuidhoek	1.644	-	62	-	-	1.582
Calamiteiten Zuidhoek	400	-	-	-	-	400
Re-integratie Zuidhoek	98	-	-	-	-	98
Arbeidsgerelateerde kosten Zuidhoek	465	-	49	-	-	416
Boventallige arbeidsplaatsen Zuidhoek	22	-	-	-	-	22
Woonconcepten	11.188	1.726	753	61	-	12.222
GBE Aqua	12.798	-	-	-	-	12.798
Subtotaal bestemmingsreserves	43.234	5.257	3.913	61	308	44.331
Totaal reserves	93.189	27.638	21.586	3.573	308	102.506
Gerealiseerd resultaat gemeente	3.214	6.757	-	-3.214	-	6.757
Gerealiseerd resultaat Zuidhoek	359	-	-	-359	-	-
Subtotaal gerealiseerd resultaat	3.573	6.757	-	-3.573	-	6.757
Totaal generaal	96.762	34.395	21.586	-	308	109.263

De toevoegingen en onttrekkingen aan de algemene reserve zijn als volgt:

Toevoegingen algemene reserve	Bedrag
	(x € 1.000)
Resultaat jaarrekening 2024	3.511
Terugstorten dekking ontstane begrotingstekort programmabegroting 2023	3.258
Septemercirculaire 2024	1.269
Belastingverordening 2025	412
Meicirculaire 2025	902
Septemercirculaire 2025 hervorming jeugd	1.200
Incidenteel resultaat financiële rapportage 2025	4.155
Doorschuivingen via financiële rapportage 2025	3.526
Overige toevoegingen	651
Van algemene reserve ontwikkelingsbedrijf (boven maximum)	675
Totaal toevoegingen	19.559

Onttrekkingen algemene reserve	Bedrag
	(x € 1.000)
Uitbreidingsinvesteringen programmabegroting 2025-2028	2.910
Watersnoodmuseum	400
Dekking budgettaire ruimte 2025	1.296
Decemercirculaire 2024	1.072
Resultaat bestuursrapportage incidenteel	1.307
Resultaat Zuidhoek 2024	359
Coronaherstelfonds naar reserve strategische visie	504
Resultaat 2e financiële rapportage 2024	7.141
Dekking tekort Zuidhoek 2025	176
Overige onttrekkingen	1.384
Totaal onttrekkingen	16.549

De toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve uitvoering Strategische visie zijn als volgt:

Toevoegingen reserve uitvoering Strategische Visie	Bedrag
	(x € 1.000)
Dividend GBE Aqua	235
Dividend ZEH	5.275
Coronaherstelfonds vanuit algemene reserve	504
Restant budget masterplannen	344
Overige toevoegingen	5
Totaal toevoegingen	6.363

Onttrekkingen reserve uitvoering Strategische Visie	Bedrag
	(x € 1.000)
Overheveling naar reserve dekking afschrijvingslasten voor Dijkstraat Scharendijke	400
Overheveling naar reserve dekking afschrijvingslasten voor Pumptrack Renesse	405
Overheveling naar reserve dekking afschrijvingslasten voor Speelkooi Renesse	120
Overige onttrekkingen	199
Totaal onttrekkingen	1.124

De aard en het doel van de reserves zijn niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar en de begroting 2025 en zijn vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen. Voor een toelichting op mutaties en afwijkingen wordt verwezen naar de betreffende programma's en de relevante paragrafen in het jaarverslag.

Omschrijving voorziening (bedragen x € 1.000)	Balans 31-12-2024	Toevoegingen	Vrijval	Onttrekkingen	Balans 31-12-2025
Pensioen voormalige wethouders	2.631	477	101	143	2.864
Wachtgeldverplichting wethouders	222	6	-	87	141
Achterstallig onderhoud objecten openbare ruimte	138	-	-	-	138
Achterstallig onderhoud wegen	293	-	-	185	108
Risico precariobelasting kabels en leidingen	4.362	-	-	-	4.362
Verlofsparen	252	234	-	-	486
Friciekosten	288	37	-	325	-
Bouwgrondexploitatie	509	611	-	198	922
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.695	1.365	101	938	9.021
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.088	445	-	925	608
Onderhoud gebouwen reiniging	401	32	-	72	361
Onderhoud Zuidhoek	579	-	-	43	536
Baggerbeheersplan	2.036	226	-	-	2.262
Speelruimte	139	265	-	297	107
Riool groot onderhoud	4.609	519	-	13	5.115
Ruimen begraafplaatsen	393	69	-	4	458
Totaal voorzieningen ter equalisatie van kosten	9.245	1.556	-	1.354	9.447
Riool vervangingsinvesteringen	11.824	3.299	-	1.811	13.312
Totaal voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	11.824	3.299	-	1.811	13.312
Vuilverwerking	755	48	-	-	803
Gemeentelijk rioleringsplan (GRP)	5.367	231	-	-	5.598
Ruimtelijke ontwikkelingen	13	-	-	-	13
Totaal voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	6.135	279	-	-	6.414
Totaal voorzieningen	35.899	6.499	101	4.103	38.194

De voorzieningen betreffen verplichtingen en risico's waarvan de omvang onzeker is. De voorzieningen zijn gevormd conform de geldende wet- en regelgeving en de nota reserves en voorzieningen. Voor een toelichting op de aard, mutaties en afwijkingen wordt verwezen naar de betreffende programma's en de relevante paragrafen in het jaarverslag.

De voorziening pensioen voormalige wethouders lichten we hieronder toe:

De voorziening voor pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers is per 31 december 2025 vastgesteld op basis van de prognose uit het landelijke onderzoek in verband met de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. De uiteindelijke overdracht aan het ABP vindt plaats per 1 januari 2028. De hoogte van de voorziening kan in de tussenliggende periode wijzigen, onder andere als gevolg van renteontwikkelingen, hetgeen kan leiden tot een (gedeeltelijke) vrijval.

De afwijking van per saldo € 161.000 wordt enerzijds met name veroorzaakt door de afkoop van pensioenverplichtingen van een voormalig wethouder (€ 103.000 hogere onttrekking). Anderzijds is sprake van hogere dotatie (€ 264.000) die met name wordt veroorzaakt doordat de voorziening per 31 december 2025 is verhoogd naar de prognose conform de bindende BBV-uitspraak inzake de pensioenovergang naar het APB.

Vaste schulden langer dan één jaar

De vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar zijn als volgt. Voor een toelichting hierop verwijzen we naar de paragraaf financiering.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar (bedragen in €)	Balans 31-12-2024	Vermeerderingen	Aflossingen	Balans 31-12-2025
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	75.264.959	3.200.000	8.073.130	70.391.829
Onderhandse leningen van openbare lichamen als bedoeld in artikel 1a van de Wet Fido	17.220.000	-	890.000	16.330.000
Totaal	92.484.959	3.200.000	8.963.130	86.721.829

Rentelast	Bedrag in €
2024	1.704.667
2025	1.547.102

VLOTTENDE PASSIVA

De netto-vlottende schulden zijn als volgt:

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (bedragen in €)	Balans 31-12-2025	Balans 31-12-2024
Banksaldi	2.287.426	2.628.959
Rekening-courantverhouding met niet-financiële instellingen	609.012	688.068
Overige schulden	8.645.089	11.518.837
Totaal	11.541.527	14.835.864

De overlopende passiva zijn als volgt:

Specificatie overlopende passiva (bedragen in €)	Balans 31-12-2025	Balans 31-12-2024
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een vergelijkbaar volume	5.305.345	4.298.717
De van het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	10.397.796	8.177.260
De van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	3.376.162	3.709.481
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	520.700	394.377
Grondexploitaties faciliterend	1.657.875	1.734.292
Totaal	21.257.878	18.314.127

Hieronder staat een specificatie van de opgenomen ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel van Europese overheidslichamen, het Rijk en overige Nederlandse overheidsinstellingen die dienen ter dekking van de lasten van volgende begrotingsjaren:

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren (bedragen in €)	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2025
<i>Rijk</i>				
Rijk, specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen	3.861.000	1.741.000	189.000	5.413.000
Rijk, specifieke uitkering inhalen covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	21.000	-	21.000	-
Rijk, specifieke uitkering capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	1.470.000	1.621.000	565.000	2.526.000
Rijk, specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	307.000	602.000	562.000	347.000
Rijk, specifieke uitkering aanpak energiearmoede	504.000	-	97.000	407.000
Rijk, specifieke uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen	663.000	-	663.000	-
Rijk, specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	131.000	-	126.000	5.000
Rijk, subsidie restauratie rijksmonumenten	1.204.000	-	-	1.204.000
Rijk, specifieke uitkering ventilatie in scholen	12.000	-	-66.000	78.000
Rijk, specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering en cultuurparticipatie	-	625.000	549.000	76.000
Rijk, specifieke uitkering convenant visserijontwikkelplan	-	337.500	-	337.500
Rijk, specifieke uitkering informatiepunten digitale overheid	-	33.000	33.000	-
Rijk, specifieke uitkering huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties	-	69.660	65.340	4.320
<i>Overige Nederlandse overheidslichamen</i>				
Provincie Zeeland, specifieke uitkering tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie	295.000	-	82.000	213.000
Provincie Zeeland, subsidie regioarrangementen	25.000	-	-	25.000
Havenbedrijf Rotterdam, bijdrage fietsschakels Regiovisie	20.000	-	20.000	-
Havenbedrijf Rotterdam, aanlegsteiger Watersnoodmuseum	100.000	-	-	100.000
Havenbedrijf Rotterdam, bijdrage ontbrekende fietsschakels	900.000	-	-	900.000
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, subsidie woningbouw op korte termijn	2.044.000	-	-	2.044.000
Provincie Zeeland, subsidie flex inzet woningbouw	5.000	5.000	10.000	-
Provincie Zeeland, subsidie kerkplein Brouwershaven	150.000	-	150.000	-
Provincie Zeeland, subsidie restauratie Korenmolen Nieuwerkerk	65.000	-	65.000	-
Provincie Zeeland, subsidie restauratie Korenmolen Zonnemaire	105.000	-	105.000	-
Provincie Zeeland, subsidie Hergebruik Leegstaande Panden	-	93.750	-	93.750
Totaal	11.882.000	5.127.910	3.236.340	13.773.570

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN/VERPLICHTINGEN

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

De borgstellingen worden als volgt gespecificeerd:

Borgstellingen per 31 december 2025	Oorspronkelijk leningsbedrag	Saldo lening per 1-1-2025	Saldo lening per 31-12-2025	Borgstelling per 31-12-2025	Percentage borgstelling
Sportservice Oosterland t.b.v. s.v. Duiveland	73.410	3.017	3.017	3.017	100%
Stichting Veldsport Bru	100.000	55.184	55.184	55.184	100%
Kredietbank Rotterdam	29.226	2.151	2.151	2.151	100%
HVO leningen	625.545	612.402	612.402	612.402	100%
ING	170.485	170.485	123.665	123.665	100%
	998.666	843.239	796.419	796.419	

De garantstellingen worden als volgt gespecificeerd:

Garantstellingen per 31 december 2025	Oorspronkelijk leningsbedrag	Schuld restant 1-1-2025	Schuld restant 31-12-2025	Garantie-verplichting 31-12-2025	Percentage garantstelling
Stichting Zeeuwend WSW - oud regime	135.374.000	113.548.000	109.142.000	109.142.000	100%
Stichting Zeeuwend WSW - nieuw regime	82.956.000	50.114.000	76.756.000	49.968.156	65%
Stichting Zeeuwend overig	20.000.000	20.000.000	20.000.000	20.000.000	100%
Stichting Woonzorg Nederland - oud regime	23.545.000	23.892.000	20.124.000	20.124.000	100%
Stichting Woonzorg Nederland - nieuw regime	659.710.000	494.423.000	652.936.000	4.570.552	1%
Stichting Nationaal Monument Watersnood 1953	1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000	100%
Stater	onbekend	100.962	0	0	100%
	922.785.000	703.277.962	880.158.000	205.004.708	

Inkoopverplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen. Om hier een beeld van te geven zijn in onderstaande tabel de 10 grootste contracten weergegeven.

Contract	Omschrijving contract	Einddatum*	Omvang verplichting 2026	Omvang verplichting 2027	Omvang verplichting 2028	Omvang verplichting 2029	Omvang verplichting 2030
GSD25002	Flexibele arbeid 2025-2030	31-12-2026	7.020.254	7.020.254	7.020.254	7.020.254	7.020.254
GSD26012	Levering gas en energie 2026	31-12-2027	1.841.027	1.841.027			
GSD24001	Onderhoud Buitenruimte 2024-2033	31-12-2033	1.388.103	1.388.103	1.388.103	1.388.103	1.388.103
GSD25008	Onderhoud Elementenverharding 2025-2034	31-12-2029	1.055.258	1.055.258	1.055.258	1.055.258	1.055.258
GSD18006	Strandbeheer 2017-2027	31-12-2027	846.061	846.061			
GSD25019	Software Licentie Partner 2025-2032	31-12-2028	820.481	820.481	820.481	820.481	820.481
GSD25041	Asfaltonderhoud 2025-2031	31-12-2028	769.759	769.759	769.759	769.759	769.759
GSD26002	Regulier Onderhoud Havens 2026-2029	31-12-2029	700.000	700.000	700.000	700.000	
GSD22010	Openbare Verlichting 2020 - 2029	31-12-2027	378.456	378.456	378.456	378.456	
GSD24025	Beveiligingsdiensten Opvanglocaties	31-12-2026	365.687	365.687			
Totaalwaarde 10 grootste contracten met vaste uitgaven			15.185.086	15.185.086	12.132.311	12.132.311	11.053.855

* Lopende contractperiode

Deze kostenramingen zijn exclusief jaarlijkse contractuele indexeringen en zijn reeds opgenomen in de meerjarenbegroting van de gemeente.

De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen betreffen aanspraken op toekomstige uitkeringen van huidig of voormalig personeel, zoals vakantiegeld en wachtgeld. Volgens het BBV mogen hiervoor geen voorzieningen worden gevormd wanneer de lasten jaarlijks ongeveer gelijk blijven; deze worden daarom

jaarlijks in de exploitatie verwerkt. Voor verplichtingen met fluctuerende bedragen, zoals pensioenen en wachtgeldverplichtingen voor wethouders, dient wel een voorziening te worden gevormd.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten

OVERZICHT

Onderstaand overzicht geeft inzicht in welke baten en lasten groter dan € 100.000 incidenteel in de (sub-)programma's zijn verantwoord in 2025.

(bedragen x € 1.000)

Sub-programma	Activiteit	Lasten 2025	Baten 2025
1.1 Economie sterk water gerelateerd	Dividend ZEH N.V.		5.274
	GBE Aqua B.V.		235
	Wijkuitvoeringsplannen i.h.k.v. de Transitievisie Warmte	104	
	Impulsregeling klimaatadaptieve maatregelen	160	
1.2 Innovatie landbouw en aquacultuur	Opstellen Soort Management Plan	168	
	Laten project Broedplaats zoet water Schouwen-Duiveland en POP3-project Samenwerken voor zoet water	275	
	Baten project Broedplaats zoet water Schouwen-Duiveland en POP3-project Samenwerken voor zoet water		264
1.3 Florerende kleinschalige bedrijvigheid	BIZ	509	
	BIZ		351
2.1 Goed+realistisch voorzieningenniveau	Externe personele inzet naschoolse activiteitenprogramma BLOEI!	164	
	Slimme Mobiliteit	132	
2.2 Wonen naar wens	transportkosten energie	163	
	Handhaving		175
2.3 Leefb. kernen met betrokken inwoners	Project Koopkracht	195	
2.4 Goed en betaalbaar aanbod zorg en welzijn	Bescherm wonen		374
	Lasten opvang Oekraïense vluchtelingen en crisisnoodopvang	4.121	
	Bijdrage Rijk opvang Oekraïense vluchtelingen en crisisnoodopvang		5.704
	Intergratie en noodopvang asielzoekers	121	
	Witgoedregeling	237	
3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland	Stichting Nationaal Monument Watersnood 1953	400	
	Revitaliseringsfonds Musea	105	
Algemene dekkingsmiddelen en	Opbrengst rente schatkistbankieren		1.226

(bedragen x € 1.000)

onvoorziene uitgaven			
	Extra toevoeging voorziening wethouderspensionen	359	
	Suppletie btw-comensatiefonds 2023		134
	Afwaarderen leningen	164	
Overhead	Opleidingen	108	
	Vergoeding voor personeel	150	150
Diverse	Incidentele toevoegingen aan reserves	27.637	
	Incidentele onttrekkingen aan reserves		21.744
Totaal		35.271	35.631

Dit leidt tot het volgende structurele rekeningsaldo 2025:

(bedragen x € 1.000)

Structureel rekeningsaldo 2025	Bedrag
Gerealiseerd saldo baten en lasten	12.474
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-5.717
Gerealiseerd saldo na bestemming	6.757
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-360
Structureel rekeningsaldo	6.397

Overzicht structurele mutaties reserves

OVERZICHT

De structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves zijn als volgt:

Reserve dekking afschrijvingslasten	Toevoeging 2025	Onttrekking 2025
Herinrichting parkeerterrein Strandweg/ OudeVuur Burgh-Haamstede		15
Reconstructie Kraaijensteinweg Burgh-Haamstede		11
Uitbreiding Hatfieldpark Zierikzee inclusief parkeersysteem		18
Geluidsscherm Malta Zierikzee		13
Aanleg sportcomplex Bruinisse		32
Museum Zierikzee fase 3 en 4		30
Herinrichting Kerk-Dorpsplein Masterplan Bruinisse		30
Herinrichting Dreef/Molenstraat Bruinisse		12
Reconstructie Haringvlietstraat		18
Flankerende maatregelen 3e fase Recreatie verdeelweg		29
Parkeerverwijzing binnen de bebouwde kom		13
Overige investeringen		87
Totaal	-	308

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT)

INLEIDING

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de voor onze gemeente geldende regelgeving. Het bezoldigingsmaximum in 2025 voor onze gemeente is € 246.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

OVERIGE RAPPORTAGEVERPLICHTINGEN OP GROND VAN DE WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

Er zijn in 2025 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen, die op grond van de WNT dienen te worden vermeld of die in eerdere jaren op grond van de WOPT (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens) of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking	S.J.A. Bronsveld	P.M.W. Goossens
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging	Bedragen in €	Bedragen in €
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	131.100	109.831
Beloningen betaalbaar op termijn	20.642	16.604
Subtotaal	151.742	126.435
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	151.742	126.435
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2024	S.J.A. Bronsveld	P.M.W. Goossens
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31-/12	01/0/-31/12
Deeltijdfactor 2024 in fte	1	1
Beloning	124.298	102.434
Belastbare onkostenvergoedingen	n.v.t.	n.v.t.
Beloningen op termijn	20.671	16.238
Totale bezoldiging 2024	144.969	118.672
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

ANALYSE BEGROTINGSAFWIJINGEN

Eerder is ook reeds per (sub-)programma en voor de algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begrotingscijfers voor en na wijziging. In dit onderdeel vindt u een analyse op de begrotingsrechtmatigheid van de (sub-)programma's en de investeringskredieten.

ANALYSE BEGROTINGSRECHTMATIGHEID (SUB-)PROGRAMMA'S

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening moet een analyse worden gemaakt van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening (artikel 28, onderdeel a BBV). Deze verplichte analyse is ook geschikt voor het analyseren van de begrotingsrechtmatigheid. De 'Kadernota Rechtmatigheid 2025' van de commissie BBV en de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie van de gemeente Schouwen-Duiveland 2025 (hierna: financiële verordening) dienen hierbij als handvat. Hieronder wordt per begrotingsafwijking geconcludeerd of de afwijking wel of niet meetelt in het oordeel van het college voor de rechtmatigheidsverantwoording:

Begrotingsafwijking	Bedrag	Conclusie
Overschrijding lasten		
Subprogramma 3.4	130.568	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Bestuur en Burgerzaken	275.080	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Bedrag voor de heffing vpb	119.031	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Totaal overschrijding lasten (A)	524.679	

Onderschrijding lasten		
Subprogramma 1.1	1.918.610	Rechtmatig
Subprogramma 1.2	199.468	Rechtmatig
Subprogramma 1.3	135.817	Rechtmatig
Subprogramma 1.4	906.671	Rechtmatig
Subprogramma 2.1	527.712	Rechtmatig
Subprogramma 2.2	1.634.744	Rechtmatig
Subprogramma 2.3	809.500	Rechtmatig
Subprogramma 2.4	1.788.024	Rechtmatig
Subprogramma 3.1	822.456	Rechtmatig
Algemene dekkingsmiddelen	2.053.362	Rechtmatig

Begrotingsafwijking	Bedrag	Conclusie
Overhead	67.788	Rechtmatig
Onvoorzien	50.000	Rechtmatig
Totaal overschrijding lasten (B)	10.914.152	

Overschrijding baten		
Subprogramma 1.2	74.944	Rechtmatig
Subprogramma 1.3	432.762	Rechtmatig
Subprogramma 2.4	164.415	Rechtmatig
Subprogramma 3.1	123.991	Rechtmatig
Bestuur en Burgerzaken	72.118	Rechtmatig
Overhead	117.278	Rechtmatig
Totaal overschrijding baten (C)	985.508	

Onderschrijding baten		
Subprogramma 1.1	1.346.917	Rechtmatig
Subprogramma 1.4	587.602	Rechtmatig
Subprogramma 2.1	53.771	Rechtmatig
Subprogramma 2.2	860.704	Rechtmatig
Subprogramma 2.3	452	Rechtmatig
Subprogramma 3.4	24.222	Rechtmatig
Algemene dekkingsmiddelen	383.855	Rechtmatig
Totaal onderschrijding baten (D)	3.257.523	

Resultaat saldo van baten en lasten (B-A+C-D)	8.117.458	
--	------------------	--

Motivering van de conclusie:

Overschrijding lasten

Onrechtmatig op basis van artikel 12 lid 4 van de financiële verordening. Er is sprake van een overschrijding van lasten. Deze zijn altijd onrechtmatig. Daarnaast zijn deze acceptabel of niet-acceptabel. De overschrijding voldoet niet aan de situaties beschreven in artikel 12 lid 5 sub a van de financiële verordening en is daarom niet-acceptabel.

Onderschrijding lasten

Rechtmatig op basis van artikel 12 lid 4 van de financiële verordening. Er is sprake van een onderschrijding van lasten. Dit is in de aard niet onrechtmatig, mits dit tijdig is gemeld aan de gemeenteraad. Afwijkingen die in de jaarrekening aan de raad worden gemeld en toegelicht, worden in deze als tijdig beschouwd. Op basis van artikel 3 lid 4 sub b van de financiële verordening lichten we alle afwijkingen op lasten groter dan € 100.000 of groter dan 50% toe in de jaarstukken. Zie voor de toelichting de toelichtingen in de betreffende sub-programma's

Overschrijding baten

Rechtmatig op basis van artikel 12 lid 4 van de financiële verordening. Er is sprake van een overschrijding van baten. Dit is in de aard niet onrechtmatig, mits dit tijdig is gemeld aan de gemeenteraad. Afwijkingen die in de jaarrekening aan de raad worden gemeld en toegelicht, worden in deze als tijdig beschouwd. Op basis van artikel 3 lid 4 sub b van de financiële verordening lichten we alle afwijkingen op baten groter dan € 100.000 of groter dan 50% toe in de jaarstukken. Zie voor de toelichting de toelichtingen in de betreffende sub-programma's.

Onderschrijding baten

Rechtmatig op basis van artikel 12 lid 4 van de financiële verordening. Er is sprake van een onderschrijding van baten. Dit is in de aard niet onrechtmatig, mits dit tijdig is gemeld aan de gemeenteraad. Afwijkingen die in de jaarrekening aan de raad worden gemeld en toegelicht, worden in deze als tijdig beschouwd. Op basis van artikel 3 lid 4 sub b van de financiële verordening lichten we alle afwijkingen op baten groter dan € 100.000 of groter dan 50% toe in de jaarstukken. Zie voor de toelichting de toelichtingen in de betreffende sub-programma's.

ANALYSE BEGROTINGSRECHTMATIGHEID INVESTERINGSKREDIETEN

De volgende investeringskredieten zijn overschreden op totaalbudget:

Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Overschrijding per 31-12-2025	Conclusie
Vorbereiding herinrichting Bolwerk	50.000	7.231	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Reconstructie parkeerterrein Brouwershaven haven zuid	363.500	5.071	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Steiger Bruinisse	122.700	3.815	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Leiding Calandweg/Kaersemakerstraat	40.500	18.217	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Renovatie toplaag atletiekbaan	468.972	24	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Vorbereidingskrediet Beweegpark Borrendamme	25.000	3.623	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Toplaag WIK	317.695	26.203	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Vervanging Peugeot Boxer	65.400	2.117	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Vorbereidingskrediet Woningbouw locatie	145.000	20.236	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Vorbereidingskrediet Gebiedsvisie Noordwest	70.000	24.434	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Vervanging Peugeot Boxer	65.400	1.893	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Vervanging Peugeot Expert	100.000	1.248	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Vervanging Peugeot Boxer	65.400	1.893	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Vervanging Peugeot Boxer	65.400	1.893	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Vervanging Peugeot Partner	42.250	3.279	Onrechtmatig, niet-acceptabel
Totaal overschrijding investeringskredieten totaalbudget		121.177	

Motivering van de conclusie:

Overschrijding investeringskredieten

Onrechtmatig op basis van artikel 12 lid 4 van de financiële verordening. Er is sprake van een overschrijding van lasten. Deze zijn altijd onrechtmatig. Daarnaast zijn deze acceptabel of niet-acceptabel.

De overschrijding voldoet niet aan de situaties beschreven in artikel 12 lid 5 sub a van de financiële verordening en is daarom niet-acceptabel. Op basis van artikel 12 lid 3 van de financiële verordening zijn overschrijdingen binnen het jaarbudget, maar passend binnen het totaalbudget, rechtmatig.

Toelichting

Op basis van artikel 3 lid 4 sub b lichten we alle afwijkingen op geautoriseerde investeringsbudgetten groter dan € 250.000 of groter dan 10% toe in de jaarstukken. Zie voor een nadere uitwerking de toelichting investeringen in de verschillende sub-programma's.

Op basis van artikel 10 lid 3 lichten we de geconstateerde afwijkingen groter dan € 100.000 toe in de paragraaf bedrijfsvoering. Hier is geen sprake van.

Single Information Single Audit (SISA)

SISA

ocw

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Juridische grondslag						
		Ontvanger						
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2</i>	<i>Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: B2/01</i>	<i>Indicator: B2/02</i>	<i>Indicator: B2/03</i>	<i>Indicator: B2/04</i>	<i>Indicator: B2/05</i>	
			6	10	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1	Reeks 1				
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van				

			en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/06</i>	onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/08</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/09</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/10</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i>	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/12</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i>
			€0	€0			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen

ocw

			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>
			€402	€14.919	€11.406	€25.379	€11.406	€15.048
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/24</i>	
			€0	€48.000	€0	€0	€23.214	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagen affaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C62/01</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/02</i>				

ocw

			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 33.386	€ 0	3	449	101	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) <i>Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>
			€ 374.183	€ 199.604	€ 11.419	-€ 23.019	€ 329.974	€ 346.926

OCW

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstand enbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstand enbeleid	
			Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: D8/07</i>	<i>Indicator: D8/08</i>	<i>Indicator: D8/09</i>	<i>Indicator: D8/10</i>	
			1				
			2				
			100				
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs		

ocw

			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	
			€ 21.104	€ 0	€ 0	
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>
			€ 0	€ 21.104	€ 0	Ja
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinfor matie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinfo rmatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/11</i>
		1				
		2				
		10				
lenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)

		Provincies en Gemeenten				
			<i>Aard controle R Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04</i>
			€ 0	€ 366.307	€ 389.038	Ja
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>
1		108 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW aantal in st	Ja		6	
2		117 Het volwaardig afwaarderen van een gebiedsontsluitingsweg 50 km/uur naar een erftoegangsweg 30 km/uur aantal in meters	Ja		1.600	
3		236 Aanleg van een ongelijkvloerse kruising aantal in st	Ja		0	Wordt niet meer opgepakt.
4		236 Aanleg van een	Ja		0	Wordt niet meer

ocw

			ongelijkvloerse kruising aantal in st			opgepakt.		
			50					
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/59558	€ 0	€ 50.000	€ 0	€ 175.379
			2 030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/59558	€ 39.250	€ 84.035	€ 117.750	€ 252.105
			3 030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/59558	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/59558	€ 42.150	€ 42.150	€ 108.124	€ 108.124
			15					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>	
1	030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/5955 8			Ja	
2	030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/5955 8			Nee	
3	030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/5955 8			Nee	
4	030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/5955 8			Ja	
15						
	Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer			Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>		
1	030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/5955 8			Herinrichting Noordstraat	Ja
2	030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/5955 8			vergroenen van de schoolpleinen en realiseren van schooltuinen	Nee
3	030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/5955 8			Dorpsweg, Bruinisse	Nee
4	030009 Provincie Zeeland	IENW/BSK-2024/5955 8			Noordstraat/School straat, Bruinisse	Ja
15						

IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/01</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/02</i>	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E84/03</i>	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/04</i>	
			€ 75.737	€ 178.781	€ 1.526.455	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/08</i>	
		1	318 Verbreden van fietspaden aantal in Meters	Ja	1.000		
		2	331 Drempel aantal in Stuks	Nee	0		
		3	332 Wegversmalling aantal in Stuks	Nee	0		
		4	333 As-verspringing aantal	Nee	0		

ocw

			in Stuks					
			5 349 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt aantal in Stuks	Ja	6			
			70					
lenW	E87B	Tijdelijke regeling stimuleren maatregelen tweede fase Deltaprogramma zoetwater (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Beschikingsnaam/nummer	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Totale eigen bijdrage en bijdrage van derden (jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en bijdrage van derden (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E87B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E87B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E87B/06</i>
			1 061676 Gemeente Schouwen-Duiveland	115995	€ 27.283	€ 576.721	€ 98.120	€ 1.726.983
			2					
			10					
			Kopie beschikingsnaam/nummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				

ocw

		Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/07		Aard controle n.v.t. Indicator: E87B/08							
			1	115995	Ja						
			2								
			10								
lenW	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Beschikkingnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) <i>Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024</i>	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)			
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E104/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E104/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06</i>		
			1	5000006636	€ 0	€ 0	€ 0	0	0		
			2								
			3								
			4								
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10</i>				

ocw

			1	5000006636	0	0	Nee	
			2					
			3					
			4					
				Naam infrastructurale voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurale voorziening <i>Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024</i>	Totale besteding (jaar T) per infrastructurale voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurale voorziening	Infrastructurale voorziening afgerond? (Ja/Nee)
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: E104/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: E104/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15</i>
			1	<i>Realisatie fietstunnel(s) en bijkomende maatregelen bij de rotonde N59/N654 te Zierikzee</i>	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2					
			40					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorzienin	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorzienin

ocw

		T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr			g oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	g oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
			€ 6.155.622	-€ 61.765	€ 145.571	€ 3.794	€ 100.485	€ 935
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
		Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
			€ 27.198	€ 18.302	€ 0	€ 1.028.558	€ 2.420	€ 0
		Mutaties (dotaties en	Volledig zelfstandige					

ocw

			<i>Indicator: G3/01</i>	<i>Indicator: G3/02</i>	<i>Indicator: G3/03</i>	<i>Indicator: G3/04</i>	<i>Indicator: G3/05</i>	<i>Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 2.842	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekking en (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekking en BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslag affaire		
			Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

ocw

		Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/06</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 7.555	€ 6		
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	-€ 3.074	€ 18.231	€ 255		
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 5.190	€ 32		
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.769	€ 0		
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
6	Totaal	€ 0	€ 0	-€ 3.074	€ 32.745	€ 293		
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
		Gemeente	Gemeente	Gemeente				
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/10</i>			

ocw

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
				<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/15</i>	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					

			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
					Gemeente	Gemeente	Gemeente		
					<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle R</i>	
					<i>Indicator: G4/16</i>	<i>Indicator: G4/17</i>	<i>Indicator: G4/18</i>	<i>Indicator: G4/19</i>	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3	Tozo 3 (1 oktober	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

		stimulering sport 2024-2025	Rijksbijdrage (jaar T)	berekende uitkering				
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/02</i>				
			€ 213.540	€ 365.874				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/06</i>		
			€ 361.794	€ 7	€ 4.073			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/06</i>
			€ 624.609	€ 27.042	€ 549.408	€ 1.194.629	Ja	

ocw

			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/n.v.t.)? <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/07</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/08</i>				
			Ja	Nee				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H35B/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H35B/02</i>				
		1 060664 Gemeente Goes	€ 45.000					
		2						
VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als			

			2.1. van de regeling. <i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J17/01</i>	in artikel 2.1. van de regeling. <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J17/02</i>	bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. <i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J17/03</i>			
			80	80	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J17/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/08</i>	
			1 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2					
VRO	J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn de begrotingsposten	Toelichting (verplicht als bij

ocw

Gemeenten				T)		waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	indicator 05 nee is ingevuld)
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J32/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/04</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J32/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J32/06</i>	
1	SUVIS21-2-0305153 1	€ 62.253	€ 88.543	Ja	Ja		
2	SUVIS21-2-0305164 2	€ 26.681	€ 63.201	Nee	Ja		
3	SUVIS21-2-0305165 1	€ 109.323	€ 189.820	Ja	Ja		
4	SUVIS21-2-0305165 9	€ 13.866	€ 25.561	Ja	Ja		
5	SUVIS21-2-0305178 8	€ 61.275	€ 86.247	Nee	Ja		
6	SUVIS21-2-0305179 4	€ 53.176	€ 75.568	Ja	Ja		
7	SUVIS21-2-0305180 4	€ 52.215	€ 70.908	Nee	Ja		
8	SUVIS21-2-0305380 8	€ 32.505	€ 46.940	Ja	Ja		
9	SUVIS21-2-0305382 0	€ 44.514	€ 64.205	Ja	Ja		
10	SUVIS21-2-0305428 6	€ 40.196	€ 46.603	Ja	Ja		
11	SUVIS21-2-0305429	€ 49.361	€ 70.665	Ja	Ja		

ocw

			8					
			12	SUVIS21-2-0305439	€ 82.564	€ 157.186	Ja	Ja
			8					
			13					
			100					
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			37	€ 8.088	€ 127.048	206	€ 45.030	€ 243.488
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huishouders heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

ocw

			energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/09</i>			
			243	€ 47.296	€ 247.792			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energie rekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/15</i>
			1.861	839	6	0	243	30
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen,	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of

		en wooncoöperaties			6, eerste lid, onderdeel a	gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/06</i>
1	LAI23-03613435		€ 175.930	144	0		€ 13.480	€ 64.470
2	LAI24-03762181		€ 0	0	0		€ 0	€ 0
3	LAI25-03848986		€ 0	0	0		€ 0	€ 0
100								
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)				
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/09</i>				

ocw

			1	€ 0	€ 111.460	Nee			
			2	€ 0	€ 0	Nee			
			3	€ 0	€ 0	Nee			
			100						
VRO	J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatief aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	Cumulatief aantal gerealiseerde woonruimten voor statushouders en/of Oekraïense ontheemden (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: J107/01</i>	<i>Indicator: J107/02</i>	<i>Indicator: J107/03</i>	<i>Indicator: J107/04</i>	<i>Indicator: J107/05</i>	<i>Indicator: J107/06</i>	
			1	SFT2024-1-0368324	€ 0	€ 0	0	0	Nee
			3						
			2						
			20						
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Sisa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	

ocw

			Indicator: J210B/01	Indicator: J210B/02	Indicator: J210B/03	Indicator: J210B/04	Indicator: J210B/05	Indicator: J210B/06
			1 Provincie Zeeland	€ 21.274	€ 7.091	1	180	Ja
			2					
			3					
			4					
			5					
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: K28/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: K28/06</i>
			€ 380.447	€ 184.443	€ 0	€ 921.209	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: K28/07</i>					
			Nee					
LVVN	L38B	Regeling specifieke uitkering convenant visserijontwikkelplan (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de	Naam uitvoeringsactiviteit	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen per uitvoeringsactiviteit	Cofinanciering (jaar T) per uitvoeringsactiviteit	Cumulatieve besteding (t/m jaar T-1) ten laste van rijksmiddelen per uitvoeringsactiviteit	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T-1) per uitvoeringsactiviteit

		verantwoordingsinfor matie voor die medeoverheid invullen					
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L38B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L38B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: L38B/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: L38B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: L38B/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: L38B/06</i>
	SiSa tussen medeoverheden					<i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i>	<i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i>
1	030009 Provincie Zeeland		<i>Visserij Ontwikkel Plan (VOP) 2024-2031</i>	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2							
3							
4							
5							
6							
	Kopie naam uitvoeringsactiviteit	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L38B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: L38B/08</i>					
1	030009 Provincie Zeeland	Nee					
2							
3							
4							

			5				
			6				
AenM	M6	Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties	Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T-1)	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T-1)	Besteding (jaar T-1) t.b.v. de transitie		
		Gemeenten	<i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i>	<i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i>	<i>Geldt alleen voor SiSa 2025</i>		
			<i>Aard controle R Indicator: M6/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M6/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: M6/03</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0		
			Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T)	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een	Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)

ocw

				andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T)		Som van de bestedings- en berekeningsindicatoren (04/05 en 06)		
			<i>Aard controle R Indicator: M6/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M6/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M6/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M6/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M6/08</i>	
			€ 65.340	€ 0	€ 0	€ 65.340	€ 65.340	
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: M16/06</i>
			€ 5.463.612	€ 0	€ 0	€ 117.538	€ 54.709	€ 213.546
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	

ocw

			en POO (jaar T)	een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)				
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 5.760	€ 305.800	01-Jan-25	01-Oct-25	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/12</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/13</i>				
			€ 5.549.365	€ 27.928.624				

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

OVERZICHT

Exploitatie	Realisatie 2025				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
0-1 Bestuur	-3.372.627	0	0	0	-3.372.627
0-10 Mutaties reserves	0	0	-27.637.590	21.920.863	-5.716.727
0-2 Burgerzaken	-1.586.418	846.965	0	0	-739.453
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	-558.029	358.013	0	0	-200.016
0-4 Overhead	-20.953.220	727.500	0	0	-20.225.720
0-5 Treasury	-1.023.774	8.445.161	0	0	7.421.387
0-61 OZB woningen	-567.171	7.952.053	0	0	7.384.882
0-62 OZB niet-woningen	-133.255	3.975.222	0	0	3.841.967
0-63 Parkeerbelasting	-6.840	2.815.607	0	0	2.808.767
0-64 Belastingen overig	-1.272	102.842	0	0	101.570
0-7 Uitkeringen gemeentefonds	0	82.291.314	0	0	82.291.314
0-8 Overige baten en lasten	-586.988	144.503	0	0	-442.484
0-9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-122.896	0	0	0	-122.896
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	-3.915.053	0	0	0	-3.915.053
1-2 Openbare orde en veiligheid	-2.439.839	466.365	0	0	-1.973.474
2-1 Verkeer en vervoer	-11.343.236	1.002.698	0	0	-10.340.537
2-2 Parkeren	-1.030.662	25.085	0	0	-1.005.577
2-3 Recreatieve havens	-1.477.015	1.461.440	0	0	-15.576
2-4 Economische havens en waterwegen	-434.266	383.221	0	0	-51.046
2-5 Openbaar vervoer	-251.489	0	0	0	-251.489
3-1 Economische ontwikkeling	-587.673	264.719	0	0	-322.954
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-208.717	995.454	0	0	786.738
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-575.557	374.828	0	0	-200.729

Exploitatie	Realisatie 2025				
3-4 Economische promotie	-1.078.072	14.163.094	0	0	13.085.022
4-1 Openbaar basisonderwijs	-612.296	84.532	0	0	-527.764
4-2 Onderwijshuisvesting	-2.368.756	50.841	0	0	-2.317.915
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.397.376	592.336	0	0	-1.805.040
5-1 Sportbeleid en activering	-774.394	244.299	0	0	-530.095
5-2 Sportaccommodaties	-2.884.720	785.680	0	0	-2.099.040
5-3 Cultuur	-1.493.203	104.620	0	0	-1.388.583
5-4 Musea	-2.756.778	136.048	0	0	-2.620.730
5-5 Cultureel erfgoed	-618.640	101.738	0	0	-516.902
5-6 Media	-1.174.365	33.386	0	0	-1.140.979
5-7 Openbaar groen- (openlucht) recreatie	-9.213.236	522.867	0	0	-8.690.369
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	-11.509.134	6.872.463	0	0	-4.636.672
6-2 Wijkteams	-458.044	25.364	0	0	-432.680
6-21 Toegang en eerstelijnsvoorzien. WMO	-1.273.290	0	0	0	-1.273.290
6-22 Toegang en eerstelijnsvoorzien Jeugd	-1.916.304	0	0	0	-1.916.304
6-23 Toegang eerstelijnsvoorz integraal	-625.558	0	0	0	-625.558
6-3 Inkomensregelingen	-11.578.878	8.705.620	0	0	-2.873.257
6-4 Begeleide participatie	-8.413.300	3.149.710	0	0	-5.263.590
6-5 Arbeidsparticipatie	-1.252.225	24.732	0	0	-1.227.494
6-60 Hulpmiddelen diensten (WMO)	-2.388.865	525.275	0	0	-1.863.590
6-711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-4.368.662	0	0	0	-4.368.662
6-712 Begeleiding (Wmo)	-2.140.576	0	0	0	-2.140.576

Exploitatie	Realisatie 2025				
6-713 Dagbesteding (Wmo)	-592.015	0	0	0	-592.015
6-751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-11.705	0	0	0	-11.705
6-752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-4.614.573	88.640	0	0	-4.525.933
6-753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-286.469	0	0	0	-286.469
6-762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-2.266.370	0	0	0	-2.266.370
6-763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-379.275	0	0	0	-379.275
6-791 PGB Wmo	-104.362	0	0	0	-104.362
6-792 PGB Jeugd	-109.579	0	0	0	-109.579
6-821 Jeugdbescherming	-637.739	0	0	0	-637.739
6-822 Jeugdreclassering	20.123	0	0	0	20.123
6-91 Coördinatie en beleid WMO	-98.403	0	0	0	-98.403
6-92 Coördinatie en beleid Jeugd	-89.870	0	0	0	-89.870
7-1 Volksgezondheid	-2.277.809	172.551	0	0	-2.105.259
7-2 Riolering	-6.364.451	7.542.110	0	0	1.177.659
7-3 Afval	-5.041.242	6.416.133	0	0	1.374.891
7-4 Milieubeheer	-4.157.117	990.839	0	0	-3.166.278
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	-676.091	752.675	0	0	76.584
8-1 Ruimtelijke ordening	-1.929.060	943.093	0	0	-985.967
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijven)	-1.651.091	593.794	0	0	-1.057.297
8-3 Wonen en bouwen	-3.479.378	3.437.623	0	0	-41.755
Geraamd resultaat	-157.219.146	169.693.053	-27.637.590	21.920.863	6.757.180

Verdelingsprincipe taakvelden

VERDELINGSPRINCIPE TAAKVELDEN

Exploitatie	Resultaat 2025				
	Lasten	Baten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
1.1 Economie sterk water gerelateerd					
0-5 Treasury	-23.152	121.719	0	0	98.566
2-4 Economische havens en waterwegen	-13.443	38.826	0	0	25.382
3-1 Economische ontwikkeling	2.139	0	0	0	2.139
7-4 Milieubeheer	1.953.067	-1.507.462	0	0	445.605
Totaal 1.1 Economie sterk water gerelateerd	1.918.610	-1.346.917	0	0	571.693
1.2 Innovatieve landbouw en aquacultuur					
3-1 Economische ontwikkeling	199.431	139.444	0	0	338.875
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0	0	0	0
7-4 Milieubeheer	300	-64.500	0	0	-64.200
8-1 Ruimtelijke ordening	-264	0	0	0	-264
Totaal 1.2 Innovatieve landbouw en aquacultuur	199.468	74.944	0	0	274.411
1.3 Florerende kleinsch. bedrijvigheid					
3-2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	43.625	439.377	0	0	483.003
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	105.380	-6.615	0	0	98.765
3-4 Economische promotie	-52.647	0	0	0	-52.647
5-5 Cultureel erfgoed	-10.874	0	0	0	-10.874
8-1 Ruimtelijke ordening	53.050	0	0	0	53.050
8-3 Wonen en bouwen	-2.717	0	0	0	-2.717
Totaal 1.3 Florerende kleinsch. bedrijvigheid	135.817	432.762	0	0	568.579
1.4 Arbeidsmarkt in balans					

Exploitatie	Resultaat 2025				
0-10 Mutaties reserves	0	0	0	-1.342	-1.342
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.520	0	0	0	6.520
6-4 Begeleide participatie	770.071	-612.334	0	0	157.737
6-5 Arbeidsparticipatie	130.081	24.732	0	0	154.812
Totaal 1.4 Arbeidsmarkt in balans	906.671	-587.602	0	-1.342	317.728
2.1 Goed+realistisch voorzieningenniveau					
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	67.958	0	0	0	67.958
0-8 Overige baten en lasten	-17.737	-640	0	0	-18.377
1-1 Crisisbeheersing en brandweer	-36.643	0	0	0	-36.643
2-5 Openbaar vervoer	33.180	0	0	0	33.180
3-3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.525	-16.354	0	0	-12.829
4-1 Openbaar basisonderwijs	54.669	-20.750	0	0	33.919
4-2 Onderwijshuisvesting	342	-26.269	0	0	-25.927
4-3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	396.945	-45.543	0	0	351.402
5-1 Sportbeleid en activering	11.825	-2.939	0	0	8.885
5-2 Sportaccommodaties	-18.651	99.140	0	0	80.489
5-3 Cultuur	-3.546	-3.913	0	0	-7.459
5-4 Musea	-5.860	0	0	0	-5.860
5-6 Media	5.770	-1	0	0	5.769
5-7 Openbaar groen- (openlucht) recreatie	9.037	0	0	0	9.037
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	15.690	-17.540	0	0	-1.849
7-1 Volksgezondheid	0	0	0	0	0
8-1 Ruimtelijke ordening	11.208	-18.963	0	0	-7.755
Totaal 2.1 Goed+realistisch voorzieningenniveau	527.712	-53.771	0	0	473.941
2.2 Wonen naar wens					
0-10 Mutaties reserves	0	0	-314.688	-37.255	-351.943

Exploitatie	Resultaat 2025				
0-3 Beheer overige gebouwen en gronden	295.758	-250.868	0	0	44.891
0-63 Parkeerbelasting	460	181	0	0	641
1-2 Openbare orde en veiligheid	41.080	303.734	0	0	344.814
2-1 Verkeer en vervoer	566.723	-270.287	0	0	296.437
2-2 Parkeren	-10.418	-1.014	0	0	-11.432
5-7 Openbaar groen- (openlucht) recreatie	-71.961	13.629	0	0	-58.332
7-2 Riolering	-332.000	-344.157	0	0	-676.157
7-3 Afval	498.596	-407.774	0	0	90.822
7-4 Milieubeheer	793.463	-353.047	0	0	440.416
7-5 Begraafplaatsen en crematoria	2.172	168.033	0	0	170.205
8-1 Ruimtelijke ordening	286.783	-493.383	0	0	-206.600
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijven)	-39.596	302.159	0	0	262.563
8-3 Wonen en bouwen	-396.317	472.091	0	0	75.774
Totaal 2.2 Wonen naar wens	1.634.744	-860.704	-314.688	-37.255	422.097
2.3 Leefb. kernen met betrokken inwoners					
0-8 Overige baten en lasten	71.553	0	0	0	71.553
2-5 Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
5-1 Sportbeleid en activering	3.090	-3.090	0	0	0
5-3 Cultuur	243.732	4.033	0	0	247.765
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	16.807	-1.451	0	0	15.356
6-21 Toegang en eerstelijnsvoorzien. WMO	10.295	0	0	0	10.295
6-3 Inkomensregelingen	368.721	0	0	0	368.721
7-1 Volksgezondheid	-6.729	-2.544	0	0	-9.273
8-1 Ruimtelijke ordening	102.030	2.600	0	0	104.630
Totaal 2.3 Leefb. kernen met betrokken inwoners	809.500	-452	0	0	809.048
2.4 Goed+betaalbaar aanbod zorg-welzijn					

Exploitatie	Resultaat 2025				
5-1 Sportbeleid en activering	48.888	31.213	0	0	80.101
6-1 Samenkracht en burgerparticipatie	286.445	75.242	0	0	361.687
6-2 Wijkteams	-378.361	25.364	0	0	-352.997
6-21 Toegang en eerstelijnsvoorzien. WMO	-20.580	0	0	0	-20.580
6-22 Toegang en eerstelijnsvoorzien Jeugd	428.681	0	0	0	428.681
6-23 Toegang eerstelijnsvoorz integraal	-54.006	0	0	0	-54.006
6-3 Inkomensregelingen	518.792	40.201	0	0	558.994
6-4 Begeleide participatie	921	0	0	0	921
6-60 Hulpmiddelen diensten (WMO)	85.742	-37	0	0	85.705
6-711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	8.164	0	0	0	8.164
6-712 Begeleiding (Wmo)	1	0	0	0	1
6-713 Dagbesteding (Wmo)	1	0	0	0	1
6-751 Jeugdhulp ambulant lokaal	498.005	0	0	0	498.005
6-752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-1.822.803	8.640	0	0	-1.814.163
6-753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-286.469	0	0	0	-286.469
6-762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.773.393	0	0	0	1.773.393
6-763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	535.226	0	0	0	535.226
6-791 PGB Wmo	94.951	0	0	0	94.951
6-792 PGB Jeugd	-22.229	0	0	0	-22.229
6-812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (	12.264	0	0	0	12.264
6-821 Jeugdbescherming	-68.818	0	0	0	-68.818
6-822 Jeugdreclassering	146.537	0	0	0	146.537
6-91 Coördinatie en beleid WMO	5.334	0	0	0	5.334
6-92 Coördinatie en beleid Jeugd	11.066	0	0	0	11.066

Exploitatie	Resultaat 2025				
7-1 Volksgezondheid	-8.714	-16.035	0	0	-24.750
8-1 Ruimtelijke ordening	-4.407	-174	0	0	-4.581
Totaal 2.4 Goed+betaalbaar aanbod zorg-welzijn	1.788.024	164.415	0	0	1.952.439
3.1 Schouwen-Duiveland vakantie-eiland					
0-10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
0-63 Parkeerbelasting	1.382	174.090	0	0	175.472
2-2 Parkeren	174.084	-12.000	0	0	162.084
3-4 Economische promotie	-3.832	1.715	0	0	-2.117
5-4 Musea	335.501	-9.713	0	0	325.788
5-5 Cultureel erfgoed	107.042	-4.596	0	0	102.446
5-7 Openbaar groen- (openlucht) recreatie	154.420	0	0	0	154.420
7-4 Milieubeheer	46.684	-281	0	0	46.403
8-1 Ruimtelijke ordening	5.823	-5.823	0	0	0
8-2 Grondexploitatie (niet bedrijven)	1.352	-19.402	0	0	-18.050
Totaal 3.1 Schouwen- Duiveland vakantie-eiland	822.456	123.991	0	0	946.447
3.4 Evenementen+activiteiten aan water					
1-2 Openbare orde en veiligheid	-3.802	14.223	0	0	10.421
2-3 Recreatieve havens	-158.853	-34.802	0	0	-193.656
5-4 Musea	37.314	0	0	0	37.314
5-7 Openbaar groen- (openlucht) recreatie	-40.934	-7	0	0	-40.940
6-21 Toegang en eerstelijnsvoorzien. WMO	31.949	0	0	0	31.949
8-1 Ruimtelijke ordening	3.759	-3.636	0	0	123
Totaal 3.4 Evenementen+activiteiten aan water	-130.568	-24.222	0	0	-154.789
Bestuur en Burgerzaken					
0-1 Bestuur	-205.141	0	0	0	-205.141
0-2 Burgerzaken	-69.938	72.118	0	0	2.180

Exploitatie	Resultaat 2025				
Totaal Bestuur en Burgerzaken	-275.080	72.118	0	0	-202.962
Algemene dekkingsmiddelen					
0-10 Mutaties reserves	0	0	-867.833	-139.160	-1.006.993
0-5 Treasury	90.897	149.971	0	0	240.867
0-61 OZB woningen	73.922	-154.839	0	0	-80.917
0-62 OZB niet-woningen	8.120	-16.379	0	0	-8.259
0-64 Belastingen overig	1.120	-59.862	0	0	-58.742
0-7 Uitkeringen gemeentefonds	0	74.904	0	0	74.904
0-8 Overige baten en lasten	1.899.279	10.294	0	0	1.909.574
3-4 Economische promotie	-19.977	-387.942	0	0	-407.920
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	2.053.362	-383.854	-867.833	-139.160	662.514
Overhead					
0-4 Overhead	67.789	117.278	0	0	185.067
Bedrag voor de heffing vpb					
0-9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-119.031	0	0	0	-119.031
Onvoorzien					
0-8 Overige baten en lasten	50.000	0	0	0	50.000
Gerealiseerd resultaat	10.389.473	-2.272.015	-1.182.522	-177.756	6.757.180

Rechtmatigheidsverantwoording van het college van Burgemeester en Wethouders

INLEIDING

Per 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers (Wvdr) in werking getreden. Met deze wetswijziging is onder andere de verplichting ingevoerd voor het college van Burgemeester & Wethouders (hierna: college) om een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen als onderdeel van de jaarrekening. Het college legt in de jaarrekening zelf verantwoording af over de mate waarin zij in het boekjaar rechtmatig heeft gehandeld. Het college gebruikt hiervoor de voorgeschreven teksten van de Commissie BBV zoals opgenomen in bijlage 1 van de Kadernota rechtmatigheid 2025. Het college gebruikt het normenkader 2025, welke door de gemeenteraad is vastgesteld op 11 december 2025, als basis voor de Rechtmatigheidsverantwoording.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 11 december 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.144.383. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 3.984.242 bedraagt. Dit is hoger

dan de daarvoor gestelde grens van € 3.144.383. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 0 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Overzicht (begrotings)onrechtmatigheden	
Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	524.679
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	121.177
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	-
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de gemeenteraad zijn gemeld	-
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	645.856
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. Zie hiervoor de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Schouwen-Duiveland 2025.	-
Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	645.856
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	3.338.386
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	-
Totaal Onrechtmatigheden	3.984.242
Waarvan acceptabel	-
Waarvan niet-acceptabel	3.984.242

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overige gegevens

Accountantsverklaring

VERKLARING

Zodra de accountant een controleverklaring heeft afgegeven voor de jaarstukken 2025 is deze zichtbaar in de bijlage.

De bijlagen vindt u door op deze pagina rechts bovenin op 'Bijlagen' te klikken.

Bijlagen

Kerngegevens

OVERZICHT

Sociale structuur	Per 31-12-2025		Per 31-12-2024	
Inwoners:	34.409		34.408	
van 0 - 19 jaar		6.345		6.369
van 20 - 64 jaar		17.834		17.965
van 65 jaar en ouder		10.230		10.074
Participatiewet inkomen:	419		419	
cliënten PW		347		349
cliënten IOAW/IOAZ		12		14
loonkostensubsidies		60		56
Participatiewet werk:	153		157	
Wet sociale werkvoorziening		128		136
Nieuw beschut		25		21
Fysieke structuur				
Oppervlakte gemeente: (ha)	48.821		48.821	
waarvan				
land (ha)		22.863		22.863
binnenwater (ha)		7.313		7.313
buitenwater (ha)		18.645		18.645
Financiële structuur (bedragen in €)	Totaal	Per inwoner	Totaal	Per inwoner
Totale exploitatielasten	157.746.044	4.584	154.005.000	4.476
Opbrengst belastingen	42.358.000	1.231	40.956.619	1.190
Algemene uitkering gemeentefonds	77.740.082	2.259	77.793.000	2.261
Boekwaarde vaste activa	186.660.000	5.425	166.852.000	4.849
Eigen financieringsmiddelen:				
Algemene reserve	58.352.000	1.696	49.956.000	1.452
Bestemmingsreserves	44.331.000	1.288	43.295.000	1.258
Voorzieningen	37.675.000	1.095	35.391.000	1.029
Vaste schuld	86.722.000	2.520	92.485.000	2.688

